

Hvis ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at der meddeles orlov som ansøgt, og at stedfortræderne indkaldes som midlertidige medlemmer. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Indstilling fra Udvalget til Valgs Prøvelse.

Formanden:

Fra Udvalget til Valgs Prøvelse har jeg modtaget indstilling om, at 2. stedfortræder for Dansk Folkeparti i Vejle Amtskreds, salgskonsulent Holger Gorm Petersen, godkendes som midlertidigt medlem af Folketinget fra og med den 21. maj 2002 i anledning af Jørn Dohrmanns orlov, idet 1. stedfortræder allerede er indkaldt som midlertidigt medlem.

Endvidere har jeg modtaget indstilling om, at 1. stedfortræder for Enhedslisten i Århus Amtskreds, landbrugselev Søren Egge Rasmussen, godkendes som midlertidigt medlem af Folketinget fra og med den 23. maj 2002 i anledning af Keld Albrechtsens orlov.

Indstillingen sættes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Udvalgets ovennævnte indstilling vedtoges enstemmigt med 118 stemmer.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 45 [afstemning]:

Forespørgsel til forsvarsministeren [om Flyvestation Værløse].

Af Peter Skaarup (DF) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 16/4 2002. Fremme af forespørgslen vedtaget 19/4 2002. Første del af forespørgslen (forhandlingen) foretaget 17/5 2002. Forslag til vedtagelse nr. V 63 af Peter Skaarup (DF)).

Formanden:

Forhandlingen er afsluttet, og vi går derfor straks til afstemning.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 63 af Peter Skaarup (DF) (*se forrige møde*) forkastedes, idet 24 (DF og SF) stemte for, 94 (V, S, KF, RV, EL og KRF) imod.

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Forespørgsel nr. F 46:

Forespørgsel til statsministeren og udenrigsministeren:

»Hvad kan regeringen oplyse om det danske EU-formandskab i andet halvår af 2002?«

Af Charlotte Antonsen (V), Henrik Dam Kristensen (S), Kristian Thulesen Dahl (DF), Lars Barfoed (KF), Villy Søvndal (SF), Elisabeth Arnold (RV), Keld Albrechtsen (EL) og Jann Sjørnsen (KRF).

(Forespørgslen anmeldt 19/4 2002. Fremme af forespørgslen vedtaget 25/4 2002).

Begrundelse

Charlotte Antonsen (V):

Vi glæder os til at høre regeringens redegørelse om planerne for det kommende danske EU-formandskab, der jo er det sjette i rækken. Det officielle danske arbejdsprogram fremlægges først den 26. juni 2002, men alligevel er debatten i dag vigtig.

Alle partier har ønsket forespørgslen. Uanset politisk ståsted har vi i Folketinget en klar interesse i, at arbejdet med at lede EU bliver en succes for Danmark. Desuden vil dagligdagen her i Folketinget blive præget af formandskabet. Ministrene har mange møder i EU-kredsen, og vi må derfor skrue lidt ned for lovgivningsarbejdet det næste halve år, men det kan måske også være tiltrængt efter det sidste halve års travlhed.

Besvarelse

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Den 1. juli overtager Danmark EU-formandskabet. Det bliver den største udenrigspolitiske opgave for Danmark i nyere tid. De overordnede rammer kender vi, de ligger fast. Det danske formandskab er karakteriseret af to grundvilkår:

For det første har formandskabet en meget klar hovedopgave, nemlig udvidelsen af EU. At afslutte den første runde af optagelsesforhandlingerne er den afgørende opgave, vi har foran os. For det andet overtager det danske formandskab ud over udvidelsen en ualmindelig omfattende og tung dagsorden. Regeringen lægger stor vægt på også at løfte denne opgave.

Forberedelserne af formandskabet har været i gang længe. Hele regeringen og store dele af centraladministrationen har arbejdet målrettet i månedsvis. Vi er velforbredte og ivrige efter at komme i gang.

Et endeligt formandskabsprogram foreligger endnu ikke. Det kan det i sagens natur først gøre efter Det Europæiske Råds måde i Sevilla. Først til den tid kender vi nøjagtigt den dagsorden, vi overtager fra det spanske formandskab, og vi skylder det spanske formandskab arbejdsro til at nå så langt, som det er muligt indtil da.

Men det skal ikke forhindre mig i her i dag at angive hovedtemaerne for det danske formandskab. Der er fem overskrifter: For det første: EU's udvidelse fra København til København. For det andet: Tryghed og sikkerhed. For det tredje: Bæredygtig udvikling. For det fjerde: Sikre fødevarer. For det femte: Globalt ansvar. Lad mig tage dem en ad gangen.

Formandskabets hovedprioritet er at afslutte udvidelsesforhandlingerne med op til 10 nye medlemslande. Det var i København i 1993, at betingelserne for optagelse i EU blev definerede, og det kan nu blive i København i 2002, at forhandlingerne om udvidelsen gøres færdige.

Om det lykkes at afslutte første runde af udvidelsesforhandling i København, er vi i sidste ende ikke selv herre over, men regeringen er indstillet på at prioritere meget klart. Ingen skal bagefter kunne sige, at Danmark ikke gjorde sit yderste for at sikre et succesfuldt resultat.

Det er mit indtryk, at der er en klar forståelse i såvel EU-lande som kandidatlande for, at tiden er inde til at indfri løfterne om udvidelsen, men samtidig er det også klart, at vi står over for en række komplicerede problemer: landbrug, strukturfonde, budget, usikkerheden om, hvor-

vidt alle 10 lande vil være klar, det cypriotiske spørgsmål og en folkeafstemning i Irland om Nicetraktaten her til efteråret.

Hvis udvidelsesforhandlingerne skal afsluttes i København, forudsætter det velvilje hos alle involverede, både medlemslande og ansøgerlande. Formandskabet kan skabe rammerne, formandskabet kan fastholde fokus og prioritere klart, men i sidste ende kræver en løsning, at der er en kompromisvilje hos alle parter.

Vi vil følge tre ledelinjer i udvidelsesforhandlingerne:

For det første skal princippet om klare kriterier som grundlag for optagelse fastholdes. Forhandlingerne skal afsluttes med de lande, som er klar. Jeg håber, at det vil gælde for 10 lande, men vi bør ikke gå på kompromis med det principielle krav.

For det andet skal ingen lande ende med at skulle vente på andre. Der er forskelle på landes størrelse, men ikke på deres rettigheder eller forpligtelser. Hvis kun nogle, men ikke alle de 10 lande, er klar til december, skal vi afslutte forhandlingerne i København med dem, der er klar.

Kl. 12.10

For det tredje vil jeg fastholde december 2002 som en afgørende og forpligtende tidsfrist. Når vi i EU har fastsat en tidsfrist, bør vi også overholde den. Al erfaring viser, at EU er bedst til at håndtere én stor opgave ad gangen.

Det næste halvår er afsat til udvidelsen, derefter presser nye opgaver sig på. I 2003 skal vi afslutte drøftelserne i konventet om EU's fremtid og begynde arbejdet i den efterfølgende regeringskonference. 2004 vil være domineret af regeringskonferencen samt valg til Europa-Parlamentet, og i 2005 og 2006 skal rammerne for næste budgetperiode, som strækker sig fra 2007 til 2013, fastlægges.

Det er her og nu i de kommende måneder, at vi har en enestående mulighed for at bringe udvidelsen i hus. Det danske formandskab vil fastholde fokus på denne målsætning som den helt afgørende opgave. Men samtidig lægger regeringen stor vægt på at løfte den betydelige EU-dagsorden, der i øvrigt ligger foran os. Det gælder generelt, og det gælder med særlig fokus på fire områder:

For det første vil vi arbejde for større sikkerhed og tryghed. Vi står i dag over for en række nye former for kriminalitet med international terrorisme, menneskesmugling, kvindehandel og børnepornografi på internettet. Det er proble-

mer af en grænseoverskridende karakter, og de skal bekæmpes gennem et stærkere samarbejde på europæisk og globalt plan.

Det danske formandskab vil prioritere arbejdet med gennemførelsen af EU's handlingsplan for bekæmpelse af terrorisme, og vi vil lægge vægt på udviklingen af et stærkt internationalt samarbejde. Vi vil søge at afslutte forhandlingerne om en samarbejdsaftale mellem EU og USA om gensidig bistand i straffesager og om udlevering af mistænkte og dømt.

For det andet vil det danske formandskab arbejde for bæredygtig udvikling. Det gælder økonomisk, socialt og miljømæssigt. Vi vil prioritere gennemførelsen af det indre marked og udviklingen af EU-landenes økonomiske samarbejde. En stærk og konkurrencedygtig europæisk økonomi er forudsætningen for vækst, velfærd, øget beskæftigelse og bæredygtig udvikling. Vi skal kunne følge med i den globale konkurrence, ikke mindst i forhold til USA.

Der ligger en betydelig dagsorden foran os på de enkelte politikområder, det gælder ikke mindst de økonomiske politikområder, transportområdet og miljøområdet.

Vi vil søge resultater i forhandlinger om et indre marked for finansielle tjenesteydelser. Vi vil arbejde aktivt for, at EU som aftalt kan afslutte forhandlingerne om den såkaldte skattepakke inden årets udgang. Det vil sikre beskatning af renteindtægter på tværs af landegrænserne, og det vil forhindre en unfair skattekonkurrence mellem de enkelte EU-lande til skade for os alle.

Vi vil prioritere færdiggørelsen af liberaliseringen på energimarkederne. Det vil betyde friere valg og lavere priser for virksomheder og almindelige forbrugere.

Et tredje hovedområde, det danske formandskab vil sætte fokus på, er fødevarer. Vi vil arbejde for sikrere fødevarer og reformer af EU's politikker. Fødevarsikkerhed fra jord til bord er en meget vigtig opgave for EU. Under dansk formandskab vil vi lægge vægt på dette arbejde.

Drøftelserne om en reform af den fælles landbrugspolitik vil ligeledes blive indledt under dansk formandskab. Det er en drøftelse, som skal foregå uafhængigt af udvidelsesforhandlingerne, og som ikke skal afsluttes under dansk formandskab, men det er drøftelser, som flere EU-lande tillægger stor betydning, ikke mindst set i lyset af udvidelsen.

Endelig vil formandskabet prioritere arbejdet med en ny fælles fiskeripolitik for EU-landene. Det er en omfattende og vanskelig opgave. Re-

geringen ser frem til, at Kommissionen præsenterer sine forslag sidst i denne måned.

EU's globale ansvar er formandskabets sidste hovedoverskrift. EU har et særligt ansvar for fred og stabilitet i en verden, der hænger stadig tættere sammen. Det gælder ikke mindst i kampen mod international terrorisme og i indsatsen for at mindske fattigdom. For at EU kan leve op til sit globale ansvar, skal den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik styrkes. Det danske formandskab vil fortsætte dette arbejde, og vi vil søge et konstruktivt samarbejde med USA, andre ligesindede lande og internationale organisationer om at løse opgaven.

KL 12.15

Det er formandskabets mål, at vi på verdens-topmødet om bæredygtig udvikling i Johannesburg indgår en global aftale, som forpligter både rige og fattige lande. På det såkaldte ASEM-topmøde i København vil relationerne mellem Asien og Europa blive udbygget, og vi vil lægge op til en styrkelse af forholdet til Rusland og EU's nye naboer mod øst: Ukraine, Hviderusland og Moldova.

Så alt i alt tilstræber regeringen et formandskab med klare prioriteter, en målrettet gennemførelse og åbenhed omkring arbejdet. Regeringen vil tilstræbe en meget høj grad af åbenhed og information under formandskabet. Det gælder i arbejdet i Rådet, det gælder i forhold til pressen og offentligheden i almindelighed, herunder ngo'erne, det gælder over for Europa-Parlamentet, og det gælder naturligvis sidst, men ikke mindst i forhold til Folketinget.

Det Europæiske Råd drøfter i Sevilla de fremtidige rammer for Rådets arbejdsmetoder. Fra dansk side arbejder vi for, at dette munder ud i beslutninger om større åbenhed i Rådets arbejde. Sker dette, vil vi selvsagt anvende sådanne nye regler under dansk formandskab, i det omfang det overhovedet er muligt.

Lad mig slutte med at sige, at regeringen lægger op til et tæt samarbejde med Folketinget. Vi vil tilstræbe løbende information og dialog, og det er samtidig regeringens håb, at Folketinget vil vise forståelse for de særlige betingelser, der vil gælde for ministrenes virke op til og under formandskabet. Jeg ser frem til samarbejdet.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Lad mig begynde med udvidelsen. Som statsministeren gjorde klart, står formandskabet over for en særdeles substantiel dagsorden med mange væsentlige bundne opgaver. Udvidelsen er

på samme tid det danske EU-formandskabs absolut vigtigste prioritet og en bunden opgave. Regeringens mål er klart og ambitiøst at afslutte forhandlinger med op til 10 kandidatlande inden årets udgang.

Det er glædeligt at konstatere, at det spanske formandskab udfolder store bestræbelser på at overholde tidsplanen for udvidelsesforhandlingerne med kandidatlandene. Det spanske formandskab er kommet langt, men det står lige så klart, at det bliver det danske formandskabs opgave at finde løsninger på de sidste store knaster. En række faktorer, også faktorer uden for Danmarks kontrol, vil skulle falde på plads, hvis målsætningen skal nås.

Det er i den forbindelse afgørende, at danske prioriteter på andre områder, f.eks. reformer af EU's interne politikker, herunder landbrug, afstemmes med, at udvidelsen er ambitionen, og ikke skaber nye betingelser, som kan forsinke eller hindre udvidelsen.

På dansk initiativ vil Kommissionen forud for Det Europæiske Råds møde i Bruxelles i oktober fremlægge fremskridtsrapporter og strategipapirer. Disse vil indeholde Kommissionens vurderinger af, hvilke lande der forventes at være rede til optagelse i 2004. På den baggrund kan Det Europæiske Råd i oktober så fastlægge den endelige landekreds. I tiden frem til topmødet i Bruxelles er det målet at nå til enighed om så mange udestående spørgsmål som muligt, men enkelte centrale politiske spørgsmål vil jo nok først finde deres løsning på topmødet her i København til december. Sådan er det jo.

Skal det lykkes at få forhandlingerne til at falde på plads, vil det kræve en konstruktiv og kompromisvillig indsats fra både kandidat- og medlemslandene. Som formandskabsland vil vi gøre en stor indsats for, at den sidste fase af tiltrædelsesforhandlingerne forløber sådan, at den folkelige opbakning til udvidelsen bevares, både i kandidatlandene og naturligvis også i medlemslandene.

Ikke alle kandidatlande, der forhandler, ventes at kunne afslutte forhandlingerne under det danske formandskab. Og så må der gøres en særlig indsats for disse lande, så deres fremskridt mod medlemskab fortsættes og styrkes. Som formandsland vil vi arbejde for, at forhandlingerne med disse lande fortsætter i et højt tempo, og at der fastlægges en tilpasset køreplan for disse lande.

Opfyldelsen af den danske formandskabsmålsætning vil blive vanskelig. Der skal imidler-

tid ikke herske tvivl om, at regeringen vil gøre sit yderste for, at målet nås. Udvidelsen må jo ikke føre til, at der sænkes et sølvtæppe i stedet for det gamle Jerntæppe ned gennem Europa. I stedet skal vi være bevidste om, at vi med udvidelsen får nye naboer og partnere.

Udvidelsen vil gøre især Rusland til en endnu vigtigere partner for EU. Vi må derfor styrke vores forbindelser med Rusland parallelt med udvidelsen, og vi ser frem til besøget af præsident Putin i november. Vort samarbejde med Rusland *må* bygge på fælles europæiske værdier. Vort mål er derfor også at fastholde Rusland på en demokratisk udvikling og udnytte mulighederne for at fremme respekten for menneskerettighederne og humanitære principper, herunder i Tjetjenien.

Kl. 12.20

Udvidelsen vil gøre den russiske region Kaliningrad til en enklave i EU og dermed også på sigt i Schengenområdet. Dette rejser naturligvis en række praktiske spørgsmål om transit af personer og gods, energiforsyning, transport osv. Kommissionen er i gang med at finde praktiske svar, og der finder drøftelser sted med Rusland, Litauen og Polen. Det er meget muligt, at disse drøftelser vil få stor aktualitet under det danske formandskab. Vores mål er så at finde en løsning, der giver grundlag for, at Kaliningrad kan deltage i den positive udvikling i Østersøområdet, som udvidelsen yderligere vil sætte skub i.

Som jeg fremhævede i forbindelse med forespørgselsdebatten her i Folketinget for en måned siden, vil EU's udvidelse jo betyde, at Unionen får nye naboer. Derfor har Kommissionen på dansk initiativ lovet at levere en meddelelse om forbindelserne til de nye naboer i oktober måned. Vi venter, at denne rapport kan danne grundlag for drøftelser og generelle konklusioner om en ny sammenhængende politik allerede under det danske formandskab. Målet er at sikre, at udvidelsen ikke kommer til at skabe nye skillelinjer i Europa. Vi vil have et helt og fælles Europa.

Under det danske formandskab skal der udarbejdes retningslinjer om fremtiden for den nordlige dimension, der er EU's politik over for Østersøområdet og det nordvestlige Rusland. Europaministeren har indbudt til en konference i Grønland herom.

En vigtig del af formandskabsrollen er jo at lede EU's fælles udenrigspolitik. Erfaringen viser, at det er en opgave, som ikke let lader sig planlægge. Det er jo i vidt omfang de internatio-

nale begivenheder, der sætter dagsordenen. Derfor vil hovedopgaven for Danmark være at sikre, at EU kan reagere sammenhængende og hurtigt over for de kriser og konflikter, der måtte opstå under vores formandskab.

Samtidig vil det være en ambition for det danske formandskab at være med til at sikre Europa en styrket udenrigspolitisk position. EU har et stort globalt ansvar for fred og sikkerhed. Danmark vil under formandskabet presse på, for at EU bliver bedre til at leve op til dette ansvar.

Især vil jeg arbejde tæt sammen med EU's Høje Repræsentant, Javier Solana. Han besøger i øvrigt Danmark i overmorgen. Han vil mødes med statsministeren og mig for netop at tale om, hvordan vi får samspillet mellem formandskabet og Den Høje Repræsentant til at fungere bedst muligt. Både i det daglige arbejde og under de akutte kriser, der måtte opstå, skal vi jo samarbejde for at opnå de bedst mulige resultater for freden og sikkerheden i verden.

Danmark varetager som bekendt ikke formandskabet i sager, der har indvirkning på forsvarsområdet. Vi vil på grund af forsvarsforbeholdet overlade formandsopgaven til Grækenland som næstkommanderende formandskabsland. Grækenland vil varetage formandskabet i en række fora, herunder forsvarsministermøder.

Det er ikke hele den europæiske sikkerheds- og forsvarspolitik, Danmark står uden for, heldigvis. Vi er fuldt ud med i den civile del og ESDP'en, og det er en kendt dansk mærkesag, at der skal være balance mellem de civile og militære elementer af EU's krisestyringskapacitet.

Danmark vil prioritere kampen mod international terrorisme højt under formandskabet, som skal bruges til at følge nogle af de mange tiltag i EU's handlingsplan mod terrorisme til dørs, de tiltag, vi jo allerede har liggende på tegnebrættet. Lad mig fremhæve tre prioriteter:

Vi skal styrke de redskaber, der findes inden for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik. Det gælder f.eks. den systematiske evaluering af EU's forbindelser med tredjelande. EU skal kunne reagere bedre over for lande, hvis de støtter terror. EU skal også kunne påvirke tredjelande til at støtte kampen mod international terrorisme.

Den anden prioritet er, at EU fortsat skal gå forrest, når det gælder gennemførelsen af FN's skelsættende sikkerhedsresolution 1373 og de andre sikkerhedsrådsresolutioner mod terrorisme.

Og den tredje prioritet er, at det intensiverede arbejde inden for det strafferetlige og politimæssige samarbejde skal fortsættes. Der skal bl.a. indgås samarbejdsaftale med USA vedrørende udleveringer og gensidig retshjælp i straffesager.

Men vi har også en meget stor opgave, som vi skal stå i spidsen for i EU, og det er Johannesburgtopmødet. Verdenstopmødet om bæredygtig udvikling i Johannesburg har høj prioritet for regeringen og bliver den første store internationale begivenhed under det danske EU-formandskab.

Kl. 12.25

Vi har meldt klart ud, at vi ønsker et konstruktivt og handlingsorienteret slutresultat, der kan sikre, at globaliseringen i højere grad kan blive til gavn for alle lande og mennesker på vores klode. Målet er at skabe bæredygtig udvikling, økonomisk, socialt og miljømæssigt, for kommende generationer. For at denne vision kan blive til virkelighed, kræver det, at Johannesburgtopmødet munder ud i en Global Deal bestående af to elementer: en politisk erklæring og en handlingsplan.

Det skal vi jo drøfte senere i dag, men her vil jeg godt sige, at vi mener, at den politiske erklæring skal tage udgangspunkt i Monterreyerklæringen og forny den politiske opbakning til bæredygtig udvikling i dens tre dimensioner: økonomisk udvikling, social udvikling og miljøbeskyttelse. Handlingsplanen bør være konkret og indeholde et begrænset antal emner, hvor man kan gå i dybden om styrkelse af det internationale samarbejde, og jeg mener, at vand, energi og sundhed er eksempler herpå.

Vi vil under det danske formandskab arbejde for, at EU's holdning kommer til at præge udfaldet af verdenstopmødet mest muligt. Det gav Danmark også udtryk for, da vi i sidste uge i en meget snæver landekreds deltog i uformelle drøftelser i Sydafrika med det kommende sydafrikanske formandskab.

Processen op til verdenstopmødet har hidtil været svær, men vi skal nå vores mål om et konstruktivt og handlingsorienteret slutresultat, som alle lande kan tilslutte sig. Det kræver åbenhed, kompromisvilje og beredvillighed i Nord som i Syd. Verdenstopmødet kan, hvis alt går vel, blive et stort skridt frem mod et nyt og frugtbart globalt samarbejde, og vi vil fra dansk side gøre, hvad vi kan, for at nå dette mål.

Derudover er der en lang række andre udenrigspolitiske områder, vi skal stå i spidsen for:

mødet med de asiatiske lande, mødet med de afrikanske lande, mødet med Rusland, mødet med Indien. Der bliver rigeligt at tage sig til, det er en stor opgave, vi står foran, og regeringen ser frem til den med godt mod og god vilje.

Forhandling

Charlotte Antonsen (V):

Omsider står Østudvidelsen for døren. Om alt går vel, vil det under dansk EU-formandskab lykkes at åbne EU for de 10 ansøgerlande, der kan blive medlemmer af EU. Det drejer sig om en stribe øst- og centraleuropæiske lande: Polen, Ungarn, Tjekkiet, Slovakiet, Slovenien og så de tre baltiske lande, Estland, Letland, Litauen, samt Cypern og Malta.

De øst- og centraleuropæiske lande skal tilbydes medlemskab af EU, fordi de ønsker det. Det er vigtigt, at EU er et samarbejde, der er åbent for alle europæiske demokratier. Jo flere lande, der er med, jo mere omfattende er den frihed, fred og stabilitet, der er en konsekvens af EU-medlemskabet.

Dybest set er det jo disse store spørgsmål, det er EU's primære opgave at løse. Frihed, fred og stabilitet har siden Anden Verdenskrig præget den del af Europa, der har besluttet sig for at løse konflikterne ved forhandlingsbordet i EU frem for på slagmarken. EU's frihed, fred og stabilitet skal nu også tilbydes de øst- og centraleuropæiske lande, der i årtier var underlagt Sovjets dominans i den østlige del af Europa.

EU er for alle lande midlet til at skaffe sig indflydelse på den internationale politiske udvikling. Grænseoverskridende opgaver løses kun af flere lande sammen. EU skal levere konkrete resultater i relation til de store spørgsmål. Det er det, vi har EU til.

Terrorbekæmpelse og internationale miljøproblemer er nogle af de emner, der står højt på dagsordenen under det danske formandskab. Økonomisk velstand og skabelse af nye job har været prioriteret siden Lissabontopmødet i år 2000. Endelig har EU et stort globalt ansvar for fred og sikkerhed.

Terrorbekæmpelse er blevet topprioriteret i EU siden angrebet på World Trade Center den 11. september. I den sag har EU udvist en særlig handlekraft, der hænger sammen med opgavens alvor. Det er vigtigt, at de beslutninger, vi træffer i EU i disse år, for alvor kan medvirke til at dæmme op for den omsiggribende internationa-

le terrorisme. Vi må fjerne terrororganisationernes finansiering. Vi må gøre alle terrorister fredløse, for det er vigtigt at værne om vore demokratier, så europæerne kan føle sig trygge. Her er en hovedopgave for EU.

Kl. 12.30

De internationale miljøproblemer er på dagsordenen på verdenstopmødet i Johannesburg i slutningen af september. Som formand for EU er det Danmark, der skal stå i spidsen for de internationale forhandlinger om at promovere ideen om en såkaldt global pagt. Mulighederne for en effektiv indsats for at løse nogle af verdens miljøproblemer hænger helt sammen med landenes økonomiske og sociale forhold. Derfor er dagsordenen i Sydafrika bredere end blot miljøspørgsmålet.

De fattigste landes udviklingsmuligheder hænger nøje sammen med spørgsmål som adgang til frihandel, sygdomsbekæmpelse, udviklingsbistand til lande med en god ledelse samt ytringsfrihed, der giver adgang til vigtige informationer.

Det er af afgørende betydning for verdens fattigste, at vi får en fornuftig aftale på plads på topmødet, og det er vigtigt for EU's globale anseelse.

Vækst, velstand og nye job er også en opgave for EU. EU skal lægge grundlaget, for at de enkelte landes finans- og beskæftigelsespolitik får størst mulig succes. Derfor skal Lissabonprocessen videreføres, så EU i år 2010 er verdens mest konkurrencedygtige, videnbaserede, dynamiske og bæredygtige økonomi i verden. I den forbindelse er det også centralt at pege på, at gennemførelsen af liberaliseringer i den finansielle sektor, telekommunikation og energiforsyning snarest bliver gennemført. Det giver bedre og billigere produkter, og beskæftigelsen kan øges.

EU har et globalt ansvar for frihed og fred, og vi har først og fremmest et ansvar for vore nærmeste naboer mod øst. De skal ind i EU, helst inden udgangen af i år.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

For at forslaget kan indgå i debatten på et så tidligt tidspunkt som muligt, skal jeg i forlængelse af fru Charlotte Antonsens indlæg fremlægge forslag til vedtagelse fremsat af Venstre, Socialdemokratiet, Det Konservative Folkeparti, Det Radikale Venstre og Kristeligt Folkeparti. Vi fremsætter følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget noterer sig regeringens redegørelse for planerne for det danske EU-formandskab.

Folketinget understreger, at det er af afgørende betydning at fremme udvidelsesforhandlingerne mest muligt med henblik på at kunne afslutte forhandlingerne med flest mulige kandidatlande inden udgangen af 2002. Det er formandskabets hovedprioritet.

Folketinget opfordrer regeringen til især at fremme målsætningerne om:

- at forbedre tryghed og sikkerhed i Europa gennem bekæmpelse af international terrorisme og grænseoverskridende kriminalitet,
- at skabe bæredygtig vækst og udvikling i den europæiske økonomi med vægt på styrkelse af konkurrenceevnen, mere og bedre beskæftigelse, social samhørighed, forbedret miljø og udvikling af en dynamisk videnbaseret økonomi,
- at garantere forbrugerne sikre fødevarer og
- at varetage og fremme EU's globale ansvar på vigtige områder som sikkerhedspolitik, konfliktforebyggelse, handels- og udviklingspolitik, miljøpolitik, demokrati og menneskeret-tigheder, herunder beskyttelse af mindretal.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 64).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se ovenfor*). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Jeg har foreløbig noteret seks medlemmer for korte bemærkninger. Den første har vi hørt. Det er derudover hr. Claus Larsen-Jensen, hr. Henrik Dam Kristensen, hr. Poul Nyrup Rasmussen, hr. Kristian Thulesen Dahl og hr. Keld Albrechtsen.

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Forhåbentlig er resultatet, at vi i december kan foretage en udvidelse med 10 af landene, som forhåbentlig er klar. Men vi har jo 2 lande, som alt tyder på på nuværende tidspunkt ikke kan blive færdige, nemlig Bulgarien og Rumænien.

Kl. 12.35

Når man ser på, at udsigten til medlemskab af EU har været en fantastisk fremadrivende kraft i forhold til selve reformprocessen i landene, er det jo afgørende, at de to lande ikke falder tilbage, fordi de oplever den skuffelse, det er ikke at blive medlem. Man taler direkte i landene om de 10 bryllupper og de 2 begravelser, og

det efterlader et indtryk af, at de 2 efterlades på bagsmækken.

Derfor vil jeg gerne spørge fru Charlotte Antonsen, hvilke overvejelser partiet Venstre gør sig i forhold til at lave en slags beslutning, der sikrer en slags anden indgang og en sikkerhed for, at Bulgarien og Rumænien, som jeg nævnte her, stadig væk fastholder et rimelig højt reformtempo og en udsigt til at kunne blive medlem af EU.

(Kort bemærkning).

Henrik Dam Kristensen (S):

Jeg tror, det var udenrigsministeren, som undervejs tilkendegav, at alting ikke ville være klaret af før selve topmødet i København, og dér ville der så være sager tilbage, som skulle løses. Det tror jeg er rigtigt.

En af de sager, som man meget nemt kunne forestille sig stod til en endelig politisk afklaring, når vi kom til topmødet i december i København, kunne være landbrugsspørgsmålet. Jeg vil gerne sige til fru Charlotte Antonsen: Socialdemokratiet er meget klar over, at det at drage en reform af den nuværende landbrugsordning ind i udvidelsesforhandlingerne kunne være at lægge gift for udvidelsesforhandlingerne. Det er ikke dét, vi beder om.

Vi beder om, at Venstre i dag vil løfte sløret. Hvad angår det udspil om landbrugspolitikken, som Kommissionen er kommet med til optagerlandene, er der jo rimelig bastant meldt tilbage, at det ikke er nok. Hvilke kompromismuligheder forestiller man sig, at der kunne være? Jeg vil gerne pege på, hvor Socialdemokratiet ser en af kompromismulighederne, nemlig strukturpolitikken, altså at man i højere grad satser på strukturpolitikken.

Jeg synes, at vi har brug for også på det her tidspunkt i debatten at få nogle meldinger fra Venstre på disse områder.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Til hr. Claus Larsen-Jensen: Venstre agter altså ikke at begrave hverken Rumænien eller Bulgarien. Tværtimod er det jo netop vigtigt, at de lande, som ikke kommer med i denne runde, stadig væk er klar over, at døren er åben for dem ind til EU, den dag de er i stand til at opfylde medlemskravene, hvilket vil sige, at de er demokratier og i øvrigt har overtaget alle EU's sagsområder. Så det er klart, at det er vigtigt at sende positive signaler til de to lande.

Hr. Henrik Dam Kristensen spørger om landbrugspolitikken og konkret om Kommissionens udspil i forhold til de østeuropæiske ansøgerlande. Der er jo ikke nogen tvivl om, at Kommissionens udspil er et udgangspunkt for forhandlingerne, det ligger i sagens natur, men det, der skal ske under dansk formandskab, er jo, at vi skal forsøge at finde kompromiset, som sikrer, at dels de nuværende medlemslande, dels ansøgerlandene kan være tilfredse med resultatet.

Det er klart, at der er et udgangspunkt for en forhandling, men det er ikke nødvendigvis det sidste ord, der er sagt i den sag. Der er jo to parter, og som man har kunnet høre mange steder, er ansøgerlandene ikke så begejstrede for, at de har fået nogle ordninger, der er langt ringere end EU's, og i øvrigt i meget, meget lang tid. Så det er et spørgsmål, der ligger til sidst.

(Kort bemærkning).

Poul Nyrup Rasmussen (S):

Der skal ikke være tvivl om, at vi har en fantastisk stærk fælles interesse i, at udvidelsen i København bliver en realitet for Danmark, men først og fremmest for et helt Europa. Det er derfor meget afgørende, at vi også har orden i eget hus og er så velforberedte som overhovedet muligt. Jeg har derfor et par spørgsmål til fru Charlotte Antonsen.

Det første gælder netop udvidelsen. Finder fru Charlotte Antonsen ikke, det er bekymrende, at vi, når vi netop står foran folkeafstemninger i hvert enkelt ansøgerland, der kan underskrive aftaler, samtidig signalerer til landene, at vi skærer ned i Øststøtten til dem?

Jeg synes, det er bekymrende, for det er jo også en erfaring fra den tyske genforening, at det tager tid. Ét er at få underskrevet aftalen, noget andet er at få udvidelsen til at fungere. Hvis vi skal undgå stor, stor skuffelse i befolkningerne i Østeuropa, er det fantastisk vigtigt, at vi holder tæt kontakt til dem, at vi har tæt samarbejde med regeringerne i Østeuropa, og at vi hjælper dem videre i udviklingen.

Derfor er mit første spørgsmål: Er det egentlig ikke i modsat retning, en nedskæring af Øststøtten til disse lande trækker, når vi ser på den danske regerings praktiske politik?

Kl. 12.40

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Allerede i sidste folketingssamling under den tidligere regering havde vi en diskussion, bl.a. i

Folketingets Europaudvalg, omkring spørgsmålet om arbejdskraftens frie bevægelighed. Det var jo sådan, at man, da man tidligere udvidede med tre sydeuropæiske lande, havde en overgangsperiode for, hvornår arbejdskraftens fri bevægelighed og reglerne omkring den trådte i kraft, bl.a. for Danmarks vedkommende.

Den tidligere regering bekendtgjorde pludselig over for Folketinget, at man i den nuværende situation med et helt andet antal ansøgerlande, der har helt andre indbyggertal, og i en situation, hvor skellet mellem ansøgerlandenes indkomstgrundlag og f.eks. Danmarks er meget, meget større i forhold til den tidligere ansøgningsrunde, alligevel ikke ville operere med nogen overgangsperiode.

Mit spørgsmål til fru Charlotte Antonsen er, om den nuværende konstellation, altså den nye regering, der er kommet til, har givet anledning til, at man har vendt denne her bølge en gang til og har taget en drøftelse af, om ikke man burde ændre signaler på det område og alligevel operere med en overgangsperiode, ligesom bl.a. Tyskland og Østrig regner med at gøre.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes, at der reelt ligger et oplæg fra Venstres ordfører til en dybt u solidarisk europapolitik.

Der lå jo i det, selv om man ikke siger det så direkte fra ministrenes side, at der ikke skal pilles ved landbrugsstøtten til de nuværende lande, og at den bare får lov til at køre videre. De nuværende lande beholder penge-kassen for sig selv. De såkaldte tilbud til ansøgerlandene, man har givet i landbrugsforhandlingerne, modtages med rette med dyb skuffelse i disse lande.

Jeg vil godt høre, om det virkelig kan være rigtigt, at den danske regering under formandskabet har tænkt sig at acceptere, at der ikke skal rejses noget spørgsmål om hele det enorme beløb, der årt efter år pumpes ud i protektionistisk landbrugsstøtte til de eksisterende 15 medlemslande.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Først til hr. Nyrup: Vi er altså ikke i øjeblikket i færd med at reducere støtten til Østeuropa. Det, hele sagen i dag drejer sig om, i hvert fald under denne forespørgsel, er at lukke de østeuropæiske lande ind. Den bedste støtte, man kan give de østeuropæiske lande, er, at de kommer ind i

et område med frihandel, så de har en mulighed for selv at løfte sig og skabe velstand og vækst.

Det er rigtigt, at der er en debat senere i dag, som handler om den bilaterale støtte fra Danmark, og den vil jeg henvise til. Jeg synes ikke, der er tvivl om, at den bedste Øststøtte er medlemskab af EU.

Så til hr. Thulesen Dahl om arbejdskraftens fri bevægelighed: Det, der er tale om her, er, at ansøgerlandenes borgere får mulighed for at arbejde i Danmark. Der har vi fra dansk side under den forrige regering sagt – det er sådan set noget vi var enige i fra Venstres side – at vi ikke kan se nogen grund til, at man skulle vente med at lade ansøgerlandenes mennesker arbejde her i landet. Der er flere grunde til det. Det er et meget uheldigt signal at sende til de østeuropæiske lande, at vi gerne vil have dem med ind i varmen i EU, men så vil vi i øvrigt helst være fri for at se dem. Så det er et meget negativt politisk signal, som vi jo måske også har kunnet se konturerne af i nogle meningsmålinger i de pågældende lande, som er blevet lidt mere negative på det sidste i forhold til EU-ansøgningen.

Det andet er, at vi faktisk i Danmark i løbet af meget kort tid kommer til at mangle arbejdskraft, og derfor er det regeringens politik også mere bredt at åbne for den arbejdskraft, vi har brug for. Der er jo ikke tale om, at det er en ladeport i forhold til flygtninge. Der er tale om europæere, der er medlemmer af EU, og at de får mulighed for at arbejde i Danmark.

Kl. 12.45

Til sidst til hr. Keld Albrechtsen: Den nuværende landbrugsreform løber frem til 2006. Vi agter ikke fra dansk side at åbne den reformdiskussion nu. Dels vil det være håbløst, og dels kan det meget let føre til, at Østudvidelsen forsinkes yderligere.

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Jeg vil gerne sige til fru Charlotte Antonsen: Jeg er helt opmærksom på, at Venstre ikke ønsker at begrave Rumænien og Bulgarien. Men sagen er jo, at der er en risiko for, at en skuffelse ved ikke at blive optaget i december måned, hvis de 10 øvrige optages, medfører, at landene i realiteten begraver sig selv og stopper reformprocessen, for de lande, som har påført deres befolkninger både at ændre politisk og økonomisk system og tilpasse sig EU-standarden, skal jo også have et eller andet at levere til de pågældende befolkninger.

Derfor er mit spørgsmål til fru Charlotte Antonsen: Hvad er Venstres overvejelser i forhold til at sætte et nyt mål, en ny deadline eller noget tilsvarende, så landene har et mål foran sig, et perspektiv, i forhold til at kunne fortsætte en reformproces og nå at kunne blive medlem ét år, et halvt år eller trekvart år, eller hvad der nu skal til, senere, når de har gjort sig klar?

(Kort bemærkning).

Henrik Dam Kristensen (S):

Jeg må sige, at fru Charlotte Antonsens svar giver grund til bekymring.

I sit første svar omkring landbrugsstøttereformen siger fru Charlotte Antonsen, at det sidste ikke er sagt, og at der er brug for et kompromis. Det er jeg meget enig i. Men så går fru Charlotte Antonsen herop og svarer på et spørgsmål fra hr. Keld Albrechtsen: Nu skal der i øvrigt ikke røres noget som helst ved den reform, som nu ligger fast frem til 2006.

Når jeg synes, det er lidt centralt, er det, fordi det ikke er ubekendt, at fru Charlotte Antonsens parti er tæt på erhvervsorganisationer inden for landbruget i Danmark. Derfor er det ikke uden betydning, med hvilken indstilling Venstre går til disse forhandlinger. Hvis der overhovedet ikke må siges noget, som måske bare giver nogle politiske pejlemærker om, at vi også ønsker en egentlig reform af den fælles landbrugspolitik, fordi det kan genere udvidelsesforhandlingerne, vil jeg gerne sige, at så tror jeg, det her bliver vanskeligt.

Så bare et par enkelte pip om, hvor Venstre kunne forestille sig, som fru Charlotte Antonsen jo siger det, at der skal være et kompromis, at kompromiset kan ligge, er det f.eks. om strukturfondene? Det ville da være en spændende overordnet melding at få her i dag.

(Kort bemærkning).

Poul Nyrup Rasmussen (S):

Jeg frygtede fru Charlotte Antonsens svar og fik desværre bekræftet, at der ikke er et reelt perspektiv, sådan som partiet Venstre ser det, efter udvidelsen.

Jeg må advare meget imod det. Lad mig bare tage den tyske genforening. Den tyske genforening indebar, at 18 millioner mennesker blev medlemmer af det samme tyske fællesskab.

De nye ansøgerlande udgør, hvis vi tager dem alle under ét, en befolkningsgruppe på 106 millioner indbyggere, altså noget i retning af seks gange så mange mennesker. Hvis vi tager

den støtte, som Tyskland indtil dato stort set har investeret i det gamle DDR, løber det vel op i noget, der ligner 37 mia. euro. Hvis vi tager EU-støtten til udvidelsen, er det ca. 17 mia. euro.

Hvis vi skulle foretage en parallelisering, skulle vi, selv med de vanskelige forhold, som den tyske genforening stadig væk slås med, op på et massivt merbeløb i størrelsesordenen 200 mia. euro.

Jeg siger det ikke for at rejse nye, uforudsete problemer, men jeg må bare minde om, at selv efter 10 års hårdt tysk arbejde for genforeningen er forskellen mellem velstand pr. indbygger i det gamle Østtyskland og det gamle Vesttyskland stadig væk nogenlunde den samme. Det er en meget lille indsævning, der er sket. Derfor: Er fru Charlotte Antonsens parti parat til at drøfte genopretningen af Øststøtten som en helt afgørende forudsætning for en udligning og ikke en udvidelse af forskellene?

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Jeg er bange for, at hr. Poul Nyrup Rasmussen slet ikke har forstået EU's karakter. I EU leverer vi godt 1 pct. af vores bruttonationalindkomst. Det er en meget lille del af de samlede udgifter, et land har til socialpolitik, boligpolitik og alle mulige andre velfærdsydelser, og derfor siger det jo sig selv, at det, at man udvider EU's medlemskreds, kan man slet ikke sammenligne med, at man genforener et land, for hovedparten, tyngden i budgettet, ligger altså i Europa i de enkelte lande. EU er kun 1 pct. af bruttonationalindkomsten. Så derfor er den der sammenligning fuldstændig ud i det blå.

Kl. 12.50

Til hr. Claus Larsen-Jensen: Jeg vil fortsat ikke begrave hverken Rumænien eller Bulgarien. Det siger sig selv, at i EU øges støtten til de to lande, når de 10 første lande kommer med, og dermed kan man sige, at så får de muligheder for at tilpasse sig EU's forskellige krav og regler.

Det, der ligger helt fast, er, at de to lande skal med den dag, de er klar. Det er jo det signal, vi skal sende. Og jeg mener ikke, at der er god fornuft i at forsøge at sætte en dato på. Der kan i øvrigt også komme andre lande, der nu begynder at tilnærme sig.

Hr. Henrik Dam Kristensen betvivler Venstres syn på at liberalisere landbrugspolitikken. Ja, det er jo en gammel sag. Venstre har i årevis kæmpet for at liberalisere landbrugspolitikken i EU. Det har vi stået i spidsen for, i øvrigt sam-

men med hr. Henrik Dam Kristensens eget parti, og det har vi et bredt flertal for her i Danmark. Så der er ikke noget, vi hellere vil end at fjerne statsstøtten til landbruget i hele EU, men vi ved, at der altså er en reform, der løber frem til 2006. Derfor er situationen i dag den, at de østeuropæiske ansøgerlande ikke engang beder om, at den overgangsordning bliver kortere end 2006.

Men det, vi skal huske på her, er, at det udspil, der er kommet fra Kommissionen, taler om 10 år, og landbrugsstøttereformen er jo så 3 år, så der er jo altså et meget stort manøvrerum, selv om vi siger, at vi venter med reformerne til 2006.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnal (SF):

Det er også et spørgsmål med hensyn til landbrugsstøtteordningerne, for de er jo økonomisk det helt centrale at diskutere i forhold til udvidelsen.

Nogle stykker af os fra Europaudvalget har været på et fælles besøg i Polen. I landbrugsministeriet i Polen ser de situationen som følgende: Hvordan kan det være, at man i de lande, vi kommer fra, fortsat de næste 10 år med Kommissionens udspil vil give understøttelse til vores landbrug med 100 pct., og så åbner vi op for en konkurrence til et landbrug i Polen og andre lande, der får 25 pct. af støtten? Det, der sker, er, at der ikke er så voldsomt meget tilbage af polsk landbrug, når den her overgangsperiode er slut.

Jeg forstår meget vel, at man er nødt til at lave kompromiser i politik, og det er det, som fru Charlotte Antonsen hele tiden begrundes det med. Men jeg savner fuldstændig, at regeringen redegør for: Hvad er regeringens politik? Jeg er med på, at det ikke skal spærre for udvidelsen, det er ikke det, det drejer sig om. Men forudsætningen for at lave et kompromis er jo, at man selv har en politik.

Derfor følgende efterlysning: Hvad er regeringens politik overhovedet på landbrugsstøtteområdet? Hvad vil man spille ud med som forhandlingsoplæg?

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg spurgte fru Charlotte Antonsen tidligere om arbejdskraftens frie bevægelighed og fik det svar, at det skulle være, som det var bestemt.

Jeg går ud fra, at fru Charlotte Antonsen til det svar har i hukommelsen, at da man optog Grækenland, Spanien og Portugal, opererede man faktisk med en 7-års-overgangsperiode.

Der er p.t. 1,8 millioner fra de nationer i andre EU-lande, primært i Tyskland.

Nu er vi i en situation, hvor vi skal udvide med muligvis 10 nye lande, hvor indkomstforskellene er langt, langt større, end da man udvidede med Spanien, Portugal og Grækenland. Det er vel noget med, at de har en tredjedel af vores lønindkomstgrundlag, hvor det var to tredjedele i den tidligere udvidelse. Tyskland vælger nu at have en overgangsperiode, ser det ud til.

Så spørger jeg fru Charlotte Antonsen: Vil det så ikke alt andet lige medføre et langt større pres på det danske arbejdsmarked – i hvert fald en risiko for et langt større pres? Og er det ikke rigtigt, at i det notat, vi endda fik af den tidligere regering her i Folketinget sidste år omkring det her spørgsmål, opererer man faktisk også med risikoen for, at det vil skabe nogle alvorlige dønninger på arbejdsmarkedet, og forbeholder sig faktisk retten til i den situation at kunne gribe ind?

Kl. 12.55

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Det er nu lykkedes fru Charlotte Antonsen at sige to ting om landbrugsstøtten. Punkt 1, at Venstre hidtil har stået i spidsen for at få afviklet landbrugsstøtten. Og punkt 2, at Venstre ikke vil åbne spørgsmålet om landbrugsstøtten. Det er ikke umiddelbart helt nemt at få til at hænge sammen.

Men forklaringen er jo nok, at dengang det var gratis for Venstre at gå rundt og sige, at man ville afvikle landbrugsstøtten, førte man det som en profilsag. Så kom man i regering, og så koster det noget at have et synspunkt, og så har man det ikke længere. Jeg vil godt spørge fru Charlotte Antonsen, om det ikke ganske enkelt er sådan, det hænger sammen.

Så sagde udenrigsministeren, at han ikke ønskede et sølvtæppe. Nej, men det regnestykke, regeringen har, hænger ikke sammen. Hvis man følger det regnestykke, bliver det et sølvtæppe. Og regeringen har åbenbart ikke tænkt sig at gøre noget ved det. Det eneste, regeringen, i hvert fald Venstres ordfører, har at meddele, er, at man ikke vil åbne spørgsmålet om landbrugsstøtten. Det er sandelig flot.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Hr. Villy Søvnald og hr. Keld Albrechtsen spørger til landbrugsstøtten og Venstres syn på landbrugsstøtten. Grunden til, at vi ikke ønsker under dansk formandskab at åbne en landbrugsdiskussion, er, at vi af erfaring ved, at landbrug er et af de spørgsmål, der i den grad kan hidse alle de lande op, der er i EU, og for den sags skyld vil det sikkert også gælde Østansøgerlandene. Så det, der er prioriteten for os, er Østudvidelsen.

Men jeg kan da godt forstå, at hr. Keld Albrechtsen opfordrer os til at kaste grus i maskineriet, for dybest set synes hr. Keld Albrechtsen jo ikke, det er nogen særlig god idé for Østansøgerne at komme ind i EU. Derfor er det da klart, at hvis man kan finde en hel masse ting, så man kan skabe kludder i maskineriet og underminere det danske formandskab, så vi glemmer prioriteterne, ja, så vil man selvfølgelig gerne det i et modstanderparti som hr. Keld Albrechtsens.

Til hr. Kristian Thulesen Dahl: Denne regering har samme synspunkt som den forrige, og det tilkendegav vi for den sags skyld allerede før valget. Det, der er interessant, når vi taler om, hvordan europæerne vandrer efter arbejde, er, at der faktisk er en tendens til, at når lande kommer ind i EU, foretrækker borgerne i de pågældende lande at blive i deres egne lande, fordi der pludselig er udsigt til yderligere vækst, pludselig er der udsigt til job.

Derfor har vi ikke – i hvert fald ikke her på dansk jord – haft nogen særlig stor indvandring som følge af udvidelsen f.eks. med Grækenland, Spanien og Portugal på et tidligere tidspunkt. Så jeg mener, at hr. Kristian Thulesen Dahl ser spøgelse ved højlys dag. Der er ikke noget problem.

Dernæst er det altså også for os at se vigtigt, at vi begynder at tage den demografiske udvikling i Danmark alvorligt på en måde, så vi begynder at lukke mennesker ind, som vi faktisk har brug for for at sikre velstanden her i landet.

Formanden:

Så er det hr. Poul Nyrup Rasmussen, derefter hr. Claus Larsen-Jensen og hr. Henrik Dam Kristensen. Og for alle tres vedkommende er det sidste runde.

(Kort bemærkning).

Poul Nyrup Rasmussen (S):

Mit eksempel med den tyske genforening var alene for at illustrere, hvilke enorme krav det stiller os at få udvidelsen til at fungere også i det virkelige liv for ganske almindelige hårdt arbejdende familier i de nye lande. Enorme ressourcetilgange forudsætter det.

Jeg kender udmærket forskellen mellem den tyske genforening og EU's udvidelse, men min pointe er den: Er det egentlig ikke et forkert signal, at regeringen, samtidig med at man taler om udvidelsen og et fælles ønske, som jeg deler, om at underskrive aftaler i København om udvidelsen, skærer ned i Øststøtten til ansøgerlandene?

Må jeg minde om, at i tre af de baltiske lande har selv en beskeden hjælp på det sociale område faktisk fungeret og kommet en masse mennesker til gode, også de hårdt ramte gadebørn eksempelvis i Riga eller en af de andre store byer. Derfor finder jeg, at det er et forkert perspektiv, et minussignal til ansøgerlandene, at man ved starten af det danske formandskab i virkeligheden har truffet beslutning om at nedskære Øststøtten.

Vi får en debat om det senere i dag. Men jeg synes ikke, vi i dag med hensyn til formandskabet kan lade et par bemærkninger usagt om netop det dilemma her: Når man ikke har orden i eget hus som formand for det europæiske samarbejde, står man også svagere i den vigtige nye alliance, der skal opbygges.

Kl. 13.00

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Jeg vil gerne sige til fru Charlotte Antonsen, at det var sådan set ikke for at genere hverken regeringen eller Venstre, at jeg rejste problemstillingen om Bulgarien og Rumænien.

Men er det ikke rigtigt – jeg prøver for tredje gang på en ny måde – at det, der har været drivkraften for, at forhandlingerne er forløbet, som de er, så vi forhåbentlig kan udvide med 10 lande, er, at der har været en deadline, december 2002? Når x antal lande, forhåbentlig 10, bliver optaget i december, er der altså to tilbage på bagsmækken, og hvis de skal samles op, er der vel en vis udsigt til en ny deadline.

Så vil jeg stille fru Charlotte Antonsen et andet spørgsmål: Mener fru Charlotte Antonsen ikke, at hr. Kristian Thulesen Dahl spekulerer lidt i at skabe et trusselsbillede af antallet af vandrende arbejdstagere? I dagens EU med 376

millioner indbyggere er der tale om 1,2 pct., dvs. 2,5 millioner vandrende arbejdstagere.

(Kort bemærkning).

Henrik Dam Kristensen (S):

Nu står det tindrende klart, at Venstre ikke ønsker at åbne landbrugsforhandlingerne, og det kan jeg sådan set godt forstå. Men at man ikke vil arbejde for nogle politiske erklæringer synes jeg er uforståeligt.

På den anden side synes jeg også, at vi står tilbage med et problem. Statsministeren, udenrigsministeren og Venstres ordfører erkender alle, at landbrugsdelen nok bliver en af de store klumper, som man først forventer at kunne få løst i december måned med danske politikere for bordenden. Men vi har ikke fra Venstres side og indtil nu heller ikke fra regeringens side hørt bare en antydning af, hvad man kunne forestille af løsningsmodeller. Er det øgede kvoter? Er det den procentsats på 35 pct., som Kommissionen er kommet frem med, når det gælder dyrepræmie, hektarstøtte osv., og som ansøgerlandene har sagt er for lidt? Er det den procent, der skal sættes op? Eller er det dét, som ansøgerlandene nok mest af alt har brug for, nemlig bedre mulighed for at lave en strukturudvikling? Er det dér, man vil operere?

Vi får ingen svar i dag, og det synes jeg faktisk er lidt bekymrende, for der er ingen, der er i tvivl om, at hvis det her skal lykkes, er det et af de steder, hvor det er allermost vigtigt at have klare svar. Men det har Venstre og regeringen desværre ikke, og der er ikke ret lang tid til at finde de klare svar inden december.

Formanden:

Fru Charlotte Antonsen, og så har jeg noteret hr. Keld Albrechtsen, hr. Villy Søvnald og hr. Kristian Thulesen Dahl.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Først til hr. Poul Nyrup Rasmussen: Ja, selvfølgelig skal udvidelsen fungere, og derfor er det så glædeligt, at når de nye lande kommer ind i EU, får de mulighed med frihandel med os. De får, som hr. Henrik Dam Kristensen lige har gjort opmærksom på, også landbrugsstøtte, de får regionalstøtte og socialstøtte, så på en række områder får de altså en ny form for støtte. Men det vigtigste af alt, for at et land kan skabe sig økonomisk fremgang, er altså frihandel, og det er jo her, EU kan tilbyde noget, som intet land kan

give ét eneste af de ansøgerlande, der står på spring, på bilateral basis.

Hr. Claus Larsen-Jensen spørger, om vi vil sætte en dato på, hvornår Rumæniens og Bulgariens optagelsesforhandlinger skal finde sted. Det synes jeg er meget, meget svært, for vi ved jo begge to fra Europaudvalget, at der er meget stor forskel på optagelsestempoet for de to lande. Det ene land er jo meget tættere på medlemskab end det andet, og derfor tror jeg ikke, det ville tjene noget fornuftigt formål, hvis man forsøgte at fastsætte en eller anden dato om et halvt år eller om 2 år. Det vigtigste er, at vi fastholder udvidelsesperspektivet for EU og siger: Selvfølgelig skal I ind den dag, I er i stand til det.

Så til spørgsmålet om vandrende arbejdstagere og Thulesen Dahl ...

Formanden:

Hr. Thulesen Dahl!

Charlotte Antonsen (V):

Undskyld – hr. Thulesen Dahl.

Som jeg tidligere sagde direkte til hr. Thulesen Dahl, opfatter vi det ikke som noget særligt problem. Men det er da rigtigt, at det kan være med til at skræmme befolkningen, hvis man foregiver, at den dag, vi åbner EU, står alle polakker uden for vores dør og vil ind. Det er meget, meget vigtigt at understrege, når vi taler om EU-borgere, der kommer til Danmark, at det drejer sig om arbejdskraftens frie bevægelighed, så de skal altså have et job, før vi skal lukke dem ind.

Kl. 13.05

Til sidst til hr. Henrik Dam Kristensen: Der er altså mange kompromismuligheder, men man skal vel ikke som kommende formandskabsland begynde at lufte kompromismulighederne over for offentligheden, inden man overhovedet har sat sig i formandsstolen?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Fru Charlotte Antonsen taler om at kaste grus i maskineriet, men jeg vil nu sige, at det gør regeringen og EU så sandelig bedst selv.

F.eks. er Nicetraktaten, som udenrigsministeren var inde på, den absolut ringeste traktattekst, jeg kan mindes nogen sinde at have læst, og det siger ikke så lidt, for jeg har læst mange ganske skrækkelige traktattekster. Men Nice er den absolut ringeste, og den presser man på for at få vedtaget ved en folkeafstemning i Irland;

det mislykkes nu sandsynligvis. Men hvad gør man så, hvad gør den danske regering, når den traktat er faldet ved endnu en folkeafstemning i Irland under det danske formandskab? Det har fru Charlotte Antonsen vel heller ikke noget svar på?

Jeg må konstatere, at når det gælder landbrugsstøtten, møder man også tomhændet frem fra den danske regerings side, så jeg synes, der er grundlag for at konstatere allerede ved starten af denne debat, at den danske regering ikke har forberedt sig ret godt på EU-formandskabet, og det synes jeg er et gevaldigt problem. Der burde have foreligget et egentligt program ved denne debat, f.eks. for løsning af landbrugsproblemet, men der ligger ingenting.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Det, jeg forsøger, er ikke at få fru Charlotte Antonsen til at afsløre den dybe hemmelighed: hvad er regeringens kompromis, hvad er det for et udspil, man vil komme med? Jeg forstår sagens, at det har regeringen selv behov for at vide noget om.

Jeg efterlyser noget andet under overskriften www, nemlig: Hvad vil Venstre? Og jeg forstår ikke, at fru Charlotte Antonsen ikke er i stand til at komme nærmere ind på det. Der er jo andre oplagte risici end dem, fru Charlotte Antonsen beskriver. Der er en risiko for, at polakkerne stemmer nej, fordi de synes, det er unfair at skulle konkurrere med lande, der har 100 pct. statsstøtte til landbruget, mens de selv kun får 25 pct., og derfor synes jeg egentlig godt, fru Charlotte Antonsen kunne komme nærmere ind på, hvilke veje man vil følge fra regeringens side. Er det en højere sats end de 25 pct.? Er det strukturmidler? Eller er det et perspektiv, der hedder, at efter 2006 aftrapper vi i løbet af 5-6 år de eksisterende landbrugsordninger? Er det en sympatisk tanke for Venstres ordfører?

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg spørger fru Charlotte Antonsen om noget, som også, dengang den tidligere regering traf sin beslutning, faktisk blev karakteriseret som en reel problemstilling, og så hører man et eller andet om: Hvad nu, hvis alle polakker vandrer, eller hvordan er det nu med dagens EU? Det er jo fuldstændig useriøst at håndtere sagen på den måde.

Vi har en situation, hvor vi står over for en udvidelse med et helt andet antal mennesker, end vi tidligere har håndteret. Tidligere havde man en udvidelse med Spanien, Grækenland og Portugal. Der var tale om tre lande, man opererede med en 7-årig overgangsperiode, og man opererede med et indkomstgrundlag i de tre lande, som var ca. to tredjedele af EU's gennemsnit.

Men nu taler man om at udvide med 10 lande, hvor lønindkomstgennemsnittet er en tredjedel af EU's gennemsnit, og man taler om ikke at operere med nogen form for overgangsperiode – jo, Tyskland og Østrig vil sandsynligvis operere med en overgangsperiode – og hvorfor er det interessant i denne sammenhæng? Jo, fordi hovedparten af dem, der efter den 7-årige overgangsperiode rent faktisk vandrede fra Spanien, Grækenland og Portugal, vandrede til Tyskland.

Derfor er det da interessant, at Tyskland vælger at have en overgangsperiode i en situation, hvor motivationen for de nye ansøgerlandes ønske om optagelse er, at deres arbejdskraft ønsker at flytte sig. Det land, som tidligere tog imod de fleste, lukker af i en overgangsperiode, og derfor bør fru Charlotte Antonsen m.fl. tage det her lidt mere seriøst, end de svar, der er kommet indtil nu, giver udtryk for.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Først til hr. Keld Albrechtsen: Jeg håber nu, at det bliver et ja i Irland, men jeg synes ikke, det er noget, vi skal blande os i her i Folketinget. Det er irlændenes egen sag.

Hr. Keld Albrechtsen vil ikke forstå, at man kan prioritere Østudvidelsen på dette tidspunkt frem for at rejse landbrugsspørgsmålet, men det gør vi altså. Prioriteten for formandskabet er Østudvidelsen, og derfor kommer landbruget og vores ønske om at reducere landbrugsstøtten i anden række.

KL 13.10

Hr. Villy Søvnald spørger ligesom hr. Henrik Dam Kristensen om kompromismuligheder: Jamen det er da klart, at de ting, der bliver nævnt, er noget af det, der kan indgå i de forhandlinger, der kommer til at finde sted mellem de gamle lande med Danmark i spidsen som formandskabsland og de nye ansøgerlande. Det er bl.a. den overgangsperiode, der lægges op til, og som i Kommissionens forslag er 10 år; det er en meget lang overgangsperiode, når den gælder generelt. Struktur støtte kan også godt indgå, for det, vi taler om her, er at hjælpe de mindre vel-

stående egne af Europa, og det kan jo være i form af enten landbrugsstøtte eller strukturstøtte. Indkomststøtteniveauet kan måske også komme med i spillet, så der er masser af muligheder. Alt, hvad der ligger inde under det, jeg har nævnt, kan måske bidrage til, at man finder et rimeligt kompromis, så begge parter kan tilslutte sig aftalen.

Til sidst til hr. Kristian Thulesen Dahl: Ja, vi udvider forhåbentlig med 10 lande; og ja, de er relativt fattigere end de lande, vi tidligere har taget ind. Men det ændrer altså ikke ved, at vi i Europa i meget høj grad er hjemmeføddinge. Vi har jo hver vores sprog, og derfor er vi ikke, i modsætning til i USA, særlig gode til at være mobile, altså til at flytte os efter arbejdsmulighederne. Jeg synes heller ikke, der er noget som helst i vores erfaringer fra tidligere udvidelser, der tyder på, at det forhold skulle ændre sig. Tværtimod kan man sige, at netop fordi landene er endnu fattigere, er deres konkurrencemuligheder på nogle områder bedre. Deres produkter bliver lidt billigere, fordi lønomkostningerne er mindre.

Derfor mener jeg ikke, at der er nogen grund til den frygt, og jeg deler heller ikke Tysklands og Østrigs ønske om en 7-årig overgangsperiode.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Allerførst vil jeg gerne sige til fru Charlotte Antonsen, at jeg er meget tilfreds med hendes svar på hr. Kristian Thulesen Dahls spørgsmål. Jeg synes, det er godt, at regeringen holder fast i de tidligere tagne beslutninger på området.

Men jeg vil gerne spørge lidt videre til landbrugsordningerne, som har været diskuteret meget under denne ordfører. Det virker, som om Venstres ordfører mener, at landbrugsordningerne er én ting og udvidelsen en anden ting, og at det er udvidelsen, der har højeste prioritet hos regeringen. Den prioritering er vi fra Det Radikale Venstres side fuldstændig enig i.

Men er Venstre ikke klar over, at hvis landbrugsordningerne er tilstrækkelig ugunstige for ansøgerlandene, vil de stemme nej til at blive optaget, og så påvirker landbrugsordningerne jo alligevel udvidelsen. Venstres ordfører må da være klar over, at en meget stor opmærksomhed på landbrugsordningerne er en forudsætning for, at udvidelsen overhovedet kan blive en realitet. Er Venstres ordfører ikke enig i det?

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Det er sådan set den samme risiko, jeg har været inde på et par gange, så jeg vil derfor lige prøve at genopfriske nogle af vore erfaringer fra vores fælles tur til Polen.

De gjorde opmærksom på i det polske udenrigsministerium, at såfremt Kommissionens udspil er det udspil, der bliver gældende, bliver Polen nettobidragyder til EU – jeg gentager: Så bliver Polen nettobidragyder til EU! Man kan vel ikke forestille sig en mere absurd situation: de rige lande dikterer nogle betingelser, der gør, at det største ansøgerland, som har betydelige sociale problemer, skal bidrage.

Jeg vil spørge til slutresultatet: Er fru Charlotte Antonsen ikke enig i, at det set ud fra ethvert synspunkt om solidaritet vil være en fuldstændig uacceptabel situation, at et ansøgerland som Polen bliver nettobidragyder til EU? I forlængelse af det tror jeg altså, at man risikerer et polsk nej, og på den måde hænger de to spørgsmål altså uløseligt sammen, som den radikale ordfører påpegede.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Til fru Arnold og hr. Villy Søvndal: Ja, jeg er enig med fru Elisabeth Arnold, Østudvidelsen har første prioritet. Men landbrugsordningerne påvirker da naturligvis også Østlandene, og i særdeleshed kan man sige, at de påvirker Østlandenes muligheder for rent faktisk at få et ja ved en folkeafstemning. Det er der da ikke nogen tvivl om, og det er også derfor, jeg hele tiden har lagt vægt på, at når vi taler landbrugsordninger, er der altså to parter, nemlig de gamle EU-lande og de nye ansøgerlande, og de skal i fællesskab finde en løsning, som er fornuftig for begge landegrupper.

Kl. 13.15

Hr. Villy Søvndal refererer til en tur til Polen. Den deltog jeg også i, og noget af det, hr. Villy Søvndal behændigt glemmer, er forudsætningen for den beregning, de fremlagde fra polsk side. Det var nemlig, at man under nogle helt specielle forhold kunne forestille sig, at Polen ikke kunne nå at søge de forskellige ordninger, som de for så vidt var berettigede til, og derfor får man et lidt ejendommeligt billede af de beregninger, polakkerne har fået foretaget.

Det siger sig selv, at når vi taler strukturstøtte og til dels også landbrugsstøtte i EU, er det normalt de fattigste egne, der får mest. Derfor er jeg

også helt overbevist om, at det reelle billede efter Østudvidelsen ikke bliver, at Polen bliver den helt store nettobidragyder, for selvfølgelig vil Polen have mulighed for at få gavn af de forskellige ordninger, der er beregnet for de allerfattigste egne i EU.

Formanden:

Hr. Poul Nyrup Rasmussen som ordfører.

Poul Nyrup Rasmussen (S):

Den vigtigste opgave er udvidelsen, som forhåbentlig kan føre frem til underskrivning af aftaler med 10 lande på topmødet i København. Det er helt afgørende, at det danske formandskab leverer den nødvendige indsats.

Jeg synes, vi kan sige, at på forhånd ser det ret godt ud. Der er gjort et enormt og vigtigt forberedende arbejde under det spanske formandskab og i Kommissionen, så det ligger rigtig godt til. Det er imidlertid samtidig ret vigtigt at sikre sig, at spørgsmålet også behandles i en bredere og mere langsigtet ramme, for det er bestemt ikke ligegyldigt, hvordan udvidelsen kommer til at finde sted, og hvordan samlingen af Europa kommer til at foregå.

Vi skal huske, at i et stort antal ansøgerlande skal udvidelsesaftalerne godkendes ved folkeafstemninger, og det er fantastisk vigtigt, at befolkningerne i de nye lande virkelig føler og kan se, at udvidelsen har perspektiv. Derfor vil jeg gerne understrege her ved starten af debatten i dag, at udvidelsen af EU ikke er afslutningen, men begyndelsen på arbejdet for at sikre et Europa, der hænger sammen, som er helt, som er bæredygtigt, socialt og stabilt, og som er præget af velstand og velfærd.

Når aftalerne er på plads, begynder derfor et fantastisk vigtigt samarbejde. Vi skal huske, at selv om udvidelsen arealmæssigt og befolkningsmæssigt vil forøge EU med en tredjedel, vil værdien af den samlede produktion ikke blive forøget med mere end 5 pct., hvilket ca. svarer til Hollands produktion. Derfor er det vigtigt, at der er et perspektiv, og derfor er det også vigtigt, at jeg i dag må gøre regeringen opmærksom på, at den desværre har trukket Øststøtten i den modsatte retning i forhold til den linje, som den tidligere regering fastholdt i 10 år. Det er trist, og perspektivet for udvidelsen bliver forringet med et sådant negativt signal. Den Øststøttestrategi, som regeringen fremlagde i april i år, trækker i den forkerte retning. Vi kommer til

at diskutere det senere på dagen, så jeg skal ikke gå i detaljer nu, men beklage, at det er tilfældet.

Må jeg derudover pege på tre andre vigtige opgaver, som også fremgik af statsministerens redegørelse. Den første er Johannesburgforhandlingerne, og jeg skal nævne to nøgleord. Det ene er en global aftale, og det andet er, at man for alt i verden husker den miljømæssige side af sagen. Jeg ved, det er besværligt, men ud over de hovedtemaer, der blev nævnt, er det utrolig vigtigt, at miljøet kommer til at stå stærkt. Det værste ville være et tilbageskridt fra Rio-ambitionerne, som blev sat for 10 år siden. Det vigtigste er, at man også her er ambitiøse og går i gang med at forberede sig, især med det sydafrikanske formandskab.

Det andet vigtige tema ved siden af udvidelsen er samarbejdet om beskæftigelsen og en holdbar udvikling af vores velfærdssamfund, det vi kalder Lissabonprocessen. De fælles retningslinjer for beskæftigelsespolitikken skal der jo tages fat på under det danske formandskab. Det er vigtigt, at man fastholder balancen mellem markedet og mennesker, mellem uddannelse og bedre job og samtidig flere job. Det er vigtigt, at vi her fastholder, at der er en forskel mellem den amerikanske vækstmodel og den europæiske vækstmodel.

Sidst, men ikke mindst, skal jeg som den tredje hovedopgave pege på fødevarerikkerhed og miljøbeskyttelse. Jeg er glad for, at dette også indgår i det vigtige katalog over de væsentligste fire-fem hovedprioriteter fra det danske formandskab.

Må jeg så gøre et par bemærkninger om asylpolitikken. Jeg har noteret mig, at integrationsministeren har ladet forstå, at regeringen vil benytte formandskabet til at foreslå en styrkelse af dette samarbejde. Jeg synes, det er vigtigt, og jeg synes, det er glædeligt, men jeg vil imidlertid samtidig opfordre statsministeren til at benytte lejligheden til at iværksætte en dialog med befolkningen om Danmarks generelle forhold til EU-samarbejdet, om retlige og indre anliggender og egentlig også bredere. Vi har en god lejlighed hertil under det danske formandskab, hvor der vil være så meget fokus på de europæiske spørgsmål.

Kl. 13.20

Vi har fra Socialdemokratiets side allerede inden valget tilkendegivet, at befolkningen efter vor opfattelse bør have lejlighed til debatmæssigt at forholde sig aktivt til vore forbehold, herunder ikke mindst forbeholdet om det retlige og

indre samarbejde. Hvis Danmark skal sikres yderligere parallelaftaler på væsentlige dele af det samarbejdsområde, som har med retlige og indre anliggender at gøre – der er jo to, vi ikke har fået på plads – er der et godt grundlag for at gøre opmærksom på, at det på længere sigt ikke er i Danmarks interesse at stå uden for det retlige og indre anliggende-samarbejde, og at det egentlig heller ikke er i Danmarks interesse at have de øvrige forbehold. Jeg synes derfor, og vi er i hvert fald klar til det, at Danmark skal tage en mere offensiv debat om sin placering i Europa fremover.

Til slut vil jeg gerne sige, at jeg synes, vi i dag ser omridset af et formandskab, der er meget præget af teknik og meget præget af sager, der skal ekspederes, men ikke i lige så høj grad er præget af visioner og af perspektiv. Hvad skal der ske efter den formelle udvidelse? Hvad skal der ske på miljøområdet, osv.? Jeg håber, at dagen i dag også vil give os grundlag for en ambitiøs, men realistisk enighed om en klar kurs under det danske formandskab, der kan skabe historie og skabe respekt omkring Danmark. Det har vi hårdt brug for, og Socialdemokratiet vil naturligvis være en konstruktiv diskussionspart, men også beslutningspart i det videre forløb i de kommende måneder.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Jeg bemærkede, at hr. Poul Nyrup Rasmussen agtede at føre en mere offensiv debat om Danmarks fremtidige placering, og det er vi meget tilfredse med i Venstre. Det mener vi nemlig der er behov for, for vi har stadig nogle undtagelser, som i den grad er med til at sætte os uden for under formandskabet, f.eks. på det retlige område og også på forsvarsområdet. Det vil jeg gerne kvittere for, det er vi helt enige i i Venstre.

Så var der er en enkelt ting i det, som statsministeren sagde – undskyld, hr. Poul Nyrup Rasmussen, nu burde jeg have lært det – der var forkert. Den danske Øststøtte, bliver ikke reduceret de kommende år, så det med, at det går i den modsatte retning, er altså ikke korrekt. I 2001 giver vi 1,75 mia. kr., i 2002 1,9 mia. kr. og i 2003 1,9 mia. kr. Der er altså tale om en stigning i år og en fastholdelse til næste år, så det var simpelt hen ikke korrekt.

Formanden:

Så holder vi nok med det i denne omgang, tror jeg.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Tak til hr. Nyrup Rasmussen for talen.

Det, der får mig til at komme herop, er, at hr. Nyrup Rasmussen siger, at der ikke er noget perspektiv. Men alene det, at man sætter sig et mål og vil have udvidelsen igennem, er dog et perspektiv at have foran sig. Det er hr. Nyrup Rasmussen vel enig i.

Hr. Nyrup Rasmussen havde engang en minister i sin regering, der aldrig havde hørt, at Venstre gik ind for en liberalisering af landbrugspolitikken. Hvis hr. Nyrup Rasmussen var i forhandlerens situation nu, ville hr. Nyrup Rasmussen så have udslynget nogle procentsatser om, hvor meget man vil give ekstra i støtte eller nedskære en støtte med? Ville det være et godt udgangspunkt som forhandler, hvis man allerede offentliggjorde det nu i stedet for dér, hvor man skal sidde og samle trådene?

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Hr. Poul Nyrup Rasmussen taler om visioner og om, hvem der har dem, og hvem der ikke har dem. Jeg sad og kom til at tænke på, at et af de store problemer, man har i EU i dag, er jo et demokratisk underskud, at befolkningerne overhovedet ikke kan følge med og muligvis ikke ønsker at deltage i det samarbejde, vi har.

Men i en lang række af landene holder man ikke folkeafstemninger, og mit spørgsmål til hr. Poul Nyrup Rasmussen skal derfor være: Har man en vision om, hvordan det undgås, at det demokratiske underskud vokser i forbindelse med optagelsen? Hvordan sikres det, at befolkningerne i de lande, der optages, reelt også ønsker optagelse, og at det ikke alene er politikere? Hvordan sikres det, at befolkningerne og selvfølgelig i særdeleshed også politikerne ikke føler sig presset ind i et samarbejde, ind i et EU-medlemskab, som befolkningen i det pågældende land måske egentlig slet ikke ønsker, hvis der ikke holdes folkeafstemninger? Hvordan sikrer vi, at den vision kommer frem, så det ikke bliver sådan, at det demokratiske underskud bliver forøget i forbindelse med optagelsen i stedet for det modsatte?

Kl. 13.25

(Kort bemærkning).

Poul Nyrup Rasmussen (S):

Til fru Charlotte Antonsen: Jeg synes, vi har manglet en debat om Danmarks placering i

Europa, og derfor vil jeg gerne understrege, at jeg mener det alvorligt, når jeg siger, at vi faktisk også bør bruge dette efterår positivt til at genåbne debatten om Danmarks rette placering.

Jeg synes rent ud sagt, at regeringen har været alt for firkantet i sin udmelding om timingen, om hvornår vi skal have nye folkeafstemninger. Jeg mener ikke, det er klogt. Vi har gang på gang set, at udviklingen i Europa har bevæget sig på en uforudseelig måde, og jeg synes ikke, vi skal sige, at det må blive engang i 2006 eller 2007.

Jeg synes, det må afhænge meget af vores interesser, og det var derfor, jeg for et øjeblik siden pegede på vores interesse i asylpolitikken. Selv om vi kan være uenige om dele af asylpolitikken, når vi går ind i det konkrete, er det fantastisk vigtigt at huske, at en humanistisk, realistisk, ordentlig og sammenhængende asylpolitik ikke kan nøjes med at blive formuleret alene på dansk grund, men også må forudsætte et offensivt, aktivt og fremadrettet samarbejde med vore EU-partnere og desuden en langsigtet ulandsbistand, som er holdbar, og som kan forhindre ny terrorisme på meget lang sigt.

Det andet, jeg vil sige til fru Charlotte Antonsen – måske skal jeg lige tilføje, at jeg må komme igen til hr. Jens Kirk, hvis jeg ikke når det i denne svarrunde – er, at Øststøtten rent faktisk bliver nedskåret. Fru Charlotte Antonsen må huske, at man ikke kan tilsløre dette faktum ved alene at henvise til udbetalingen af støtte midler til for længst truffne beslutninger, der er bevilget og finansieret af SR-regeringen. Kendsgerningen er jo – det fremgår også af sagens rette sammenhæng, det er jo indrømmet af finansministeren i et svar til fru Pernille Blach Hansen på spørgsmål nr. S 1903 – at der er sket en beskæring i et betydeligt omfang, helt ned til en tredjedel, som jeg nævnte før.

Til hr. Jens Kirk: Jo, udvidelsen har bestemt et perspektiv, men jeg savnede en mere ambitiøs dagsordensætning med perspektiver i. Jeg kom ind på begivenhederne, efter at man formelt har underskrevet aftalen: Hvordan udvikler vi så samarbejdet med de nye lande yderligere?

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Jeg vil gerne takke hr. Poul Nyrup Rasmussen for indrømmelsen af, at der bliver udbetalt mere Øststøtte i år og næste år.

Jeg kan forstå, at Socialdemokratiet ikke er tilfreds med Venstres syn på folkeafstemninger, nemlig at vi ikke vil fastsætte en dato allerede i

dag, og så vil jeg gerne spørge: Hvornår synes Socialdemokraterne, der skal holdes en folkeafstemning? Ønsker Socialdemokratiet at give os en dato?

Apropos den forrige debat vil jeg også gerne stille et helt andet spørgsmål, og det er: Ønsker Socialdemokratiet i Europaudvalget at tage initiativ til, at vi skal åbne diskussionen i EU om en ny landbrugsreform, som hr. Henrik Dam Kristensen har foreslået? Er Socialdemokratiet enig i det, og vil man gøre det i Europaudvalget? Vil man fra Socialdemokratiets side åbne for en ny reform midt under udvidelsesforhandlingerne?

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Tak for noget af svaret.

Jeg skal ikke gøre det næste spørgsmål til hr. Nyrup Rasmussen langt, men vil dog spørge én gang mere: Hvis hr. Poul Nyrup Rasmussen var forhandlingsleder, ville hr. Poul Nyrup Rasmussen så starte med at udslynge procentsatser om, hvor meget man vil hæve eller sænke støttesatserne?

Kl. 13.30

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Jeg synes faktisk, det i mange lange passager var en rigtig god tale, vi hørte fra hr. Poul Nyrup Rasmussen, og i Det Konservative Folkeparti deler vi mange af hr. Poul Nyrup Rasmussens synspunkter. Ikke mindst deler vi synspunktet om, at der er behov for, at vi i det her land får en mere visionær og offensiv debat om Danmarks tilknytning til resten af Europa og om Europas udvikling. Der er alt for lidt fokus i den offentlige debat på EU's udvikling og på EU-forhold.

Derfor synes jeg da også, at det er rigtigt i debatten at efterlyse forslag til, hvad det så er for nogle ambitioner, vi har på længere sigt for EU efter udvidelsen, og der ville jeg da bede hr. Poul Nyrup Rasmussen, som jo under sin regeringstid havde muligheden for at fremlægge sådanne ambitioner, men ikke gjorde det, om at oplyse, hvilke ambitioner det helt præcis er hr. Poul Nyrup Rasmussen tænker på, for det ville da være nyttigt at få dem ind i debatten her i dag.

(Kort bemærkning).

Poul Nyrup Rasmussen (S):

Fru Charlotte Antonsen ved godt, at Øststøtten bliver skåret ned, og det er lidt sølle, at man nu

prøver at forsvare sig med de formelle udbetalinger for beslutninger, der allerede er truffet. Det er jo ikke det, der er centrum. Øststøtten bliver skåret massivt ned til en tredjedel, og det har finansministeren i denne regering bekræftet.

Dernæst må jeg sige, at jeg er glad for den positive reaktion, der kommer på diskussionen om Danmarks placering i Europa, og jeg synes egentlig, vi skal tage hinanden på ordet og få en fremadrettet debat. Socialdemokratiet er klar til at tage den, og vi er sådan set også klar til at tage en offensiv debat med befolkningen, der kan føre os frem til en afklaring.

Det, jeg har sagt i dag, er, at jeg har opfattet det sådan, at regeringen allerede *har* besluttet sig for, at der ikke kan blive tale om en stillingtagen til spørgsmålet om forbehold før langt, langt senere – henne i 2006 eller måske i 2005 allerallertidligst. Og der er det, jeg siger til fru Charlotte Antonsen: Det mener jeg ikke er klogt. Tingene udvikler sig.

Frem for alt siger jeg i dag: Det flygtningespørgsmål og det asylspørgsmål, som optager så mange mennesker, ikke alene i det her land, men rundt om i Europa, skal løses på en ordentlig måde via tre spor: Det ene er i hvert af vore lande, det andet er i det europæiske samarbejde, og det tredje er ved en offensiv ulandsbistand, der kan sikre nogle levevilkår for de mange, mange mennesker, der ellers ikke har andre veje end at søge mod den rigere del af verden.

Til hr. Jens Kirk: Jeg er overbevist om, at det, hr. Dam Kristensen var inde på, er, at vi får en midtvejsevaluering fra Kommissionen om landbrugspolitikken lige i starten af det danske formandskab, og derfor ville det jo under alle omstændigheder være en kolossal fordel, hvis der kunne gøres nogle fremskridt på landbrugsområdet. Det vil lette forhandlingerne, eksempelvis i forhold til Polen, hvis der kan gøres sådanne fremskridt. Der er ikke lagt op til fra hr. Henrik Dam Kristensens side, at vi skal slynge om os med procenter, men der er lagt op til ambitioner igen, og det ville være uklogt helt at fraskrive sig den mulighed.

Til hr. Thulesen Dahl: Jeg synes, det er et centralt spørgsmål, hr. Thulesen Dahl stiller, det med det demokratiske underskud, og jeg mener i virkeligheden, at der er to ting, der skal til. Den ene er, at vi involverer befolkningerne i ansøgerlandene og i ansøgerlandenes regeringer om udformningen af en offensiv indsats, der kan begrænse det demokratiske underskud og helst fjerne det, at vores bud til befolkningerne er

større, meget større åbenhed og at vores bud er et perspektiv, der ikke alene handler om det formelle medlemskab, men også handler om et perspektiv, som befolkningerne kan føle sig trygge ved i årene fremover.

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Jeg vil gerne spørge hr. Poul Nyrup Rasmussen, om det ikke er fornuftigt, at regeringen fremlægger en Øststøttestrategi, som rækker frem mod Østudvidelsen, og om det ikke også er fornuftigt, at det er udbetaling, vi koncentrerer os om, idet den tilsagnsramme, som hr. Poul Nyrup Rasmussen med rette henviser til, jo var en ramme, som typisk strakte over mange år, og at det også er derfor, vi kan fastholde udbetalingerne på endda et lidt højere niveau end i 2001.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Se, nu hjælper det selvfølgelig, når hr. Poul Nyrup Rasmussen fortæller, hvad det er, hr. Henrik Dam Kristensen mener med sit spørgsmål.

Men det, jeg vil sige, er, at nu har jeg forstået det sådan på hr. Poul Nyrup Rasmussen, at man skal lytte til både ansøgerlandene og de gamle lande og prøve ud fra det at skabe et kompromis og finde ud af, hvad mulighederne er, og når vi så kommer hen sidst på året, ville det da være fint, om fødevareministrene i fællesskab ligesom kunne strikke et stykke papir sammen. Det er vi alle enige om, men jeg håber nu, at jeg forstået det rigtigt, at det var sådan, hr. Henrik Dam Kristensen mente det. Er det rigtigt forstået?

Kl. 13.35

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Jeg kan forstå, at hr. Poul Nyrup Rasmussen ønsker en fremadrettet debat om EU, og det er vi, som jeg sagde, fuldstændig enige i i Venstre.

Vedrørende folkeafstemninger har Venstre i snart lang tid sagt, at vi ønsker, at der skal finde folkeafstemning sted i Danmark, når der er gået en rum tid.

Så er det sådan, at ude i den store verden er der en stigende interesse også for Danmark og vores folkeafstemninger, formentlig fordi vi snart skal have formandskabet for EU. Derfor har europaministeren for nylig også sagt det samme på engelsk; han har nemlig sagt, at vi »in a due time« skal have folkeafstemninger.

Men hvad er det, Socialdemokratiet vil på det her område? Når man kritiserer os for ikke at tage stilling, hvornår ønsker Socialdemokratiet så at tage stilling?

Så vil jeg gerne igen spørge vedrørende landbrugsreformer: Agter Socialdemokratiet at stille forslag om, at vi skal lægge op til landbrugsreformer nu midt under udvidelsesforhandlingen?

(Kort bemærkning).

Poul Nyrup Rasmussen (S):

Først må jeg sige til fru Tina Nedergaard, at kendsgerningen er jo, at Øststøtten, når det gælder fremtidige beslutninger, skæres ned til en tredjedel. Sagens rette sammenhæng indrømmes af finansministeren i et svar på spørgsmål nr. S 1903 til fru Pernille Blach Hansen, hvor det bekræftes, at til SR-regeringens forslag om ny Øststøttemidler på 1,4 mia. kr. i 2002 svarer VK-regeringens 1,1 mia. kr. sammenlagt i årene 2002 og 2003.

Nu får vi lejlighed til senere at diskutere detaljerne, men jeg synes ikke, vi i dag skal snyde befolkningen ved at sige, at alt det, SR-regeringen under min ledelse har besluttet for årene fremover, ser meget godt ud, uden samtidig at oplyse befolkningen om, at det, VK-regeringen har ansvaret for, rent faktisk indebærer en nedskæring, som det også er fremgået af de tal, jeg just har refereret til, og som regeringen selv ved finansministeren har bekræftet.

Til hr. Jens Kirk må jeg sige, at det, hr. Henrik Dam Kristensen og jeg selv har givet udtryk for ved flere lejligheder, er jo netop, at vi ikke skal stille os i vejen for udvidelsen med en landbrugsreform; det er vi begge enige om. Men vi skal da ikke forsømme muligheden for at udnytte den kommende midtvejsvurdering af Agenda 2000 offensivt. Regeringen bør sætte sig ambitiøse mål for topmødet i København på dette punkt. Det bør være muligt – det er det, vi siger – at gøre forsøg på at nå frem til en aftale om principperne og processen videre frem til en reform af landbrugspolitikken. Det er det, der er den grundlæggende pointe.

Til fru Charlotte Antonsen: Det, jeg siger i dag, er, at jeg synes, det er forkert at indsnævre eksempelvis diskussionen om vores asylpolitik i Danmark til alene et dansk anliggende. Og jeg synes, vi skal benytte det danske formandskab til i en bredere sammenhæng at diskutere, om Danmark er tjent med dette forbehold og de øvrige forbehold. Socialdemokratiet er klar til at

tage den debat nu, og Socialdemokratiet er også klar til at tage afstemningsdebatten, når det måtte ønskes af regeringen. Men jeg har advaret mod, at regeringen i dag og i dagene forud derfor lægger sig fuldstændig firkantet fast på, at det skal i hvert fald ikke være inden for de næste 4 år.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Først tak til hr. Poul Nyrup Rasmussen for svaret omkring det her med det demokratiske underskud også i forbindelse med ansøgerlandene.

Må jeg så dertil spørge, for at det nu ikke skal blive ved festtalerne og de store slagord: Betyder det ikke, at hvis man skal sikre, at vi i hvert fald ikke udbygger det demokratiske underskud i EU i forbindelse med optagelsen af nye lande, at så skal vi vide med sikkerhed, at det er befolkningerne i de pågældende lande, der søger om medlemskab, der ønsker medlemskabet, og ikke alene politikere, der ønsker det?

Altså forstået på en anden måde: Så vi er sikre på, at det for det første ikke alene er en beslutning blandt politikere, men en beslutning blandt befolkningerne i ansøgerlandene, der gør, at man ønsker optagelse, og for det andet sikrer man, at der ikke udøves pres, altså at der ikke fra EU's side udøves pres på befolkningerne, så at det bliver en fuldstændig fri beslutning, befolkningen i det pågældende land tager om, at man ønsker medlemskab.

Kl. 13.40

Er det ikke en første, kan man sige, forudsætning for, at vi da ikke udbygger det demokratiske underskud i forbindelse med optagelsen af nye lande, men at vi tværtimod måske begynder at kunne arbejde os den anden vej?

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Blot et kort spørgsmål. Jeg skal lige høre, om Socialdemokratiet ville have fundet det fornuftigt at lægge sig fast på et østligt niveau bilateralt for 2004 og fremefter uden rent faktisk at kende omfanget af EU's støtte og uden at kende Danmarks bidrag til denne støtte.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Da hr. Poul Nyrup Rasmussen efterlyste nogle mere videregående ambitioner hos regeringen i retning af Europas udvikling efter udvidelsen, tillod jeg mig før at spørge, om det var sådan, at

hr. Poul Nyrup Rasmussen og Socialdemokratiet havde nogle bud sådan helt konkret på sådanne ambitioner. Det synes jeg ikke jeg hørte at man havde. Skal det forstås sådan, at det har man ikke, men at man har tiltro til, at den nuværende regering kunne fremlægge nogle mere konkrete ambitioner?

(Kort bemærkning).

Poul Nyrup Rasmussen (S):

Nej, det skal det nu ikke, må jeg sige til hr. Lars Barfoed; det er simpelt hen tidsmæssige begrænsninger, der gør det.

Der er vel i stedet tre ting, som jeg vil lægge vægt på i ambitionerne for Europa.

Den ene er, at vi kan forme et Europa, der bygger på den grundlæggende velfærdsidé, som vi i Norden har udviklet så langt til gavn for så store dele af befolkningerne, som vi har, at vi ikke går i retning af en amerikanisering i Europa, men vi går i retning af en styrkelse af den europæiske velfærds samfundstankegang og samhørighed og menneskelighed i Europa. Det er den ene vision.

Den anden ambition er, at udvidelsen virkelig bliver en realitet, efter at de formelle aftaler er underskrevet i København i december måned i år for ti lande; at vi ikke glemmer Bulgarien og Rumænien; at vi ikke glemmer de lande, der ligger bag ved den nye grænse; at vi ikke opbygger et nyt sølvtæppe, men får et helt og bredt Europa.

Den tredje vision er at se Europa som et område i verden, der bliver en slags socialt lederskab med hensyn til at tegne en ny dagsorden for hele verdenssamfundet, når det gælder om at få styr på spekulationskapital, få styr på den store, store og voksende ulighed mellem den fattige og den rige verden, og endelig at tegne dagsordenen for en offensiv miljøpolitik globalt set.

Men må jeg så tilføje til fru Tina Nedergaard: Ja, det ville have været fornuftigt at tegne en offensiv profil på Øststøtten fra Danmark frem til 2004, uden at kende, hvad de andre gør. En gang imellem skal man tage et lederskab og ikke bare gå i ét med tapetet og kalkere, hvad de andre taler om. Og det, jeg kritiserer regeringen for, er, at den gerne vil udvide EU, og det er vi glade for og enige om, men den vil ikke følge op i egen handling den 10-årige linje, den 10-årige solidaritetslinje, som den tidligere regering lagde så meget vægt på. Og det bør vi dog kunne være rige nok til også at kunne se.

Ellers er jeg bekymret for, som hr. Kristian Thulesen Dahl jo understregede det, at det demokratiske underskud og skuffede forventninger bliver resultatet af de kommende folkeafstemninger i de nye ansøgerlande.

Og dermed til hr. Thulesen Dahl: Jeg er enig i, at der ikke skal lægges pres, men vi kan heller ikke påføre alle ansøgerlande en tvungen folkeafstemning i deres land. Det er dem selv, der bestemmer det. Men jeg enig i, at vi ikke skal lægge pres, plus det, at perspektivet er utrolig vigtigt for åbenhed over for demokratiprocesen.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Kristian Thulesen Dahl som ordfører.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det siger sig selv, at det at være formandskabsland for det nuværende EU er en stor opgave, og det er en stor begivenhed.

Der vil komme til at udfolde sig mange aktiviteter, og det vil selvsagt også påvirke Folketinget i et eller andet omfang; det har også været nævnt tidligere. Men, men men. Vi skal fra Dansk Folkepartis side gøre det klart over for regeringen ved denne her debat, den sidste af slagsen, inden Danmark overtager formandskabsopgaven, at vi selvfølgelig ikke vil acceptere et formandskab, der gør, at Folketinget ikke kan fungere ordentligt.

Vi vil ikke have, at demokratiet i Danmark nedrosles af hensyn til EU. Vi synes, det er galt nok, at man i EU har et stort, demokratisk underskud. Vi skal ikke til at etablere det her i Danmark af hensyn til EU her i det næste halvår.

Kl. 13.45

Så vil jeg sige, hvad angår tilrettelæggelsen, at vi er dybt bekymrede over det, der er foregået indtil nu med hensyn til de praktiske spørgsmål omkring tilrettelæggelsen af formandskabshalvåret. Vi har set, hvordan det frygtes, at ballademagere vil ødelægge mødeafviklingen. Det er selvfølgelig fuldstændig uacceptabelt, hvis det finder sted.

Vi har tidligere set, hvad der er sket, når stormøder er blevet holdt i EU-regi; derfor har vi tidligere foreslået, at de store topmøder skulle finde sted i Bruxelles, hvor byen er gearet til det, i stedet for i København, hvor der skal sættes en hel masse i værk for at imødegå alle de ting, vi kan frygte der vil ske.

Nu holdes møderne altså i København på trods af vores tidligere forslag; og nu er det så, vi

ser effekterne af, hvad det egentlig er, vi taler om. Det er kommet frem her inden for den seneste uges tid, at man har en vurdering i regeringen, der går ud på, at man måske skal bruge over en halv milliard kroner mere til politimandskab i forbindelse med afvikling af topmøderne og arrangementerne i øvrigt i forbindelse med formandskabet.

Jeg må sige, at jeg synes, det er påfaldende, at vi i mange situationer har haft diskussioner om politibemandingen i landdistrikterne rundt omkring. Vi har desværre Danmarks mest kriminelle provinsby, Odense, som i lange perioder har måttet rekvirere politi fra København, når det brændte på, altså styrker, der ikke var til rådighed. Vi har en masse diskussioner om det rundt om i landet. Men når EU kommer til byen, er der jo ingen grænser for, hvad der står til rådighed, og hvad de danske skatteydere må levere. Vi har set det nu, altså i størrelsesordenen over en halv milliard kroner, som man vurderer bliver nødvendigt. Det er alarmerende.

Samtidig har vi set i forbindelse med tilrettelæggelsen, at man nu kan lukke grænserne. Det siges, at vi skal lukke grænserne for at hindre ballademagere udefra. Da man tidligere diskuterede Schengen, som jo også relaterer sig til EU, fik vi at vide, at det dér med grænsekontrollen var noget forfærdelig gammeldags noget, det kunne slet ikke lade sig gøre længere at lukke grænserne. De, der ville ind, kom ind under alle omstændigheder. Nu kan vi så med glæde se, at i forbindelse med EU's formandskab kan det lade sig gøre at lukke grænserne et halvt år.

Så noget om det politiske indhold. Regeringen har sagt, at det jo er udvidelsen, der er det altafgørende for den danske regering at få effektueret i forbindelse med topmødet til december. Vi må understrege, at der er nogle problemer, som vi ønsker at pege på også i forbindelse med debatten i dag, nemlig det demokratiske underskud, som vi mener kan risikere at blive udbygget, hvis man ikke gør noget ekstraordinært. Vi har tidligere i debatten i april foreslået, at lande ville blive optaget, hvis deres befolkninger ønskede det og ønskede dette via folkeafstemning og ikke alene gennem politiske beslutninger.

Vi mener også, at vi i forbindelse med udvidelsen mangler at få belyst en række ting for de nuværende EU-lande, og herunder også for Danmarks vedkommende. Det drejer sig om de økonomiske konsekvenser for Danmark ved udvidelsen; men det drejer sig i særdeleshed også om det, som jeg har forfulgt i nogle korte be-

mærkninger, nemlig det med arbejdskraftens frie bevægelighed, som man jo gennemfører fra dag ét i forbindelse med udvidelsen.

Ved den tidligere udvidelse med Spanien, Grækenland og Portugal havde man jo den aftale, at man havde en 7-årig overgangsperiode, selv om indkomstforskellene var langt, langt mindre, end de vil være i forbindelse med den nye udvidelse.

Så bliver der spurgt, om det ikke er at se spøgelser ved højlys dag. Jeg må bare notere, at den tidligere regering endda i et notat til Folketingets Europaudvalg har gjort klart, at man har ønsket at operere med nogle sikkerhedsforanstaltninger, tilbagefaldsklausuler, hvis det gik galt. Altså man har opereret med muligheden eller risikoen for, at det kunne gå galt.

Vi tror, det er et reelt problem; derfor mener vi også, at den nuværende regering må forholde sig til det her på et helt anderledes niveau end det, vi har set indtil nu.

Vi ved jo alle, at baggrunden for, at den danske regering i sin tid hurtigt rykkede ud med det her ønske om, at der ikke skulle være en overgangsperiode i forhold til ansøgerlandene og arbejdskraftens fri bevægelighed, skyldtes, at Sverige tog den beslutning. Lynhurtigt derefter syntes den danske regering åbenbart, at den også skulle reagere.

Jeg skal til slut her fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at regeringens hovedmålsætning som EU-formandsland i 2. halvår 2002 er EU's udvidelse, og pålægger i den forbindelse regeringen at udarbejde en redegørelse til Folketinget over konsekvenserne af udvidelsen for Danmark, herunder særlig konsekvenserne af, at reglerne for fri bevægelighed for arbejdskraft til Danmark fra de nye medlemslande træder i kraft uden nogen overgangsperiode.«
(Forslag til vedtagelse nr. V 65).

Kl. 13.50

Første næstformand (Svend Auken):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se ovenfor*). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Der er foreløbig to, der har bedt om ordet for en kort bemærkning. Det er hr. Claus Larsen-Jensen og derefter hr. Villy Søvnald og nu også hr. Henrik Dam Kristensen.

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Jeg kan jo konstatere, at hr. Kristian Thulesen Dahl sådan set mere problematiserede om de ydre rammer, men ikke forholdt sig ret meget til det indholdsmæssige og perspektiverne i forhold til EU-udvidelsen.

Derfor vil jeg egentlig spørge hr. Kristian Thulesen Dahl: Når vi når december måned 2002 og regeringen har færdigforhandlet, sådan at forhåbentlig 10 lande kan optages i EU, fordi de er klar, vil Dansk Folkeparti så støtte, at de pågældende lande optages? Vi forudsætter også, at der foretages folkeafstemninger, i hvert fald i hovedparten af landene.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Når man skal skrive historien om store europæiske talere, er jeg ikke sikker på, at hr. Kristian Thulesen Dahl vil blive en af dem.

Først var der lidt optagethed af Folketingets evne til at arbejde. Så var der lidt, om det skulle foregå i København eller Bruxelles. Så var der lidt om politiet i Odense. Så var der lidt om, at Dansk Folkeparti ville beslutte, hvordan man skal beslutte i de forskellige lande. Og så var der lidt om overgangsperioder og om vandrende arbejdskraft.

Jeg tror på den måde, at det var en sand repræsentant for det nye europæiske højre, der talte. Det var fuldstændig blottet for blot én europæisk vision. Der var ikke én europæisk vision. Det vil jeg bare rose hr. Kristian Thulesen Dahl for, for jeg mener sådan set, det var en meget præcis europapolitisk tale fra Dansk Folkeparti.

Så det var et rosende indlæg.

(Kort bemærkning).

Henrik Dam Kristensen (S):

Jeg vil egentlig modsige hr. Villy Søvnald, fordi der var faktisk en europæisk vision. Men så er spørgsmålet, hvad det var for en vision, der var. Den vision gik altså åbenbart ud på, at vi ved bedre. Ansøgerlandene skal tvinges til at have folkeafstemninger.

Jeg er meget enig med hr. Kristian Thulesen Dahl i den folkelige debat, den folkelige forankring, osv. Det er vi faktisk så mange der er enige i, at der nu er nedsat et konvent, som prøver på at give svar på en række af de i øvrigt yderst relevante spørgsmål, som også hr. Kristian Thulesen Dahl har været inde på ved flere lejligheder her i dag.

Men det, der forundrer, er det bastante krav om, at hr. Kristian Thulesen Dahl ved bedre, og nu skal magthaverne – man kan næsten høre hr. Kristian Thulesen Dahl bruge et sådant udtryk – tvinge andre lande til, på hvilken måde de vil håndtere deres optagelsesforhandlinger.

Jeg synes, det er klogt og fornuftigt at lave en folkeafstemning, men jeg respekterer også fuldt ud, at det nu er en beslutning, som de andre lande selv må tage. Jeg spørger stilfærdigt: Hvad ville hr. Kristian Thulesen Dahl sige, hvis EU kom og tvang Danmark til at tage standpunkt ved folkeafstemninger i nogle bestemte situationer?

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Ja, det er jo ikke nemt. Det er søreme ikke nemt at finde ud af, om jeg nu havde visioner eller ikke havde visioner. Det, jeg skulle hilse på sige, er, at det kan da godt være, at der er nogle, der føler, at det ikke var sådan de store højtflyvende europæiske visioner, der kom til udtryk, men måske ganske ærkesunde danske visioner om, at vi har et samfund, der også kan fungere efter 2. halvår 2002, og at vi i øvrigt også i forbindelse med varetagelsen af formandskabet sikrer, at der diskuteres hensyn til den danske befolkning, og at der er nogle, der blander sig lidt i de spørgsmål.

For det er ikke det, der ellers har stået på dagsordenen, heller ikke fra SF's side, det, hvordan vi sikrer, at konsekvenserne af udvidelsen for den danske befolkning er ordentligt belyst. Det hører vi jo aldrig. Der er da nogle, der skal forholde sig til det, og her påtager Dansk Folkeparti sig gerne den rolle at prøve at stille de spørgsmål: Jamen hvad med den danske befolkning?

Det samme med det demokratiske underskud. Hvis det skal være andet end festtaler, skåltaler, at nu skal vi også sikre, at det demokratiske underskud ikke udbygges, men indsnævres, at vi får det væk, jamen så er der da nogle, der skal rejse spørgsmålet. Og hvordan sikrer vi i forbindelse med en udvidelse med 10 nye lande, at det demokratiske underskud ikke bliver udbygget, men det modsatte?

Der er ikke ret mange andre bud. Jeg har i hvert fald ikke hørt nogen bud andet end det, Dansk Folkeparti er kommet med både i april og nu her under denne debat, nemlig folkeafstemninger i de pågældende lande.

Hr. Dam Kristensen siger: Jamen hvordan kan vi da tillade os at blande os i, hvordan andre håndterer en sådan sag? Jamen sagen er jo, at i forbindelse med udvidelsen blander vi os jo i alt mellem himmel og jord i de lande. De skal jo leve op til det, der på EU-sproget hedder *acquis communautaire*. Det vil sige, at de skal tage hele EU's lovgivningskompleks og indarbejde det i egen lovgivning, uden at de kan have en almindelig demokratisk proces og diskussion om det. De skal bare gøre det, hvis de vil være EU-medlemmer.

Kl. 13.55

Men ét sted må vi ikke blande os, og det er, når vi skal sikre, at deres befolkninger bakker de politikere op, der sidder og laver det her. Og det er altså lidt tankevækkende, at lige præcis på det punkt, hvor det drejer sig om at sikre, at det er befolkningernes vilje, der kommer til udtryk, når de ansøger om medlemskab, dér må vi ikke blande os, men i alt andet, i stort set alt andet ønsker hr. Dam Kristensen at vi blander os.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg synes nok, at det er at tage munden lidt for fuld, når hr. Kristian Thulesen Dahl tager patent på ærkesunde og danske visioner, at det skulle være det, som var udtrykt i hans ordførertale, som handlede om, at nu skulle man lukke grænserne, og topmøderne skulle foregå andre steder end i medlemslandene, fordi der blev nok bare ballade, og at vi må endelig sørge for at lukke af for arbejdskraftens frie bevægelighed.

I forbindelse med det sidste om arbejdskraftens frie bevægelighed vil jeg gerne spørge hr. Kristian Thulesen Dahl: Når der nu bliver gjort så meget ud af, at vi engang tidligere i forbindelse med udvidelse har haft en overgangsperiode på 7 år, hvor lang en overgangsperiode mener Dansk Folkeparti så der skal være i forbindelse med en udvidelse med nye medlemslande?

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Jeg kan forstå, at hr. Kristian Thulesen Dahl er stærkt bekymret over udsigten til, at Danmark ikke vælger at benytte sig af nogen overgangsordninger, for så vidt angår arbejdskraftens frie bevægelighed, efter at de nye lande er optaget i EU.

Nu skulle man jo egentlig synes, at i en situation, hvor vi kan se, at får vi vækst i dansk økonomi de kommende år, hvad alt tyder på at vi

får, så når vi let en kapacitetsgrænse, hvor virksomhederne simpelt ikke kan få tilstrækkelig arbejdskraft, og så skulle det da være en fordel for danske virksomheder, at man har mulighed for også at benytte sig af arbejdskraft fra de nye ansøgerlande.

Hvad nærmere er hr. Kristian Thulesen Dahls bekymring? Er det bare sådan almindelig frygt for, at der er nogle, som ikke er danskere, som skal arbejde på danske virksomheder, eller er der nogle konkrete grunde til, at hr. Kristian Thulesen Dahl har den bekymring?

Må jeg så ikke sige med hensyn til det forhold, at man kan udelukke nogen ved grænsen i forbindelse med EU-møder – og jeg forstår på hr. Kristian Thulesen Dahl, at han mener, at det kun er i forbindelse med EU-møder – så mener jeg også, det er sket ved fodboldkampe. Så der er altså et bredt spektrum af muligheder for at benytte sig af de bestemmelser.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg skal såmænd bare igen takke for hr. Kristian Thulesen Dahls svar, som jeg synes blot endnu en gang understreger, at der i Dansk Folkeparti ikke eksisterer én europæisk vision – ikke én, ikke én. Det kan man jo heller ikke bebrejde Dansk Folkeparti. Herregud. Et højrenationalt parti er jo ikke forpligtet ud over Dybbøl. Men det, der så var hr. Thulesen Dahls synspunkt, var, at der var nogle, der havde brug for at holde øje med udviklingen i forhold til den danske befolkning. Det er jeg enig i.

Der må jeg erklære mig ekstremt meget enig. Efter at Dansk Folkeparti er blevet støtteparti for en højrenational regering, er der i den grad brug for politikere, der holder øje med, hvad der sker for almindelige menneskers dagligdag, hvad der sker i forhold til meget dagligdags ting som hjemmehjælpen, der om lidt bliver beskåret, i forhold til de sårbare børn, der får værre forhold, de mest udsatte grupper, der bliver beskåret; men den rolle tror jeg er meget bedre at overlade til SF; den magter Dansk Folkeparti jo helt åbenlyst slet ikke.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg ved ikke, om formanden giver mig lov til at svare på de sidste bemærkninger. Jeg vil meget gerne, men ...?

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg tror, at hr. Thulesen Dahl gør klogt i ikke at svare på dem. Vi har en stor dagsorden i forvejen.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Så skal jeg bare sige til hr. Villy Søvnalds orientering, at man kan vistnok få ordet for korte bemærkninger 3 gange, så hr. Villy Søvnald får en chance mere for at rose mig i forbindelse med min tale og mine svar nu.

I øvrigt til hr. Claus Larsen-Jensen, som jeg skulle svare fra sidst: Det, vi hele tiden har sagt fra Dansk Folkepartis side, er, at vi ikke vil modsætte os en EU-udvidelse, forudsat at de lande, som søger optagelse, reelt ønsker det, og de viser, at de ønsker det.

Det gør man ikke nødvendigvis ved, at politikerne beslutter det. Det har vi jo set også for Danmarks vedkommende, vi har set det for Irlands vedkommende. Vi så jo, at det stort set var lige på et hængende hår, at Frankrig overhovedet fik Maastrichttraktaten igennem i sin tid. Og det er nogle af de hensyn, vi mener skal tages for at være sikker på, at vi ikke udbygger det demokratiske underskud i forbindelse med en udvidelse.

Kl. 14.00

Så til fru Elisabeth Arnold, som spørger, hvilken form for overgangsperiode vi forestiller os i forhold til arbejdskraftens fri bevægelighed. Når vi diskuterer det f.eks. i Folketingets Europaudvalg sidste år på baggrund af det notat, vi fik fra den tidligere regering, og hvor vi, så vidt jeg husker, indkaldte til samråd omkring det her spørgsmål, så markerede vi, at hvis Tyskland og Østrig lagde sig på 7 år, så var det også det, Danmark burde lægge sig på. Så vi prøvede at køre et analogt spor i forhold til de lande.

I de 7 år, de opererer med, er der jo tale om, at man inden for de 7 år kan aftrappe, altså at man ikke nødvendigvis kører i de samlede 7 år. Det kommer an på, hvad der sker, hvilke konsekvenser udvidelsen får. Men vi synes, det skal tages med som et hensyn til den danske befolkning, til den danske arbejdskraft, der allerede befinder sig i Danmark, og at man ikke bare skal skøjte hen over det her problem.

Så siger hr. Lars Barfoed, at vi kommer til at mangle arbejdskraft. Jamen det er der jo taget højde for i den lovgivning, vi har i dag. Vi giver jo tusindvis af udlændinge lov til at arbejde i Danmark. Hvis en virksomhed i Danmark i dag ikke kan finde kvalificeret arbejdskraft i Dan-

mark, så har den virksomhed jo lov til at hente arbejdskraft i udlandet.

Det, der er spørgsmålet i forhold til den nuværende ordning, og det, der foreslås her, er, at det i den nuværende ordning er os, der styrer det. Vi kontrollerer det, vi har styr på, hvordan det udvikler sig. Det har vi ikke, hvis først vi har principbesluttet, at der er lukket op for arbejdskraftens fri bevægelighed.

Og så blot lige denne bemærkning i forhold til grænsen: Det kan godt være, at den også lukkes i forbindelse med fodboldkampe, men det, jeg ironiserede lidt over, var, at det åbenbart godt kan lade sig gøre. Dengang vi foreslog, at man permanent skulle have den mulighed, fik vi at vide, at det var illusorisk. Man kunne overhovedet ikke lukke grænserne, det var gammel-dags, og det ville ikke have nogen virkning alligevel.

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Når det kommer til spørgsmålet om arbejdskraftens fri bevægelighed – jeg går da stadig væk ud fra, at folk skal have en arbejdstilladelse og en opholdstilladelse for at komme ind i landet – så det er jo ikke sådan bare et tagselvbord. Det vil jeg spørge hr. Kristian Thulesen Dahl om ikke han er enig i.

Så vil jeg spørge til det omkring at sige ja i december: Skal jeg tolke Dansk Folkepartis synspunkt sådan, at hvis landene gennemfører folkeafstemninger, og de er klar, og det er en del af forhandlingerne, så vil Dansk Folkeparti i Folketinget stemme ja for de optagelsesaftaler, der nu skal godkendes i det danske folketing?

Så vil jeg spørge yderligere: Kan man tolke Dansk Folkepartis europavision som værende sådan lidt gammeldags vindebro-agtig? Jeg kan se, at fru Pia Kjærsgaard i dag har udsendt en pressemeddelelse, som hedder: »Sæt en broklap i Øresundsbroen«, hvor man taler om, og hvori der siges – det er i anledning af den aktuelle diskussion over Sundet omkring indvandrerpolitik eller flygtningepolitik:

»Har Sverige nogen grund til at føre sig frem på Danmarks bekostning? Sverige som i 1600-tallet på grusomste vis etnisk udrensede den danske befolkning og dansk kultur i Skåne. ... Hvis Sverige ikke passer meget på, sættes mange årtiers velfærdssat og samfundsorden over styr. Sverige truer freden i Nordeuropa ved at lade landet balkanisere.«

Hvis det sådan er tilgangen til nabolandene på den anden side af Øresund, som oven i købet hører hjemme i Norden, hvis det er holdningen til Europa, så går det fuldkommen galt. Har man ikke lidt mere at byde på? Al ære og respekt for, at man selvfølgelig skal bevare sin danske identitet, sprog og kultur og alt muligt andet, men den har nu en gang imellem godt af at blive afprøvet lidt i forhold til nogle andre, uden at man tilfældigvis lader døren stå fuldstændig åben.

(Kort bemærkning).

Henrik Dam Kristensen (S):

Jeg vil gerne sige til hr. Kristian Thulesen Dahl, at jeg mener, det vil være både klogt og rigtigt af ansøgerlandene at holde folkeafstemning om, hvorvidt de ønsker at deltage i samarbejdet eller ej. Mig bekendt tror jeg faktisk, at alle også har besluttet sig for det. De har forskellige afstemninger, nogle er vejledende, nogle er bindende, men jeg tror faktisk, at alle ansøgerlande har besluttet sig for det.

Det er herefter i realiteten det mere principielle, at hr. Kristian Thulesen Dahl og Dansk Folkeparti stiller det som en betingelse og dermed i forhold til, hvad jeg i øvrigt har forstået har været Dansk Folkepartis europapolitik – hvis der har været en sådan – går et afgørende skridt videre, nemlig ved at ville være i en situation, hvor man vil tvinge folk, befolkninger, lande, demokratier til at gøre noget bestemt i en bestemt situation.

Jeg vil bare sige, at for mig og for Socialdemokratiet må det at gå et afgørende skridt videre være noget, det enkelte lands befolkning, dets forfatning, afgør. Er befolkningen utilfreds, så er der lejlighed til i demokratier at ændre det.

Jeg vil bare sige, at det er et afgørende skridt, som Dansk Folkeparti tager her, og som jeg synes faktisk er ganske alvorligt.

Kl. 14.05

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Jeg vil godt sige til hr. Thulesen Dahl i forlængelse af det, hr. Claus Larsen-Jensen sagde omkring arbejdskraftens fri bevægelighed, at det tilsyneladende er hr. Kristian Thulesen Dahls opfattelse, at vi ikke selv kan bestemme, om personer skal ansættes i danske virksomheder eller ej.

Der må jeg fortælle hr. Kristian Thulesen Dahl, at det da fortsat er således, at danske virksomheder selv bestemmer, hvem de vil ansætte.

Det er jo ikke sådan, at der er åbnet op for, at personer fra de nye medlemslande kan forlange at blive ansat i danske virksomheder. Det er jo kun, når danske virksomheder finder, at det er nyttigt at ansætte dem, og det kan vi da kun bifalde. Det kan da kun være en fordel for Danmark og for det danske erhvervsliv, at vi har den mulighed.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Først til hr. Claus Larsen-Jensen, som spørger, om vi til december vil trykke på de grønne knapper. Ja, men sagen er jo, at det for det første er en forudsætning for os, at vi har det demokratiske spørgsmål i orden. Det har vi så været i diskussion om i flere runder – jeg kommer lige tilbage til hr. Dam Kristensens spørgsmål. Dernæst er det selvfølgelig en forudsætning for os, at konsekvenserne er ordentligt belyst. Det er jo derfor, vi fremsætter det forslag til vedtagelse, vi har fremlagt her under debatten i dag, nemlig at de også skal være ordentligt belyst for den danske befolkning, så den danske befolkning kan føle sig tryk ved, at vi, som de der i givet fald trykker på knapperne på vegne af befolkningen, har fået alle konsekvenser belyst, herunder også spørgsmålet om arbejdskraftens fri bevægelighed og den indvirkning, det vil have på det danske arbejdsmarked.

Det er da en ting, som også burde optage Socialdemokraterne utrolig meget. Jeg kan slet ikke forstå, at det under denne her debat i dag er så mærkeligt for Socialdemokraterne, at det bliver rejst. Det burde også være noget, Socialdemokraterne rejser herinde sammen med Dansk Folkeparti, naturligvis.

Og så til det med Sverige: Det ligger måske lidt uden for, men jeg har bare studset voldsomt over det, svenskerne er ude i i forbindelse med deres politiske debatter. Altså i den grad at misforstå alt, hvad der foregår og i øvrigt køre et indenrigspolitisk løb. Det må de jo om, men vi må også bare forholde os til det, og så kan vi udtale os på den ene eller på den anden måde. Men det er da også for hr. Claus Larsen-Jensen noget mærkeligt noget, der foregår i Sverige, det må han da synes. Og det er da klart, at hvis man i Sverige ikke har en fri debat omkring indvandringssspørgsmål, jamen så kommer problemet jo tilbage som en boomerang på et senere tidspunkt, det er der ingen tvivl om. Og det kan ingen vel være tjent med.

Så til hr. Henrik Dam Kristensen, som siger, at det er noget rent principielt, hvad jeg her siger i forhold til folkeafstemninger. Ja, selvfølgelig er det da det, ellers var der jo heller ingen grund til at gøre så meget ud af det. Selvfølgelig er det da noget meget principielt, men det handler altså om, at vi i dag har et EU, som ikke nødvendigvis har folkelig opbakning. De steder, hvor det prøves i form af folkeafstemninger, viser det sig jo i hvert fald, at der er utrolig modstand mod det EU, vi kender i dag. Og hvis man vil forholde sig aktivt til demokrati, til folkestyre og sikre, at det er befolkningerne, der sætter dagsordenen og ikke hr. Dam Kristensen og andre, der sidder i et konvent, eller hvor det ellers foregår, jamen så må man da sikre, at det er befolkningerne, der spørges.

Det kæmper vi for her i Danmark. Vi vil da også kæmpe for, at vi, når man optager et land i EU-kredsen, så sikrer os, at befolkningen i det pågældende land ønsker at blive en del af EU-kredsen og ikke, at det bare er et spørgsmål om, at politikerne ønsker det.

Og endelig til hr. Lars Barfoed ...

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg tror, at det må vente til næste omgang, for nu er det hr. Claus Larsen-Jensen.

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Jeg troede egentlig, at den ansvarlighed, Dansk Folkeparti som indenrigspolitisk flertal bag regeringen udviser, nu også ville give sig udslag i europapolitikken. Jeg fik jo sådan set et ja til, at man nok ville sige ja til udvidelsen under forudsætning af, at demokratiet var i orden, altså underforstået folkeafstemninger.

Men er sandheden ikke, at uanset hvordan og hvorledes dette opfyldes, så vil det i den sidste ende være sådan, at Dansk Folkeparti siger nej, fordi der hele tiden vil være en sten på vejen, en sag, der ikke er godt nok belyst, at så er det det ene, og så er det det andet?

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg finder sådan set anledning til at rose hr. Kristian Thulesen Dahl for hans evne til at holde sig stramt til konceptet.

Nu har vi haft en debat, hvor hr. Kristian Thulesen Dahl både har haft sin ordførertale og korte bemærkninger som svar på de ting, der har været, og det er lykkedes at gøre uden at

fremlægge én europæisk vision. Vi andre – jeg og SF – er faktisk dybt optaget af spørgsmål som: Kan vi løse fattigdomsproblemet, der eksisterer i Europa? Kan vi skabe en sikkerhed mod folk, der vandrer? Kan vi skabe en sikkerhed mod sociale eksplosioner i Europa? Kan vi skabe en miljømæssig bæredygtig udvikling i Europa?

Kl. 14.10

Det er sådan nogle visioner, jeg er optaget af. Og jeg synes egentlig, det er ganske sigende, at hr. Kristian Thulesen Dahl er i stand til både i sin tale og i de mange korte bemærkninger, hvis han har nogle europæiske visioner, så i hvert fald at holde dem fuldstændig skjult for offentligheden.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Først til hr. Lars Barfoed, som spørger, om det er forbigået min opmærksomhed, at virksomhederne jo selv bestemmer, hvem de vil ansætte. Jamen det er sådan set ikke det, jeg – synes jeg – problematiserer. Det, jeg problematiserer, er spørgsmålet om, hvorvidt virksomhederne får – for nu at sige det på rent dansk – lønpressere som valgmulighed. Altså om vi får så stor en indstrømning af folk udefra, der ønsker at byde sig til over for de danske virksomheder, at de reelt kommer til at virke f.eks. som lønpressere over for danske lønmodtagere i dag.

Jeg synes, det er noget, som flere herinde burde tage alvorligt frem for blot at forsøge at skyde den debat til hjørnespark. Så vil det jo vende tilbage som en boomerang, som det jo vil være, hvis problemerne viser sig på et senere tidspunkt. Vi har et notat fra den tidligere regering, der rent faktisk siger, at der er noget her, man skal være opmærksom på. Men her under denne her debat, umiddelbart før vi skal overtage formandskabet, er aftaler åbenbart – om de er stiltende eller ej – ikke noget, man skal diskutere særlig meget. Det synes jeg er bedrøveligt.

Så må jeg sige til hr. Claus Larsen-Jensen, som spørger, om det ikke er sådan, at uanset hvad, så vil Dansk Folkeparti sige nej til udvidelsen. Det er jo ikke det, jeg har formuleret, og det er jo heller ikke det, vi mener. Det, vi siger, er, at der er en række sten på vejen, der må vendes. Der er nogle ting, der må løses. Der er nogle ting, der må ordentligt belyses.

Der drejer det sig altså ikke kun om at kunne se store forblommede europæiske visioner. Der drejer det sig også om helt jordnært at kunne tage opgaven med at spørge, hvordan det her

påvirker den danske befolkning, på sig, og nogen må jo sige det. Frem for alene at holde forblommede europæiske taler om store visioner i festlokaler må man helt jordnært spørge, hvordan vi forholder os til det her ud fra, hvordan det påvirker den danske befolkning.

Der vil jeg også sige til hr. Søvndal, som nu roser mig for tredje gang – og tak for det, jeg beklager, at hr. Søvndal ikke har flere korte bemærkninger, så jeg kunne få mere ros – at hr. Søvndal da fuldstændig forbigår, hvis det endelig skulle være nu, hvor det er den sidste runde med hr. Søvndal i den her omgang, visionen om et fredeligt demokratisk Europa, et folkeligt, fredeligt, demokratisk Europa.

Når jeg snakker om demokrati, når jeg snakker om folkestyre, når jeg snakker om folkeafstemninger, så handler det jo lige præcis om at sikre, at vi også om 10, 15, 50, 100 år har et Europa, der hviler på befolkningernes ønsker og ikke alene på politikernes ønsker.

Første næstformand (Svend Auken):

Hr. Lars Barfoed som ordfører.

Lars Barfoed (KF):

Danmark overtager formandskabet i Den Europæiske Union på et afgørende tidspunkt i Europas historie. Vi står over for en udvidelse af medlemskredsen i EU fra de nuværende 15 til i første omgang 25 medlemmer. Det betyder, at en lang række af de øst- og centraleuropæiske lande nu bliver en del af Den Europæiske Union. Det er en skelsættende, historisk milepæl i den europæiske udvikling.

I det ene århundrede efter det andet har vi set Europa blive hærget af krige de europæiske lande imellem. Alene i forrige århundrede har der været to store verdenskrige. Dertil kommer de regionale krige og borgerkrige. Senest har vi oplevet tragedien udspille sig for fuldt blus i det tidligere Jugoslavien.

Det var netop for i lyset af erfaringerne fra Anden Verdenskrig at hindre fremtidige krige europæerne imellem, at fremsynede statsmænd satte sig for at skabe det europæiske fællesskab. I dag er vi 15 medlemmer i det, der nu hedder Den Europæiske Union, og nu står vi forhåbentlig over for, at de fleste af de lande, der i mange år efter Anden Verdenskrig var isolerede fra den frie verden, og hvis borgere levede under et kommunistisk diktatur, nu efter at have fået deres frihed tilbage også bliver en del af Den Euro-

pæiske Union. Det er skelsættende, og det er historisk.

Kl. 14.15

I Det Konservative Folkeparti hilser vi det med meget stor glæde. Det gør vi først og fremmest, fordi det yderligere vil sikre stabilitet, fred og sikkerhed i Europa, og det er dybest set den fornemste målsætning for Den Europæiske Union. Men det betyder samtidig på længere sigt et styrket EU, der bedre kan sikre europæerne velstand og tryghed i fremtiden, og hvor vi bedre er i stand til at løse grænseoverskridende problemer som forurening, kriminalitet og terrorisme.

Udvidelsesforhandlingerne bliver bestemt ikke lette i den sidste fase, der nu under dansk ledelse går ind. Mange bilaterale problemer i forhold til de enkelte ansøgerlande er blevet løst, ikke mindst under det spanske formandskab. Men det er de tunge problemer, der naturligt nok står tilbage. Derfor skal vi selvfølgelig ikke underkende opgaven, men vi skal på den anden side også fastholde optimismen og troen på, at det kan lykkes til december på Det Europæiske Råds møde i København at træffe den endelige beslutning om at optage de 10 nye lande i EU.

Men de vigtige udvidelsesforhandlinger skal selvfølgelig ikke blokere for fortsat fremdrift for de mange andre vigtige sager, der skal arbejdes med under det danske formandskab.

Efter begivenhederne den 11. september er vi i Europa og hele verden mere end nogen sinde opsat på at gøre alt, hvad der står i vores magt for at bekæmpe den internationale terrorisme. Derfor skal det også være en vigtig målsætning for det danske formandskab at fortsætte arbejdet med at koordinere den europæiske indsats på dette område.

Også på andre områder er der store udfordringer i at arbejde videre med de grænseoverskridende problemer, som netop et samarbejde af EU's karakter har mulighed for at gribe ind over for og løse. Det gælder flere af de spørgsmål, som både statsministeren og udenrigsministeren har været inde på i deres taler i dag. Ikke mindst den internationale kriminalitet og de store, grænseoverskridende miljøproblemer er gode eksempler på, at samarbejdet i EU er helt afgørende for at skabe gode vilkår for Europas borgere.

Jeg vil også gerne fremhæve Lissabonprocessen som et område, der skal prioriteres højt under det danske formandskab. På topmødet i Lis-

sabon i foråret 2000 besluttede regeringscheferne for EU-landene sig til at opstille det mål, at EU i 2010 skal være den mest konkurrencedygtige, dynamiske, videnbaserede økonomi i verden. I den målsætning ligger også ønsket om at skabe en holdbar vækst med flere og bedre job og større social samhørighed.

Med en stigende global økonomisk konkurrence er det afgørende, at vi i Europa i fællesskab sikrer os den bedst mulige konkurrenceposition for europæiske virksomheder og dermed i sidste ende sikrer europæiske borgere fortsat velstand og dermed velfærd. Samtidig er Lissabonbeslutningen udtryk for den holdning, vi har i Europa, nemlig at økonomisk vækst skal gennemføres på en måde, der også tager sociale og miljømæssige hensyn.

Det har også været glædeligt at konstatere, at såvel statsministeren som udenrigsministeren prioriterer åbenhed i EU meget højt. Det er i den nærmeste fremtid, at vi har mulighed for gennem en offensiv debat at bygge bro mellem tilhængere og kritikere af EU både i Danmark og i de øvrige EU-lande, men ikke mindst i de nye ansøgerlande, hvor man til sin tid skal stemme om medlemskabet. Her spiller åbenhed en stor rolle. Kritik drejer sig ofte om manglende gennemsækelighed og gennemsigtighed, og kan det danske formandskab bidrage til et mere åbent EU, vil det utvivlsomt skabe større tiltro i befolkningen til EU.

Til sidst vil jeg på Det Konservative Folkepartis vegne opfordre til, at regeringen i sin formandsperiode er meget opmærksom på at værne om nærhedsprincippet. Vi skal styrke EU på de områder, hvor der er grund til det, men vi skal samtidig undgå unødvendig centralisme i Europa.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

I debatten med Venstres ordfører stod det jo lysende klart, at regeringen ikke har noget bud på løsning af landbrugsproblemet, nemlig det helt centrale problem med landbrugsordningerne.

Men hvad betyder det så i forslaget til vedtagelse, regeringspartierne har fremsat, når der står, at man vil garantere forbrugerne sikre fødevarer? Hvad betyder monstro det? For vi ved jo fra Danmark, at regeringen har svækket fødevareresikkerheden og fået gennemført betydelige nedskæringer i fødevarer kontrollen. Så regeringens praktiske politik går ikke ud på at få en bedre fødevareresikkerhed, men den går ud på at

få en dårligere fødevarer sikkerhed. Derfor synes jeg, at det kunne være spændende at få opklaret, hvad der mon kan ligge i den mystiske formulering, at man vil garantere forbrugerne sikre fødevarer.

Kl. 14.20

(Kort bemærkning).

Poul Nyrup Rasmussen (S):

Hr. Lars Barfoeds tale rummede en række, synes jeg, interessante perspektiver. Jeg vil godt slå ned på et enkelt. Er det ikke rigtigt, at Danmark i sin kamp for at varetage sine interesser på asylområdet og det retlige og indre anliggende kan løbe ind i nye vanskeligheder med hensyn til at opnå parallelle aftaler, da vi har vores forbehold? Er det så ikke tid at diskutere, om vi er tjent med forbeholdet på det retlige og indre anliggende, hvis vi skal sikre en humanistisk og ordentlig asylpolitik?

Jeg vil spørge hr. Lars Barfoed: Har vi derfor ikke en interesse i at få fat på den debat nu og få den forstærket under det danske formandskab? Det skal også ses i lyset af, at jeg forstår, at integrationsministeren på regeringens vegne vil benytte formandskabet til at foreslå en styrkelse af dette samarbejde.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Mit spørgsmål følger lidt i samme boldgade. Men det er, fordi jeg jo var meget tilfreds, lad os sige det på den måde, da jeg kunne se, at centrale ministre i regeringen meldte ud, at vi kunne regne med, at der ikke i de kommende år ville komme nye folkeafstemninger om forbeholdene. Vi skulle ikke trætte befolkningen med nye folkeafstemninger om forbeholdene. Vi skulle først have fuldstændig klarhed over EU's nuværende udvikling, herunder specielt selvfølgelig udfaldet af regeringskonferencen.

Derfor blev jeg jo selvfølgelig også lidt forvirret, da jeg kunne se hr. Lars Barfoed i hvert fald være citeret for et andet synspunkt, nemlig at det skulle gå rasende stærkt. Derfor ville jeg da gerne have, at vi under denne debat kunne få en afklaring af, hvad der p. t. er De Konservatives politik på området.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Jeg vil starte med spørgsmålet om parallelaftaler, som vi jo kan komme ud for, og som vi har set vi kommer ud for. Når det gælder det retlige

og det indre samarbejde, er jeg fuldstændig enig med hr. Poul Nyrup Rasmussen i, at det selvfølgelig aktualiserer en debat om, hvorvidt vi er tjent med det forbehold, vi har indtaget på det område. Det er oplagt, at det med stor tydelighed illustrerer, at vi ikke er tjent med forbeholdet og derfor selvfølgelig også i den offentlige debat må argumentere stærkt og klart for, at det forbehold skal fjernes.

Det ligger i naturlig sammenhæng med spørgsmålet fra hr. Thulesen Dahl. Jeg noterer mig, at hr. Thulesen Dahl ligefrem skulle have set mig citeret for, at det skal gå rasende stærkt – tror jeg, at hr. Thulesen Dahl sagde – med at få afskaffet forbeholdene.

Jeg mindes nu ikke at have udtalt mig helt på den måde, men jeg kan selvfølgelig ikke udelukke, at jeg er blevet citeret for at udtale mig på den måde. Men det, jeg har sagt, er, at jeg synes, at det ville være for tidligt nu at afskrive muligheden for, at vi tog en afstemning om de danske forbehold i 2003.

Det er muligt, at det ikke skal foregå i 2003, men først i 2005, hvad ved jeg. Det er der ikke taget stilling til i regeringen. Vi har heller ikke i den konservative folketingsgruppe taget stilling til, om vi synes, at det bedst sker på det ene eller på det andet tidspunkt. Min opfattelse er vel den, at når vi er færdige med det danske formandskab, må vi nøje overveje, hvornår tiden er inde til at tage en afstemning om de danske forbehold. Men helt grundlæggende er det den konservative folketingsgruppes synspunkt, at forbeholdene skal væk så hurtigt som muligt.

Til hr. Keld Albrechtsen: Jeg forstod slet ikke bemærkningerne. Sikre fødevarer er klart en målsætning, og sikre fødevarer er noget, vi lægger vægt på. Det fremgik også af statsministerens tale. Det vil være et højt prioriteret område under det danske formandskab. Jeg kan ikke se, at det er noget, som er i modstrid med den politik, der føres her i landet.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jo, men når jeg slår ned på det punkt, er det jo, fordi man altså får den mistanke, når man gennemgår tingene, at regeringen ikke rigtig har forberedt konkret, hvad det egentlig er, man vil med det danske EU-formandskab.

Jeg tror, det har sammenhæng med, at regeringen har været så optaget af at gennemføre den ene massive lovpakke efter den anden om forringelser på miljøområdet, fødevarer sikker-

hed og alt muligt andet her i Danmark, at man ikke rigtig har fået passet arbejdet med at forbedre EU-formandskabet. Derfor spurgte jeg: Kunne der monstro ligge noget konkret i den formulering, at man vil garantere forbrugerne sikre fødevarer?

Kl. 14.25

Og så spørger jeg: Hvad er det, man vil foreslå? Det kunne jo være, at man vil gøre noget for at sikre bedre fødevarerkontrol, men det viser sig, at der heller ikke er noget svar på dét punkt. Det kan da ikke være rigtigt, vil jeg sige til hr. Lars Barfoed. Der må da være et eller andet konkret, når man nu skriver det i sit eget forslag til vedtagelse. Derfor vil jeg prøve én gang til: Hvad betyder den sætning?

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Til hr. Barfoed: Det kan godt være, at det var lidt stramt at sige det lige præcis, som jeg gjorde det. Det, som jeg har set hr. Lars Barfoed citeret for, er: Jeg ser fordele ved, at vi får gjort op med forbeholdene inden regeringskonferencen i 2004.

Det, som gør, at jeg føler, det er nødvendigt lige at få en markering af det her, er, at noget af det værste, man kan gøre, jo er at tage en folkeafstemning om et forbehold lynhurtigt, fordi man tror, at nu er der en eller anden bestemt gunstig situation.

Det, der er vigtigt, hvis man vil have folkeafstemninger om forbeholdene, er, at man, fra man udskriver en folkeafstemning, og til den bliver afholdt, tager sig god tid til en ordentlig debat, så vi får sikret, at man ikke sidder, som man jo gjorde tidligere, og kigger på meningsmålinger og spørger: Hvornår er lige det gunstige tidspunkt for os? Det skal være et reelt spørgsmål til den danske befolkning om, hvorvidt den ønsker at fastholde forbeholdene.

Jeg synes, at der jo kun er 2003 tilbage, hvis man taler om et tidsperspektiv, der allerede hedder »inden 2004«, for vi skriver 2002 nu. Derfor er det interessant, om det er noget, hr. Lars Barfoed virkelig vil lægge sig i selen for at få gennemført. Indtil nu ser det ud til, at det er hr. Barfoeds eget synspunkt og ikke noget, regeringen står inde for. Det siger hr. Lars Barfoed selv. Men det er dog interessant, om det er vigtigt for den konservative EU-ordfører, at der kommer afstemninger inden regeringskonferencen i 2004.

(Kort bemærkning).

Henrik Dam Kristensen (S):

Jeg ville spørge hr. Lars Barfoed, om han er enig med mig i, at den nuværende statsminister var bedre som leder af oppositionen. Med det skal der forstås, at jeg husker mange debatter, da vores nuværende statsminister var leder af oppositionen, hvor der blev givet udtryk for, at hvis en debat skulle rykke noget, skulle eksempelvis en regering og en statsminister sætte sig i spidsen for debatten. Det mener jeg i øvrigt også at den tidligere regering gjorde, men det var én af de pointer, som den daværende leder af oppositionen meget ofte havde i den mere folkelige debat.

Nu kan jeg jo forstå på det hele, at det er sat til side – vi skal ikke diskutere noget her i de næste 4-5 år, lad os nu vente og se. Nogle af os mistænker det for at bero på indenrigspolitiske årsager. Jeg spørger hr. Lars Barfoed: Er det ikke en forpligtelse, enhver regering har, og måske ikke mindst en statsminister, at sikre, at debatter, som er relevante, og som har betydning for nationen, også bliver sat på dagsordenen? Og mener hr. Lars Barfoed, at det med de meldinger, der er kommet fra regeringen på det sidste, rent faktisk sker?

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Må jeg først sige, at hvis hr. Keld Albrechtsen vil have nogle detaljerede diskussioner om fødevarerpolitik, så synes jeg, at hr. Keld Albrechtsen skulle rejse spørgsmål over for fødevarerministeren. Den sætning står i forslaget til vedtagelse, fordi det er et højt prioriteret område, og fordi vi politisk vægter det højt. Vi finder, at det er en væsentlig målsætning under det danske formandskab at sikre fødevarer i EU-området, og det må man så fra hr. Keld Albrechtsens side rejse en detaljeret diskussion om på et andet tidspunkt.

Til hr. Thulesen Dahl vil jeg sige: Ja, det er nemlig rigtigt, at jeg er citeret for og også har sagt, at jeg ser fordele ved, at en afstemning finder sted i 2003. Det er sagt i den sammenhæng, at jeg og Det Konservative Folkeparti ikke allerede på nuværende tidspunkt vil udelukke, at en afstemning kunne finde sted i 2003. Vi udelukker heller ikke, at den kan finde sted i 2005. Vi ønsker ikke på nuværende tidspunkt at lægge os fast på det ene eller på det andet. Der er fordele ved, at den kommer inden 2004-regeringskonferencen, men der kan selvfølgelig også argumenteres for, at der vil være fordele ved, at

den ligger senere. Vi har ikke lagt os fast på det i den konservative folketingsgruppe, men vi har så sent som i dag også drøftet problemstillingen og er enige om, at det rigtigste i øjeblikket vil være at forholde os frit til, hvornår en afstemning bedst finder sted.

Kl. 14.30

Så spørger hr. Henrik Dam Kristensen, om jeg er enig i, at statsministeren var en bedre leder af oppositionen, end han er af regeringen. Nej, jeg vil sige til hr. Henrik Dam Kristensen, at jeg kunne være enig, hvis hr. Dam Kristensen havde formuleret det således, om jeg var enig i, at statsministeren var en bedre leder af oppositionen end den nuværende leder af oppositionen eller er en bedre statsminister end den tidligere statsminister. Det kan jeg være enig i, men længere kan vi altså heller ikke blive enige om det spørgsmål. Men det står vist i øvrigt lidt uden for debatten, som vi har i dag.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg må bare konstatere, at ligesom det var tilfældet med landbrugsstøtten, var der heller ikke noget konkret i spørgsmålet om fødevarerikkerhed.

Så vil jeg godt spørge hr. Lars Barfoed: De bemærkninger om tidspunktet for en kommende folkeafstemning om undtagelserne, hvor man nu vil forholde sig frit til tidspunktet, skal det forstås sådan, at også regeringen forholder sig frit til tidspunktet? Det er jo den fornemmelse, jeg har. Der har jo tidligere været disse rumlerier om en folkeafstemning i 2003, og min fornemmelse er helt klart, at meget taler for, at vi sandsynligvis får den i 2003. Der er jeg for så vidt enig i hr. Lars Barfoeds prognose.

Men det, mit spørgsmål går på, er: Er det sådan i regeringen, ligesom det er i Det Konservative Folkeparti, at regeringen forholder sig frit, dvs. taktisk, til spørgsmålet om, hvilken dato der bliver for folkeafstemningen?

(Kort bemærkning).

Henrik Dam Kristensen (S):

Så skal jeg forsøge uden de lange tilløb at spørge hr. Lars Barfoed: Det, at diskussionen omkring forbeholdene med statsministerens ord stort set er blevet afløst, er det udtryk for lederskab? Når man sammenligner det med, hvad hr. Barfoed er citeret for i forskellige medier, må det være en skuffelse for hr. Lars Barfoed.

Derfor det helt kontante spørgsmål: Med de udmeldinger, der har været fra Venstreministre inden for den sidste uges tid, må man konstatere, at det at sætte fokus på de ulemper, som forbeholdene har, stort set ikke er muligt. Er det lederskab, er det til gavn for Danmark?

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Til hr. Keld Albrechtsen: Jeg synes stadig væk ikke, at forummet er til sådan at gå i detaljer omkring det fødevarepolitiske. Men der er f.eks. en lang række direktiver, der ikke er implementeret overalt i EU, hvor det danske formandskab vil lægge vægt på, at EF-direktiver også bliver implementeret overalt i EU, når det gælder fødevarerikkerhed, fordi vi skal have den samme fødevarerikkerhed overalt i Europa, netop for at sikre, at hvis en vare er produceret eller importeret ét sted i EU, kan den på betryggende vis sælges overalt inden for det indre marked.

Til det med afstemningstidspunkter, som interesserer flere, tror jeg nok, at jeg har skåret det fuldstændig ud i pap, hvad jeg og den konservative folketingsgruppe mener om den sag. Hvad angår regeringen, skal jeg ikke udtale mig på regeringens vegne, det kan andre bedre gøre. Men mig bekendt er der ikke i regeringen truffet nogen beslutning om nogen dato med hensyn til, hvornår vi skal stemme om de danske forbehold, og det synes jeg er klogt af regeringen, at man ikke har truffet en sådan beslutning.

Det har vi heller ikke nogen fast mening om i den konservative folketingsgruppe, men vi har den holdning, at vi gerne ser forbeholdene afskaffet så hurtigt som muligt. Og hvad »som muligt« indebærer, er det for tidligt at sige noget om på nuværende tidspunkt, men vi vil ikke udelukke, at det kunne være en afstemning allerede i 2003.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Villy Søvnald som ordfører.

Villy Søvnald (SF):

Politik har som bekendt at gøre med evnen til at prioritere de vigtige spørgsmål. Den vigtigste diskussion i forhold til det europæiske har efter SF's opfattelse følgende overskrift: Hvordan sikrer vi en hurtig og en retfærdig udvidelse med ansøgerlandene uden A- og B-medlemslande, og uden at sølv-tæppet gennem Europa fastholdes og cementeres?

Det drejer sig om flere spørgsmål. Det drejer sig om ansøgerlandenes indbyggers ret til at søge arbejde også i de nuværende medlemslande; det drejer sig om, at de nuværende medlemslande bruger muligheden, som er en unik mulighed, for at få ryddet op i de eksisterende landbrugsstøtteordninger; det drejer sig om en ny fordeling af de strukturmidler, der selvfølgelig skal flyttes til de lande og de områder, der er de nye fattige, mindst begunstigede efter EU's udvidelse.

Kl. 14.35

I forhold til de korte bemærkninger, der var på et tidspunkt i diskussionen med fru Charlotte Antonsen, om, hvorvidt det kunne tænkes, at Polen skulle være nettobidragyder og hvor jeg tror, at fru Charlotte Antonsen formulerede sig på en måde, der antydede, at det i hvert fald ikke var voldsomt meget, vil jeg godt sige det lidt tydeligere: Det er fuldstændig uacceptabelt, hvis de samlede forhandlinger omkring landbrugsstøttestruktur, budget osv. ikke ender i en situation, der er til klar fordel for de nye ansøgerlande. Det er efter SF's opfattelse selve hensigten med den manøvre, vi er i færd med.

Den anden vigtige dagsorden knytter efter SF's opfattelse an til en, synes jeg, spændende udtalelse fra den tidligere amerikanske udenrigsminister, Madeleine Albright, i weekenden. Hun bebrejdede den nuværende amerikanske administration: Dels opsiges stribevis af aftaler, og dels foretages der konstante skift i udenrigspolitikken.

Derfor synes jeg også, det var interessant, at statsministeren lagde sig så tæt, som han gjorde, på den nuværende amerikanske administration, som er udtryk for en ekstremt højreorienteret udenrigspolitik.

Når det efter SF's opfattelse er vigtigt at sikre et stærkere udenrigspolitisk samarbejde i EU, er det for at give spørgsmål som menneskerettigheder, demokrati, miljø og udvikling særlig vægt som en modvægt mod den totale amerikanske dominans på verdensscenen.

Vi oplever jo en periode, hvor USA i stigende grad opsiges internationalt samarbejde til fordel for at varetage rent amerikanske interesser. Det gælder i forhold til FN, det gælder i forhold til miljø, det gælder i forhold til udvikling, bekæmpelse af fattigdom, sikkerhed, Den Internationale Domstol osv., osv. Og der er det vigtigt, at EU er et modsvar på den udvikling.

På samtlige de nævnte områder optræder EU i dag langt mere progressivt end USA. Vi vil

presse på for at forstærke Europas frigørelse fra lillebrorrollen i forhold til USA; ikke for at EU skal overtage rollen som traditionel stormagt, men netop for at sikre en europæisk progressiv rolle i verden.

Endelig er det vigtigt for SF at trække Europa i rød-grøn retning på områderne miljø, hvor der er en masse vigtige spørgsmål såsom transport, en energipolitik, der gør op med den blinde vækst, og ligeledes forbrugerrettigheder og gennemsigthed i forbrugerpolitikken.

Det er også vigtigt at trække til venstre i forhold til solidaritet, altså at sikre et Europa, der fastholder en social udviklingsmodel i modsætning til den amerikanske udviklingsmodel.

Endelig er det vigtigt at presse på i forhold til demokrati, altså at sikre større samarbejde mellem de europæiske lande på en række konkrete politikområder, gøre op med den lukkedeh, med den manglende gennemsigthed i forhold til kommitterede, ministerrådsmøder, lobbyister osv. og arbejde for udviklingsmodeller, der giver større mulighed for fleksibilitet i samarbejdet.

På den baggrund skal jeg på SF's vegne fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

- »Folketinget opfordrer regeringen til under formandskabet at arbejde for
- at sikre udvidelsesprocessen med ansøgerlandene uden forsinkelse og på retfærdige vilkår,
 - at sikre et forstærket europæisk udenrigspolitisk samarbejde med særlig vægt på menneskerettigheder, demokrati, miljø og økonomisk udvikling som en modvægt imod den amerikanske dominans,
 - at sikre et forstærket samarbejde om civil sikkerhedspolitik som en modvægt imod militariseringen af sikkerhedspolitikken,
 - at arbejde for større åbenhed, demokrati og gennemsigthed i beslutningsprocesserne og
 - at styrke en politisk regulering som modvægt imod spekulation og konkurrenceforvridning og miljømæssig og social dumping.«
- (Forslag til vedtagelse nr. V 66).

Første næstformand (Svend Auken):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se ovenfor*). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Kl. 14.40

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Som menigt medlem af Folketinget, dette høje Ting, undrer man sig jo. Nu har vi hørt SF's forslag til vedtagelse, og nu vil jeg gerne citere fra det, som fru Charlotte Antonsen, hr. Poul Nyrup Rasmussen, hr. Lars Barfoed, fru Elisabeth Arnold og hr. Jann Sjursen har fremsat:

»... at skabe bæredygtig vækst og udvikling i den europæiske økonomi med vægt på styrkelse af konkurrenceevnen, mere og bedre beskæftigelse, social samhørighed, forbedret miljø og udvikling af en dynamisk videnbaseret økonomi, ... og at varetage og fremme EU's globale ansvar på vigtige områder som sikkerhedspolitik, konfliktforebyggelse, handels- og udviklingspolitik, miljøpolitik, demokrati og menneskerettigheder, herunder beskyttelse af mindretal.«

Hvad er det, der får SF til at fremsætte sit eget forslag til vedtagelse? Hvad er det, der er forskellen?

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

Jeg går ud fra, at det, vi hørte fra hr. Villy Søvndal, var et katalog over hans europæiske visioner.

Jeg vil sige, at vi har så uendelig meget at være stolte af i Dansk Folkeparti. En af de ting, vi er allermest stolte af, er, at vi ikke har en eneste europæisk vision.

Visioner er jo sådan et plusord i dag, det bør det ikke helt entydigt være. På engelsk betyder »a visionary« noget i retning af en sværmer, en politisk fantast, måske en hr. Villy Søvndal. Man må sige, at der er løbet meget vand i stranden, siden »Holger og konen sagde nej til Unionen«, og til nu, hvor hr. Villy Søvndal repræsenterer et pænt, velfriseret europæisk visionsparti.

Vi er udmærket tilfreds med den rollefordeling, at hr. Villy Søvndal tager sig af de europæiske visioner og vi tager os af den danske befolknings interesser og i den forbindelse af de europæiske folkeslags, ikke politikeres, men folkeslags, interesser.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Jeg undrer mig ofte, når jeg hører repræsentanter for Socialistisk Folkeparti tale om sikkerhedspolitik og i den forbindelse altid har sådan en meget afvisende holdning over for alt, hvad der har med militær at gøre.

Nu forstår jeg også, at det af hr. Villy Søvndals forslag til vedtagelse her i dag fremgår, at man – jeg kan ikke citere ordret – skulle styrke den civile indsats i EU som en modvægt til en militarisering af sikkerhedspolitikken. Sådan hørte jeg det.

Hvad er det egentlig for en militarisering af sikkerhedspolitikken, som EU i dag skulle være udtryk for? Jeg finder ikke, at der sker nogen militarisering af sikkerhedspolitikken. Men er hr. Villy Søvndal ikke enig i, at en militær indsats ofte er nødvendig for at sikre fred, også i Europa?

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Først til hr. Jens Kirk, der undrer sig over, at vi ikke kan støtte regeringens forslag til vedtagelse: Jeg synes, det har noget at gøre med, om ord stadig skal have mening eller ej. Vi ville synes, det var helt underligt at stå sammen med en regering, hvor vi i vedtagelsesform med den nuværende regering udtrykte, at vi havde fælles holdninger omkring udviklingspolitik, miljøpolitik osv.

Vi står altså med en regering, der skærer ned til sokkeholderne på de her punkter, og derfor undrer det mig sådan set også, at Socialdemokratiet har lyst til at danne det billede, at her skulle være enighed. Alle ved jo, at det er nogle ord, der dækker over en voldsom uenighed. SF er lodret uenig i den her regerings udviklingspolitik, miljøpolitik. Vi synes ikke, den udtrykker social samhørighed overhovedet. Vi synes, den splitter det her land og det her folk. Det er vores hovedanklage imod den nuværende regering.

Til hr. Langballe, der bekræfter endnu en gang – tak for det, ros til Dansk Folkeparti – at man oven i købet er stolt af ikke at have en eneste europæisk vision: Ja, men så ved vi jo, hvor Dansk Folkeparti er, det er noget af det, nogle af os har sagt i årevis, tak for tilståelsen. Jeg synes, det klarificerede, om man så må sige, den politiske debat. Tak også for roserne om at være pæn og velfriseret. Det sætter jeg pris på. Det gør min mor i øvrigt også.

Kl. 14.45

Til hr. Lars Barfoed, der ikke forstår vores tanker om sikkerhedspolitik, vil jeg sige, at det, vi afviser, er en voldsom militarisering af den europæiske sikkerhedspolitik. Hvorfor nu det? Hvis man tænker konflikterne i Europa i 1990'erne igennem og spørger, hvor det var, det kneb for

Europa at lukke hullerne, så var det ikke militært. Der var hver gang vilje til at sende militær af sted. Det var i den civile indsats før og under og efter kriser.

Jeg kan huske, at Venstres tidligere formand, Uffe Ellemann-Jensen, var rundt med en cigarkasse for at samle penge ind til det første valg i Bosnien. Det er da pinagtigt for et samfund, der vil løse konflikter, inden de opstår. Så det, vi efterlyser, er noget civilt, inden vi er nødt til at sætte militær ind.

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

Blot lige til hr. Villy Søvndal som et ekstra bidrag til karakteristikken af hr. Villy Søvndals og hans partis europæiske visioner: Her i Det Ny Notat kan man virkelig læse en konkret manifestation af de europæiske visioner. Hr. Holger K. Nielsen er af Europabevægelsen blevet udnævnt til årets europæer. Højere kan man simpelt hen ikke stige. Det skulle da lige være, hvis hr. Villy Søvndal næste gang blev udnævnt til årets betoneuropæer.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Ja, man kunne jo næsten fortsætte til hr. Villy Søvndal, for det randt jo én i hu, at hr. Holger K. Nielsen, SF's formand, var udnævnt til årets europæer. Jeg kan forstå, at hr. Villy Søvndal ikke har i sinde at følge i det fodspor til næste år.

Men at ord stavet på samme måde har mere rigtighed, når de står i SF's forslag, end når de står i det af regeringen og støttepartierne fremsatte forslag til vedtagelse ... Der er altså forskel på, hvad ordene betyder. De er mindre rigtige, når de står i det fremsatte forslag til vedtagelse fra regeringspartierne og andre, end når de står i det, SF vil fremsætte, og det er derfor, man ikke kan stemme for det af regeringen fremsatte.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Med hensyn til det sikkerhedspolitiske kan vi naturligvis ikke blive uenige om, at det lykkeligste er, hvis man kan forebygge konflikter, forebygge vold, forebygge militære konflikter. Det mener jeg også i høj grad at EU er eksponent for. Både EU i fællesskab og de enkelte lande bidrager i høj grad til en civil indsats både i vores nærområder og også længere væk.

Men hr. Villy Søvndal må da give mig ret i, at når konflikter så opstår, så er en militær ind-

sats ofte en nødvendighed for at sikre civilbefolkningen bedst muligt, for også at forebygge en videre konflikt og for at stoppe de konflikter, der er i gang. Derfor er en militær indsats i forbindelse med sikkerhedspolitik jo ikke nødvendigvis af det onde. Når EU-landene medvirker til en militær indsats, så er det da for at sikre fred og for at sikre civilbefolkningen rundt omkring. Det er jo i en god hensigt og har et godt formål og fører også til noget nyttigt.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Først til hr. Jesper Langballe: Det er rigtigt, at den danske Europabevægelse har udnævnt hr. Holger K. Nielsen til årets europæer. Det synes jeg er flot. Det viser vel også, at de har forstået noget om, at den der diskussion om at være for eller imod er svær at svare på, fordi det afhænger af, hvad spørgsmålet er.

Hvis nu Dansk Folkeparti stiller et forslag, som vi synes er fuldstændigt tosset, her i Folketinget, så stemmer vi imod, uden det af den grund bliver diskuteret, om vi er imod det danske Folketing. Det synes jeg er en meget klog måde at handle på. Det gør vi i øvrigt også i europæiske sammenhænge.

Til hr. Kirk, der siger, at ordene vel er de samme: Nej, det ville være fuldstændigt meningsløst. Det er at ophæve meningen med ord at påstå, at SF og Venstre vil det samme omkring social samhörighed. Så ophæver man meningen med sproget. Hvis man hævder, at SF og Venstre vil det samme med udviklingspolitik, efter at man har skåret ned på udviklingsbistanden, hvor SF vil fastholde og forøge den, så ophæver man meningen med sproget. Hvis man siger, at SF og Venstre vil det samme i miljøpolitikken, efter at Venstre som ledende regeringsparti har beskåret miljøet ned til sokkeholderne, så ophæver man meningen med sproget, og den sproglige leg vil vi ikke være med til.

Derudover er der en række ting i vores forslag til vedtagelse, der ikke er med i flertallets forslag.

Kl. 14.50

Til hr. Lars Barfoed, der spørger, om militære midler ikke kan være nødvendige: Jo, jeg har selv været med til at anbefale, at vi i Europa støttede aktionerne i Bosnien, i Kosovo efter bombardementerne og i Albanien, og sidst også støttede på Afrika Horn i konflikten dér. Det kan være nødvendigt.

Men det, der er hovedproblemet, er, at den civile indsats får lov at fylde alt for lidt, fordi der er meget mindre prestige i den, end der er i den militære. Og derfor er vi nødt til – og det er det, vi gør i forslaget til vedtagelse – at lægge meget tryk på nødvendigheden af at udbygge den civile sikkerhedspolitik i Europa. Men jo til spørgsmålet: Militære midler kan være nødvendige.

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

Hr. Villy Søvndals beskedenhed truer somme tider med at gå i retning af det fuldstændig selvudslettende som forleden, da hr. Villy Søvndal her i salen erklærede, at han ikke var en af de store profeter, men kun en af de små. Jeg synes måske, det er lidt for beskedent på SF's vegne i den grad at tage glansen af, at partiformanden er blevet udnævnt til årets europæer af det mest betonføderalistiske selskab, der overhovedet findes, nemlig den danske Europabevægelse, som hr. Villy Søvndal nu vil fremstille som sådan et udtryk for en nuanceret for og imod-debat. Det var dog en utrolig bedømmelse af Europabevægelsen.

Vi er ikke i tvivl om, at Europabevægelsen har vidst, nøjagtig hvad den gjorde, da den gjorde hr. Villy Søvndals partiformand til årets europæer.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Jeg er også blevet forvirret af hr. Villy Søvndals meldinger om forslaget til vedtagelse. Altså er der noget, SF ikke kan være med til? Er der noget helt konkret i regeringens forslag til vedtagelse, som SF ikke er enig i?

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Jeg giver hr. Jesper Langballe ret i den grundliggende antagelse, at man må antage, at Europabevægelsen ved, hvad de gør, når de gør noget. Jeg kan godt forstå, at det ærgrer et parti som Dansk Folkeparti at have bevægelser løbende rundt, som man ikke kan kontrollere, som risikerer pludselig at gøre noget. Det er jo den slags, man i øvrigt er i gang med at afskaffe, den slags, der kunne finde på den slags.

Jeg ved ikke, hvad deres motiver er. Jeg er ikke dybdepsykolog. Jeg har fundet ud af, at de argumenterer for, at de synes, det er spændende

synspunkter, fordi der ikke er nogen automatik i SF's standpunkter i modsætning til Dansk Folkeparti. Der kan man være evigt forvisset om, at stort set alt, hvad der kommer fra EU, vil Dansk Folkeparti stemme nej til. Hr. Jesper Langballe nikker.

På samme måde er der partier, hvor man kan være fuldstændig sikker på, at uanset hvad der kommer, så stemmer man ja. Der er nogle, der nikker, men lidt svagt. Men sådan tror jeg, at situationen er. Og så er der partier, der indimellem forholder sig konkret, afhængig af hvad der fremlægges. Det synes jeg da egentlig er en meget fornuftig ordning at have.

Så er fru Charlotte Antonsen forvirret. Det er rigtig farligt at efterlade mennesker i den sindstilstand. Derfor bare den oplysning, at jeg synes, vi ophæver meningen med politisk debat, hvis vi laver nogle store, store, runde formuleringer, der dækker over, at der skulle være enighed mellem Venstre og SF i synet på ulandsbistand. Det ville jo være det indtryk, man efterlod, hvis vi stemte for et fælles forslag til vedtagelse. Det er der jo ikke. Det er da meningsløst at forsøge at tegne et billede af, at der skulle være enighed mellem SF og Venstre i miljøpolitikken. Det er der ikke. Vi har kritiseret og kritiseret og kritiseret, at Venstre skærer ned til sokkeholderne.

Så vil vi hellere forelægge vores eget forslag, der siger, hvor vi står. Plus at der jo er en række af punkterne i SF's forslag, som ikke er indbefattet i regeringens forslag, f.eks. det at lave det forstærkede udenrigspolitiske arbejde som en modvægt mod USA – som en modvægt mod USA. Vi er meget mere enige med fru Madeleine Albright i hendes analyse af den nuværende administration under Bush. Derfor.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Nu var det ikke det, jeg spurgte om. Det, jeg spurgte om, var: Er der noget i forslaget til vedtagelse fra regeringen, Socialdemokratiet, De Radikale og Kristeligt Folkeparti, som SF ikke kan støtte? Jeg er godt klar over, at SF har en anden holdning til ulandspolitik og miljøpolitik og vel også til finanspolitik og beskæftigelsespolitik, men det er jo ikke det, vi drøfter her i dag.

Derfor er det altså interessant at høre: Er der dele, eller er der passager i det forslag til vedtagelse, SF skal tage stilling til, som SF er imod?

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Blot for sidste gang: Det er meningsløst at forsøge at samle et Folketing omkring formuleringer, der dækker over reel uenighed. Hensigten med politiske debatter er at få uenigheden frem, og den er soleklar, og det tror jeg også, fru Charlotte Antonsen vil medgive.

Derudover har vi jo i vores udkast til forslag til vedtagelse en række ting, der ikke er indbefattet i regeringens forslag, derfor laver vi vores eget forslag.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Jamen når hr. Villy Søvnald ikke kan svare eller ikke vil svare på spørgsmålet, så må jeg jo blot konstatere, at SF er placeret nøjagtig, hvor SF altid har været placeret: i hængekøjen. Man ønsker ikke at tage ansvar, man ønsker ikke at tage ansvar for en EU-politik, man vil godt sådan en gang imellem signalere, at nu er vi i skred, og vores formand er lige blevet årets europæer, men når det kommer til stykket, når det kommer til afstemningerne, så står SF af, så er man i hængekøjen igen.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Nu har vi haft tid til at læse begge forslag til vedtagelse igennem igen. Der er ingen væsentlige forskelle, men trods det påstår hr. Villy Søvnald, at der er væsentlige forskelle. Man må da gå ud fra, at hr. Villy Søvnald og SF fortsat helt og fuldt går ind for, at udvidelsen skal gennemføres og helst under det danske formandskab.

Første næstformand (Svend Auken):

Hr. Villy Søvnald, og så går vi over til ordførerne.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Må jeg ikke godt sige, at jeg altså synes, man skal være – undskyld mig – en smule tungnem, hvis man efter debatten indtil nu ikke har fået forklaret, hvis det ikke står lysende klart for en, at hvis der er noget parti, der er tilhænger af udvidelsen uden forbehold, så er det SF. Jeg tror, at vi har været det hele tiden. Det er lidt meningsløst, undskyld mig hr. Jens Kirk, at rejse en debat om sådan noget. Man kan ikke være i tvivl om, end ikke i Venstre, end ikke, når man er aller-

mest polemisk anlagt i Venstre, at hvis der er noget, SF er optaget af, så er det udvidelse og udvidelse og udvidelse. Ellers tror jeg ikke, hr. Jens Kirk hørte min ordførertale.

Så synes jeg, det er lidt ærgerligt i en i øvrigt spændende debat, at fru Charlotte Antonsen falder tilbage til, synes jeg, primitive billeder af hængekøjer og af intet nyt under solen osv., osv. Kan man ikke en gang imellem sådan skifte automatpiloterne ud med en egentlig argumentation?

Jeg har argumenteret indholds mæssigt med, hvorfor SF ikke er enig i at prøve at præsentere det, som om der var enighed mellem SF og Venstre på miljøområdet, med hensyn til udviklingsbistand og alle de andre ting, der nævnes i forslaget til vedtagelse, fordi det er soleklart for enhver, at der ikke er nogen berøringspunkter her mellem SF og Venstre.

Så har jeg læst i Berlingske Tidende i dag, at de tidligere regeringspartier og den nuværende regering har valgt at lave borgfred med hensyn til EU under det danske formandskab. Fair nok. Det fratager jo så en muligheden for, at man kan ytre det, man faktisk mener.

Vi er ikke omfattet af sådan en borgfred. Vi er omfattet af pligten til at sige de ting, vi mener. Det gør vi i form af forslag til vedtagelse, og vi har ikke noget ønske om at foregøgle nogen som helst, at vi har fælles berøringspunkter med Venstre hverken med hensyn til miljø, udviklingsbistand eller social bæredygtighed. Der er en verden til forskel.

(Kort bemærkning).

Poul Nyrup Rasmussen (S):

Hr. Villy Søvnalds bemærkning om at tage Socialdemokratiet til indtægt for et standpunkt, som jeg ikke er enig i, skal nu ikke stå uden bemærkninger. Naturligvis vil Socialdemokratiet også give udtryk for, hvad vi mener om det europæiske spørgsmål, men vi er også enige med regeringen om, at udvidelsen er fantastisk afgørende.

Jeg synes i øvrigt, at der på dagsordenen for det danske formandskab er en række helt, helt centrale punkter på miljøområdet, sådan noget som førevarsikkerhed, på beskæftigelsesområdet og ikke mindst på den globale indsats i Johannesburg, som har Socialdemokratiets afgørende interesse. Derfor er tilsagn om et konstruktivt samarbejde under det danske formandskab i Danmarks interesse og i Europas.

Første næstformand (Svend Auken):

Så går vi over til ordførerrækken, og efter aftale med andre ordførere er det nu hr. Jann Sjørnsen.

Jann Sjørnsen (KRF):

Jeg vil gerne takke gode kolleger, fordi jeg får lov til at sprænge ordførerrækken, da jeg har andre gøremål her i huset, som også skal passes.

Foranlediget af den sidste ordfører, hr. Villy Søvndal fra SF, vil jeg sige, at når Kristeligt Folkeparti er medforslagsstiller til det forslag til vedtagelse, som er fremsat af en række partier, er det ikke, fordi Kristeligt Folkeparti er hundrede procent enige med den nuværende regering i f.eks. udviklings- eller miljøpolitikken, men fordi vi ønsker at give regeringen et helt afgørende rygstød forud for den kæmpeopgave, der påhviler Danmark, nemlig overtagelsen af EU-formandskabet den 1. juli.

I den forbindelse vil jeg sige, at her mener vi godt, vi kan gøre fælles sag med regeringen om de prioriteter, som både statsministeren og udenrigsministeren har ridsset op i debatten i dag, uanset de forskelle, der måtte være i den nationale debat om miljøpolitik og udviklingspolitik m.m. Jeg tror rent faktisk, at når det gælder den europæiske debat, europadebatten, vil det brede flertal, som også står bag forslaget til vedtagelse, rent faktisk kunne finde hinanden i synet på de helt konkrete udfordringer, Danmark står over for.

Jeg er glad for, at regeringen her i dag har gjort det til den absolutte hovedprioritet at sikre, at udvidelsen af EU bliver realiseret under det danske formandskab; at slutte en ring fra København til København. Det er også Kristeligt Folkepartis absolutte hovedprioritet.

Jeg synes, det er meget rigtigt – jeg tror, det var udenrigsministeren, der nævnte det – at vi skal sikre, at der ikke nu som afløser for Jerntæppet går et sølvtæppe ned gennem Europa, som også den tidligere polske præsident, Lech Walesa, udtrykte det for nogle år tilbage. Det er faktisk en stor fare, og derfor er det helt rigtigt, når man i debatten i dag fra regeringens side nævner spørgsmålet om Rusland og det at fastholde Rusland i ikke bare en dialog, men et partnerskab med EU og for den sags skyld også med NATO.

Jeg er helt enig i det udtryk om globalt ansvar, som var den femte prioritet fra regeringens side og i den sammenhæng faktisk også kommer til udtryk i regeringens politik. At tryk og sikkerhed må være en anden prioritet er selv-

følgelig helt oplagt på baggrund af den 11. september, og her er der jo en række spørgsmål, som ikke er færdigforhandlet i EU, selv om der har været tryk på, kan man sige, på netop det område efter den 11. september. Også her må Danmark selvfølgelig bidrage konstruktivt, og det fører alt andet lige til, at det udenrigspolitiske samarbejde i EU bliver styrket.

Topmødet om bæredygtig udvikling i Johannesburg har også en afgørende prioritet for Kristeligt Folkeparti. Vi får senere en debat om det her i Folketinget, så det skal jeg ikke opholde mig så meget ved. Men jeg vil godt sætte en tyk streg under, at netop når vi taler om globalt ansvar, må det også have topprioritet under det danske EU-formandskab, og vi håber, at regeringen som EU-formandskabsland kan bidrage positivt til, at der opnås en global aftale i Johannesburg, også en aftale, som går videre end de lidt pauvre resultater, der efter Kristeligt Folkepartis opfattelse blev nået i Doha og Monterrey, om end disse resultater selvfølgelig også er byggestene for det, der kan blive en sluterklæring fra Johannesburg.

Sikre fødevarer fra jord til bord, som statsministeren formulerede det, er også en vigtig prioritet for Kristeligt Folkeparti, men også her vil jeg godt understrege netop det globale ansvar og den globale vinkel, som også var med i statsministerens redegørelse. Når man taler om, at vi må revidere EU's fælles landbrugspolitik, er det jo ikke kun et spørgsmål om, at der er et budgetpres i EU som følge af landbrugspolitikken, men også at landbrugspolitikken reelt er en barriere for, at vi i global sammenhæng kan nå nogle aftaler, som reelt giver udviklingslandene mulighed for at opnå bæredygtig udvikling og også nogle handelsvilkår, der gør, at de kan få afsat deres produkter.

Dermed har jeg sådan set også med Kristeligt Folkepartis vinkler understøttet den femte prioritet fra regeringens side under EU-formandskabet om globalt ansvar. Vi er helt enige i, at det skal være vinklen, og jeg glæder mig sådan set over, at regeringen ved at understrege det som en selvstændig prioritet, men altså også med de vinkler, der er på de andre temaer, regeringen anslår, har valgt at hæve sig over den nationale dagsorden forud for overtagelsen af EU-formandskabet, og det hilser jeg særdeles velkommen.

Med disse ord vil jeg sige, at vi selvfølgelig støtter det forslag til vedtagelse, som Kristeligt Folkeparti selv er medforslagsstiller til.

Kl. 15.05

Elisabeth Arnold (RV):

Det danske formandskab vil blive bedømt på, om udvidelsen bliver en realitet. Det er den første og den største prioritering for andet halvår af 2002, og hvis det lykkes EU at blive enige om at udvide medlemskredsen med 10 nye lande i København til december, vil det fredelige og samarbejdende Europa være nået et godt stykke hen ad vejen.

Men som det er fremgået af debatten i dag, vil der stadig være masser af problemer forude. Vi vil se, at fordelingen af midler fra landbrugsstøtteordninger og strukturfondene vil give problemer, ligesom vi i øjeblikket også ser, at den fælles fiskeripolitik er kørt ud på et sidespor. I disse spørgsmål om penge og overlevelse for specielle erhvervsgrupper vil nationalstaterne falde tilbage til alles kamp mod alle, hvor EU har den opgave at fungere som problemknuser.

Derudover skal EU finde en løsning på Cypernproblemerne, og der skal afholdes en folkeafstemning i Irland om Nicetraktaten. Det sidste har vi naturligvis ingen indflydelse på, men det er vigtigt, at formandskabet har et eller andet beredskab parat, hvis resultatet ikke skulle blive det, som de fleste af os håber: et ja til Nicetraktaten.

Derfor bliver formandskabet ikke på nogen måde en dans på roser, men et benhårdt arbejde, hvor promoveringen af Danmark skal komme af de løste opgaver og ikke af, hvor fine middage og hvor flotte gruppebilleder der bliver taget undervejs. Det Radikale Venstre vil gøre sit for at hjælpe regeringen til at løse opgaverne og opfylde målet: udvidelsen mod et helt og samarbejdende Europa. Men der er ingen tvivl om, hvor ansvaret ligger. Det ligger hos regeringen som formandslandets regering.

Fra radikal side er der også andre ting, som vi håber, formandskabet vil bruge kræfter på. Vi vil gerne have en langt mere visionær og fremadrettet dansk debat om det europæiske samarbejde, hvor der er sammenhæng mellem den førte indenrigspolitik og udenrigspolitik. Vi oplever desværre i alt for høj grad tendenser til, at der bliver slået på de nationale strenge frem for at tænke i løsninger i Fællesskabet. EU og de fleste af verdens demokratier – ja, faktisk alle verdens demokratier – bygger på det samme grundlæggende syn på individets rettigheder og pligter i fællesskabet, men disse bliver nu af flere og flere strømninger draget i tvivl. Det er meget ødelæggende for visionen om Europas fremtid.

Jeg kan ikke lade være med at fremdrage et indlæg fra denne talerstol fra debatten om afskaffelse af racismeparagraffen, som ganske godt beskriver den anden bølge, der i øjeblikket er på stærk fremmarch i Europa. Hr. Søren Krarup fra Dansk Folkeparti sagde ved den lejlighed:

»Lad os glæde os over, at med folketingsvalget den 20. november 2001 udgør vi fortroppen i Europas åndelige røre. Lad os glæde os over, at den vilje til at sige nej til den politiske korrektheds undertrykkelse, som det danske folketingsvalg repræsenterede, også begynder at gøre sig gældende andre steder i Europa. Lad os glæde os over, at frihedsviljen og respekten for et folks selvstændighed og førstefødselsret breder sig, mens den politiske korrekthed er på tilbagetog.«

Jeg skylder at nævne, at den omtalte politiske korrekthed, der her refereres til, bl.a. er FN's menneskerettighedskonvention og det europæiske samarbejde, som det er udtrykt i Europarådets menneskerettighedskonvention og EU's fundamentale rettigheder.

Det bliver statsministerens og europaministerens opgave som formand for Rådet at lægge afstand til denne tendens, hvad enten udtalelserne falder i Frankrig eller i Danmark. Jeg lagde mærke til, at udenrigsministeren i sit indlæg lagde vægt på det, han kaldte fælles europæiske værdier, og der er altså en vigtig opgave at tage fat i her: at sørge for, at denne despekt for de fælles europæiske værdier ikke udvikler sig og ikke får mere vind i sejlene.

Vi skal med dette formandskab vise, at EU er forlængelsen af det nationale demokrati i situationer, hvor det enkelte medlemsland ikke magter at løse opgaverne alene. Det betyder afståelse fra en glorificering af det, vi kom hjem med fra topmødet på bekostning af de andre, og det betyder, at vi ikke længere blot skal tale om Danmark i Europa, men også tale om Europa i Danmark.

Vi skulle meget nødtigt få samme tilstande i Danmark, som Göteborg oplevede. Det må være muligt at gennemføre et topmøde, uden at deltagerne bliver nødt til at isolere sig, og uden at politiet bliver nødt til at omdanne København til en lukket fæstning.

Sidste gang vi havde diskussion om formandskabet i EU og netop havde diskuteret det spanske formandskab, sagde jeg på Det Radikale Venstres vegne, at vi ikke var blevet så frygtelig meget klogere, men heller ikke særlig forskrækkede. Efter de besvarelser, der har været i dag

fra statsministerens og udenrigsministerens side, må jeg sige, at vi er blevet lidt klogere, men ikke beroligede. Der er stadig meget store vanskeligheder forude på landbrugsområdet, og jeg synes ikke, regeringen har svaret helt beroligende. Jeg synes også, der mangler nogle bud på, hvad der skal ske på hele området med retlige og indre anliggender, hvor vi står over for vanskelige forhandlinger om parallelaftaler og om, hvordan Danmark skal finde sig til rette i et Europa, hvor vi står uden for dette meget vigtige område.

Kl. 15.10

Til slut vil jeg sige om de fremsatte forslag til vedtagelse, at Det Radikale Venstre naturligvis stemmer for det, vi også er medforfattere til. Det er ikke et udtryk for total enighed om alt, det er et udtryk for, at den nye regering og den tidligere regering plus Kristeligt Folkeparti vil gå i samme retning i det europæiske samarbejde i modsætning til regeringens parlamentariske grundlag. Vi vil gøre alt for, at det ikke får indvirkning på den retning, EU kommer til at tage under formandskabet.

Keld Albrechtsen (EL):

Uanset at statsministeren har forsøgt at skabe usikkerhed om tidspunktet for en kommende dansk folkeafstemning om de danske undtagelser, tror jeg, de fleste gør klogt i at lytte til, hvad hr. Lars Barfoed og Det Konservative Folkeparti med jævne mellemrum siger, nemlig at der sandsynligvis kommer en folkeafstemning i 2003.

Jeg forstår godt, at statsministeren tøver, for dengang den tidligere statsminister udskrev folkeafstemning om dansk deltagelse i euroen, var der et flertal i meningsmålingerne, der sagde ja til dansk deltagelse. Men det viste sig efterfølgende ved folkeafstemningen, at når det kom til stykket, var der ikke flertal i befolkningen. Det blev et klart nej, og det skulle slet ikke overraske mig, om det også blev tilfældet ved en kommende folkeafstemning om ophævelse af de danske undtagelser. Jeg tror endda, det er sandsynligt, at det ville blive tilfældet, og derfor forstår jeg godt, at statsministeren tøver.

Men jeg vil gerne stille det opklarende spørgsmål: Er det sådan, at det ikke er besluttet i regeringen, hvornår der skal være folkeafstemning? Det er et ret afgørende spørgsmål, for der udsendes jo forskellige signaler med forskellige mellemrum. Men jeg tror, det mest afgørende signal var det, hr. Lars Barfoed kom med, nem-

lig at i Det Konservative Folkeparti forholder man sig frit til tidspunktet.

Det er min mistanke, at det gør regeringen også. Selv om statsministeren ved forskellige lejligheder kommer med forskellige datoer, er det eneste, vi i dag ved med hundrede procents sikkerhed, at der sandsynligvis kun er ét menneske, der ved, hvornår datoen er. Det er statsministeren, og han siger det først, når han har besluttet sig. Det kan han sagtens finde på at gøre til jul f.eks.

Jeg vil bare spørge, om det er korrekt beskrevet. Er det en beslutning, som statsministeren meddeler os på det tidspunkt, hvor han har truffet den? Mere ved vi så sådan set ikke på nuværende tidspunkt, uanset de forskellige signaler og røgslør og den slags, som sendes ud, men skulle statsministeren ønske at komme nærmere ind på datoen i dag, så vi kan få den at vide, ville det selvfølgelig være meget interessant.

Så vil jeg nævne en anden folkeafstemning, som også er meget vigtig, og som sandsynligvis også vil ende med et nej – det er der i hvert fald overordentlig meget, der tyder på – nemlig afstemningen i Irland til efteråret. Her kan jeg slet ikke forstå, at den danske regering i sit oplæg nærmest betragter det som en slags ekspeditionssag, som det danske formandskab bare skal sørge for bliver ekspederet.

Jeg vil godt stille det spørgsmål, om ikke man har overvejet i regeringen, om det overhovedet er klogt at køre videre med den elendige Nice-traktat. Det ene kapitel efter det andet er ulæselige, forfærdelige hieroglyffer, og hvis de bliver vedtaget, vil det betyde, at det bureaukrati, der er i forvejen, nærmest vil blive fordoblet. Det kunne da være en overvejelse værd at sige: Den traktat arkiverer vi. Så ville man også løse den irske regerings problem.

Så vil jeg sige om de forslag til vedtagelse, der er fremsat, at jeg synes, Dansk Folkepartis krav om en særlig undersøgelse af de danske konsekvenser er for småt og for egoistisk. Det koster jo ikke Danmark noget, og jeg synes ikke, man skal føre diskussionen på den måde.

Kl. 15.15

Jeg vil sige, at Enhedslisten fuldt ud vil respektere resultatet af de folkeafstemninger, der kommer, men vi vil da også sige til de østeuropæiske befolkninger, at sådan som optagelsesforhandlingerne tegner sig, er vi meget i tvivl om, om det overhovedet kan blive en fordel for befolkningerne i de lande at blive optaget i EU, i hvert fald ikke for dem, som har de små indtæg-

ter, for betingelserne ser ud til at blive hårde og urimelige.

Også dér kan man imødesee en ret stor sandsynlighed for, at folkeafstemningerne ender med et nej. Ellers skulle den danske regering sætte den anden dagsorden for f.eks. landbrugsforhandlingerne, men det har den jo klart meldt ud i dag, at den ingen planer har om.

Derfor tror jeg, at man må konkludere, at det danske formandskab ikke er forberedt godt nok, ikke har svar på de centrale spørgsmål. Medmindre regeringen gør en overordentlig kraftanstrengelse her de næste par måneder, så synes jeg ikke, at det alvorligt tegner til at blive en kraftig succes.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg havde ikke regnet med at skulle sige det store lige her, men når hr. Keld Albrechtsen tager lige præcis det ene forslag til vedtagelse frem og siger, at det kan Enhedslisten ikke støtte, fordi det er for egoistisk, må jeg bare stilfærdigt komme med den konstatering, at uanset vores uenigheder plejer vi normalt at være enige om, at det er en meget god idé at undersøge tingene til bunds. Og det, forslaget til vedtagelse i al sin enkelhed går ud på, er at pålægge regeringen at lave en redegørelse til Folketinget, der kulegraver konsekvenserne for Danmark i forbindelse med udvidelsen.

I andre sammenhænge diskuterer vi jo meget detaljeret konsekvenserne for forskellige befolkningsgrupper i Danmark, hvilket er godt at vi gør, og jeg synes, at det kunne være på sin plads at få den vurdering.

Nu ser det ud til, at forslaget til vedtagelse slet ikke kommer til afstemning, fordi der vil være stort flertal for det, som regeringen med støttepartier har fremsat, men ikke desto mindre synes jeg da, når hr. Keld Albrechtsen direkte nævner vores forslag til vedtagelse, at han måske burde gøre en overvejelse mere, om det virkelig er rigtigt sådan nærmest nonchalant at afvise, at den danske befolkning kunne have en interesse i at kende konsekvensen af udvidelsen for Danmarks vedkommende.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Nu har lang erfaring som medlem af Folketinget – jeg har været medlem i 6 måneder – lært mig, at udtalelser her i huset skal fortolkes hårfint, og det skal man være lidt tolerant over for. Jeg sy-

nes alligevel, når nu hr. Keld Albrechtsen i hvert fald i indledningen af sit indlæg vælger at sige, at jeg skulle have udtalt mig således om folkeafstemninger, at jeg forventer en folkeafstemning i 2003, at det er en kraftig overfortolkning af, hvad jeg har sagt.

I øvrigt har jeg slet ikke ønsket at rejse nogen debat om det spørgsmål, men da debatten nu var blevet rejst på anden måde, måtte jeg jo forholde mig til den, når jeg blev spurgt, og så måtte jeg sige, hvad Det Konservative Folkeparti hele tiden har ment, nemlig at vi gerne ser forbedrene afskaffet så hurtigt som muligt.

I den forbindelse udelukker vi da ikke, at vi kan få en afstemning i 2003. Vi udelukker heller ikke, at den kan komme i 2005. Det må vi se, og det må vi tage stilling til måske om et års tid. Men på nuværende tidspunkt ønsker vi ikke i den konservative folketingsgruppe at låse os fast på nogen bestemte synspunkter, men vil forholde os frit. Det er vel næsten den mest neutrale indstilling, man kan have til det. Bare lige for en ordens skyld.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes, at jeg refererede hr. Lars Barfoed for det, han lige nøjagtig nu sagde igen, nemlig at Det Konservative Folkeparti forholder sig frit til valget af tidspunkt for folkeafstemning.

Det, jeg så spørger statsministeren om, er: Er det også sådan, at regeringen forholder sig frit til valget af dato? For så er realiteten, at når den her debat er slut, ved vi ikke, hvornår den kommer, men vi ved, at den kan komme når som helst, og det bør vi alle være forberedt på.

Så vil jeg sige til hr. Thulesen Dahl, at den røde lampe stoppede mig, før jeg fik sagt, at Enhedslisten heller ikke kan støtte de to andre forslag til vedtagelse.

Kl. 15.20

Så skal jeg bare sige, og det er så et råd til hr. Thulesen Dahl, og det kan han naturligvis modtage eller lade være, at jeg synes altså ikke, at det er noget, der styrker EU-modstanden, hvis man skulle basere en kritik af EU-udvidelsen på det lille bitte problem, der kan komme, fordi Danmark skal betale en lille bitte smule af sin andel, eller fordi der kommer nogen fra Polen, der gerne vil arbejde i Danmark. Det synes jeg i øvrigt at vi skulle hilse velkommen med stor glæde, for jeg er ikke i tvivl om, at det er dygtige mennesker.

Jeg synes simpelt hen, at det er for småt at køre debatten på dét, og det er i hvert fald ikke noget, der gavner EU-modstanden, og det var årsagen til min bemærkning.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg vil starte med at sige tak for en god debat og for en bred opbakning til den linje, regeringen har lagt i forberedelserne af det danske formandskab for EU. Det vil om lidt blive udtrykt i en vedtagelse, som et meget bredt flertal i Folketinget står bag. Jeg vil gerne sige tak til hr. Poul Nyrup Rasmussen, fru Elisabeth Arnold, hr. Jann Sjørnsen, fru Charlotte Antonsen og hr. Lars Barfoed for opbakningen til den linje, der er lagt, og den vedtagelse, som vi beslutter her i Folketinget om et øjeblik.

Jeg synes, at denne vedtagelse udtrykker nogle helt centrale prioriteter, som Danmark må lægge vægt på under sit formandskab, naturligvis først og fremmest at det nu drejer sig om at få truffet en beslutning om udvidelse af EU, men dernæst også, at vi skal lægge vægt på i fællesskab i Europa at forbedre tryghed og sikkerhed, at vi skal skabe forudsætningerne for en bæredygtig vækst og udvikling, at vi skal gøre vores yderste for, at forbrugerne får sikre fødevarer, og at det drejer sig om, at EU også påtager sig et globalt ansvar på vigtige områder.

Det er det, regeringen har som hovedprioriteter i forberedelserne af formandskabet, og vi er glade for, at disse hovedprioriteter har så bred en opbakning her i Folketinget.

Så vil jeg knytte nogle enkelte bemærkninger til spørgsmål og problemer, der er rejst under debatten.

Hr. Henrik Dam Kristensen, hr. Villy Søvnald og også fru Elisabeth Arnold berørte landbrugs-spørgsmålet, og der er nogle enkelte ting, jeg godt vil sætte på plads dér.

Regeringens linje er meget klar, når det gælder EU's landbrugspolitik, nemlig at målet er over årene at gennemføre en reform af EU's landbrugspolitik, som betyder, at den bliver mere markedsorienteret, og at vi gradvis reducerer for til sidst at fjerne de direkte tilskud, der gives under EU's landbrugspolitik. Det skal der ikke herske nogen tvivl om.

Men jeg er også nødt til at minde om, at der ikke vil være opbakning hele vejen rundt til, at vi tager hul på den sag nu. Det er ikke den danske regering, der er problemet, hvis jeg må bruge det udtryk.

Der er andre lande, som absolut ikke ønsker den sag taget op nu, men som henholder sig til den gamle budgetaftale, som betyder, at det nuværende budget løber frem til 2006, og derfor mener de, at det først er efter det tidspunkt, man skal tage sagen op.

Der er andre lande, som vil sige, at vi i det mindste bør have udtrykt nogle politiske retningslinjer for fremtidige reformer af EU's landbrugspolitik, inden vi træffer en beslutning om udvidelsen af EU, for ellers kan det blive for svært at gennemføre det på et senere tidspunkt.

Det bliver Danmarks opgave som formandskab at balancere mellem disse to synspunkter for at sikre, at vi kan få truffet en beslutning om udvidelsen, uden at det bliver forsinket af en endeløs diskussion om fremtidige reformer af EU's landbrugspolitik. Vi gør det altså med den baggrund, at Danmark grundlæggende er tilhænger af fremtidige reformer, men hvis vi lukker op for, at der skal træffes beslutninger om en reform af EU's landbrugspolitik i dette efterår, risikerer vi, at vi får forsinket udvidelsen af EU.

Kl. 15.25

Så kunne hr. Henrik Dam Kristensen ikke forstå, at regeringen ikke allerede nu spiller ud med løsningsmodeller til, hvordan vi kunne få lavet et kompromis, for så vidt angår f.eks. den direkte indkomststøtte til landmænd i ansøgerlandene. Det er altså gået meget hurtigt for hr. Henrik Dam Kristensen at gå fra at være minister og ansvarlig for forhandlinger til nu at stå som repræsentant for et oppositionsparti og kræve, at regeringen, allerede inden forhandlingerne er gået i gang, skal spille ud med løsninger, som til sin tid skal ende med at være kompromiser. Sådant kan vi selvfølgelig ikke arbejde, for så bliver det ikke muligt at få truffet beslutninger.

Så siger hr. Villy Søvnald, at det landbrugsudspil, som Kommissionen er kommet med, vil give en unfair konkurrence mellem landmænd i ansøgerlandene og landmænd i de nuværende EU-lande. Jeg er fuldstændig uenig med hr. Villy Søvnald i det.

Det, hr. Villy Søvnald også burde tænke på, er jo, at hvis landmænd i ansøgerlandene skulle have direkte indkomststøtte på det niveau, som de nuværende EU-landmænd får, ville det medføre en ganske betydelig skævvridning af de sociale og økonomiske strukturer i ansøgerlandene, som ville være helt uacceptabel. Det, hr. Villy Søvnald skal tænke på, er, at set fra ansøgerlandenes synspunkt er 25 pct. i indkomststøtte altså

bedre end nul, og det tror jeg også at de fleste af dem vil erkende ved nærmere eftertanke.

Hr. Villy Søvndal siger, at det ville være urimeligt, hvis Polen går hen og bliver nettobidragyder til EU. Men som hr. Villy Søvndal forhåbentlig ved, så indebærer Kommissionens forslag jo også, at intet ansøgerland kan blive nettobidragyder fra starten af, og den linje støtter den danske regering.

Hr. Claus Larsen-Jensen var inde på, at man også skal tænke på Bulgarien og Rumænien, der ikke bliver klar til optagelse nu. Ja, det skal vi. Og der vil også ske det, at i forbindelse med beslutning om udvidelse af EU, vil der blive lagt planer for, hvorledes man kan optrappe førtiltrædelsesstøtten, som EU giver, til Rumænien og Bulgarien. Så der vil i høj grad blive tænkt på de to lande, og de vil ikke blive efterladt alene tilbage.

Så vil jeg knytte nogle enkelte bemærkninger til hr. Nyrup Rasmussens indlæg. For det første vil jeg sige til hr. Nyrup Rasmussen, at debatten om Øststøtten vender vi jo tilbage til, men jeg vil blot minde om, at når ansøgerlandene går fra at være ansøgerlande til at være medlemslande, så øger EU støtten til de pågældende lande fra 25 mia. kr. i førtiltrædelsesstøtte til i alt, når vi kommer frem til 2006, 125 mia. kr. Der bliver altså tale om en kraftig forøgelse af støtten til landene i Østeuropa, og Danmarks andel vil blive på mere end 1 mia. kr. Så der sker altså en kraftig forøgelse af Danmarks bidrag til landene i Østeuropa gennem EU-budgettet.

Så sagde hr. Nyrup Rasmussen, at der er behov for, at vi nu får en offensiv debat om Danmarks placering i Europa og Danmarks forhold til EU. Jeg er meget enig med hr. Nyrup Rasmussen. Jeg er også enig med hr. Nyrup Rasmussen i, at det danske formandskab er et udmærket afsæt for en sådan debat. Og jeg skal i hvert fald gerne give det tilsagn, at regeringen og jeg vil gøre, hvad der står i vores magt, for at vi også bruger den fokus, der kommer på EU under det danske formandskab, som afsæt til en sådan fremadrettet og offensiv debat.

Så sagde hr. Nyrup Rasmussen, at regeringen har været for firkantet med hensyn til udmeldinger om tidspunktet for en eventuel eller eventuelle folkeafstemninger om de danske forbehold. Der vil jeg blot understrege, at regeringen ikke har lagt sig fast på noget som helst med hensyn til en dato eller datoer for en eller flere folkeafstemninger om de danske forbehold. Re-

geringens linje er meget klar: Vi ønsker at komme af med forbeholdene, når tiden er inde.

Jeg er enig med hr. Nyrup Rasmussen i, at sådan en sag skal modnes, og det skal den igen nem en offensiv debat, og det skal vi alle sammen bidrage til. Men jeg tror, at det er bedre at bruge kræfterne på denne offensive debat end på en datodiskussion. Og derfor vil jeg gerne gentage, at regeringen ikke har fastlagt datoer for, hvornår en sådan folkeafstemning kan finde sted. Jeg har engang brugt det udtryk, at der skal gå en rum tid, og jeg synes stadig væk, at det er et meget præcist udtryk.

Kl. 15.30

Så siger hr. Keld Albrechtsen, at i det ligger jo, at statsministeren forbeholder sig, at det kan ske når som helst. Og svaret er ja. Men jeg mener, det er vigtigt, at man tager en ordentlig debat inden.

Når hr. Keld Albrechtsen så skarpsindigt konstaterer, at man så efter denne debat intet ved om, hvornår sådan en dato bliver bestemt, så er svaret ja. Det kan hr. Keld Albrechtsen heller ikke være overrasket over. Men så spørger hr. Keld Albrechtsen: Kan statsministeren ikke bekræfte, at det jo sker ved, at statsministeren bare dekretterer en dato, og så skal der være folkeafstemning? Nej, sådan er det ikke. Formelt skal der foreligge et grundlag i form af en folketingsbeslutning, og det vil sige, at det til syvende og sidst er Folketinget, der træffer en sådan beslutning.

Men lad mig gentage, at det vigtigste for regeringen er at få en offensiv, fremadrettet debat om Danmarks placering i Europa.

Jeg er ikke et øjeblik i tvivl om, at det skader danske interesser, at vi har forbeholdene, hvad enten det er euroforbeholdet, forbeholdet om forsvarssamarbejde eller forbeholdet om retlige anliggender. Der er flere og flere eksempler på, at de skader danske interesser. Derfor er det i en klar dansk interesse at komme af med disse forbehold.

Jeg har også med interesse bemærket, at selv hr. Keld Albrechtsen har prøvet at overbevise sit parti om, at udviklingen må gå i hvert fald i retning af at modificere de gamle forbehold. Og når selv hr. Keld Albrechtsen er nået til den slutning, er det altså tegn på, at så må der være ganske mange, der kan se, at forbeholdene skader danske interesser.

Nu skete der så det, at hr. Keld Albrechtsen blev stemt ned på sit partis kongres, og derfor kom hr. Keld Albrechtsen ikke langt med det.

Jeg har hr. Keld Albrechtsen mistænkt for at være en skabseuropæer, der i det stille går og er misundelig på SF's formand, fordi denne er blevet udnævnt til årets europæer.

Men jeg vil bare gentage, at regeringens mål ligger fuldstændig fast: Danmark bør fuldt og helt med i EU.

Jeg er enig med hr. Nyrup Rasmussen i, at det danske formandskab kan være et godt afsæt for en fremadrettet debat. Men jeg synes, at vi skal tage debatten om indholdet frem for en datodebat. Lad mig derfor gentage: Regeringen har ikke truffet nogen beslutning. Den vil foreløbig ikke træffe nogen beslutning om, hvornår det rigtige tidspunkt er til en sådan folkeafstemning eller flere folkeafstemninger. Den sag skal modnes til en klog beslutning først.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Vi har jo efterhånden hørt nogle gange, at Venstres politik er, at landbrugspolitikken skal afvikles. Der hviler man så trygt i sikker forvisning om, at det vil der altid være nogle lande, der modsætter sig. Den eneste fremkommelige måde at komme i gang på ville være, hvis nogle satte sig ned og lavede en plan. Derfor vil jeg spørge: Vil regeringen på et eller andet tidspunkt fremlægge en plan, hvor man trinvis skitserer, hvordan landbrugsstøtten helt kan afvikles?

Hvis nu man anerkender argumentationen om, at det forstyrrede udvidelsen og derfor ikke skal ske nu, er det så punkt 1, som regeringen rejser i januar måned, når formandskabet er slut, når nu man så gerne vil af med landbrugsstøtten?

Jeg har et andet spørgsmål. Statsministeren siger, at det der med landbrugsstøtte har de ikke godt af i Østeuropa. Det er jo en erfaren mand, der taler, må man sige, ud fra de vestlige erfaringer. Er det ikke lidt flot at sige til lande, der er på et langt, langt lavere niveau, at det har I ikke godt af? Jeg er enig i, at de ikke har godt af det. Jeg er enig i, at man ikke skal udvikle landbrugsstøtteordninger. Men så må man lave en plan for afvikling af landbrugsstøtteordninger, så det bliver til noget og ikke kun til snak.

(Kort bemærkning).

Henrik Dam Kristensen (S):

I en travl hverdag kunne det jo være, at statsministeren en gang fik lejlighed til at læse referatet af denne her debat. Hvis statsministeren gjorde

det, ville statsministeren erfare, at jeg undervejs sagde to ting om landbrugspolitikken.

Punkt 1: At blande en reform ind i de nuværende forhandlinger ville være at lægge gift for optagerlandene.

Punkt 2: Alle, inklusive statsministeren, men også Venstres ordfører, erkendte under debatten, at en af de store, alvorlige knaster, som formentlig kun kan løses af politikerne i december måned, netop bliver landbrugsspørgsmålene, og det ved vi alle.

Kl. 15.35

Med de udmeldinger, der er kommet fra Kommissionen, og som jeg i øvrigt langt hen ad vejen finder er fornuftige, til de reaktioner, der har været fra en række øst- og centraleuropæiske lande, står det klart, at der her er en knast, som kun politikere er i stand til at fjerne. Det, jeg tillod mig undervejs, var ikke i detaljer eller procenter at ville vide, hvor regeringen fortsat kunne se en løsning på problemet, men en antydning af, i hvilken retning det er, da jo både statsministeren, udenrigsministeren og Venstres ordfører klart erkendte, at her var problemet. Jeg bad såmænd ikke om mere, vil jeg sige til statsministeren. Jeg synes faktisk, at man, når vi har en generel debat om formandskabet, så også må kunne forlange, at regeringen ikke i detaljer, men på nogle overordnede visionsplaner kunne fortælle, i hvilken retning vi burde gå.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg må sige til statsministeren, at jeg faktisk ikke var misundelig på hr. Holger K. Nielsen. Jeg var faktisk noget lettet over, at det blev ham og ikke mig, og jeg under ham gerne titlen. Det vil jeg gerne sige.

Hvis statsministeren havde fulgt mit forslag om en folkeafstemning om en ændring af undtagelserne, og hvis nejsiden havde gjort det samme, kunne det faktisk være, at regeringen kunne have vundet en folkeafstemning. Nu styrer regeringen formentlig mod et nederlag, for regeringen vil have en alt eller intet-afstemning om en fuldstændig ophævelse af undtagelserne. Det tror jeg ikke på regeringen kan få befolkningen til, og jeg siger til regeringen: Så kom bare an, så prøver vi én gang til, og så vil jeg tro, at I bliver stemt ned.

Men det korte af det lange er – det vil jeg gerne takke statsministeren for et klart svar på – at vi ikke ved, hvornår folkeafstemningen kommer. Den kommer, når regeringen beslutter at

fremsætte et forslag til folketingsbeslutning, og efter min personlige bedømmelse bør vi alle indstille os på, at det kan komme meget snart.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg var lidt overrasket over, at statsministeren overhovedet ikke sagde noget som helst om problematikken vedrørende arbejdskraftens fri bevægelighed. Vi må jo tage til efterretning i Dansk Folkeparti, at det ikke er noget, der ligger regeringen på sinde.

Så vil jeg om det med folkeafstemninger sige til statsministeren, at det da nu er en mærkelig zigzagkurs, regeringen er ude i. Det er da ikke en uge siden, at statsministeren og integrationsministeren gjorde det klart, at det var utænkeligt med folkeafstemninger om forbeholdene på den her side af en ny traktattekst, og det fik så analytikerne til at beskrive, at det nok hed 2005, inden vi stod i en ny folkeafstemningssituation.

Med statsministerens seneste besvarelse virker det, som om det er fuldstændig åbent, og at det også kan hedde 2003. Det vil vel sige, at det underkender det, som integrationsministeren bl.a. sagde: Vi kan ikke gennemføre en folkeafstemning, før vi ved, hvordan en ny traktat ser ud.

Det her er jo ikke mange dage gammelt, og nu kan vi så forstå, at statsministeren underkender det, eller hvordan? Nu er det fuldstændig åbent, hvornår der kommer folkeafstemninger.

Eller kan vi dog ikke få bekræftet, at det, integrationsministeren her siger, og som jeg også forstod statsministeren var inde på for få dage siden, stadig væk er det, der står ved magt, så vi ved, at vi kender en ny traktat i EU, inden vi bliver spurgt ved nye folkeafstemninger om forbeholdene?

(Kort bemærkning).

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

H. Villy Søvnald efterlyser, jeg tror, han kaldte det en plan for landbrugsstøttens afvikling. Den måde, det vil komme til at foregå på i EU-sammenhæng, er, at Europa-Kommissionen som første skridt i disse overvejelser fremlægger en såkaldt midtvejsvurdering af landbrugspolitikken i juni måned.

Denne midtvejsvurdering vil da selvfølgelig blive drøftet, og det er det, der ligger. Hvad der skal ske efter 2006, når den nuværende budgetaftale udløber, er der jo ikke nogen, der ved i dag, men jeg har her klart tilkendegivet, hvad

der er den danske regerings holdning, og hvad der er den danske regerings sigte. Det er nemlig, at vi får gennemført en mere markedsorienteret landbrugspolitik i EU, så vi gradvis får reduceret den direkte indkomststøtte.

Til hr. Henrik Dam Kristensen skal jeg blot sige, at det, der er regeringens grundlag, er, at vi i forbindelse med udvidelsen skal holde os inden for de gældende budgetrammer. Og det udspil, Kommissionen er kommet med, er efter min mening en afbalanceret tilgang til det, som sikrer, at vi kan holde os inden for de eksisterende budgetrammer.

Men det er da klart, at der kan være elementer, man kan skruer på. Når jeg har været rundt hos ansøgerlandene, peges der på forskellige ting, det kunne være interessant at snakke om. Det ene er niveauet for den direkte indkomststøtte, noget andet er kvoterne. Noget tredje, man kunne drøfte, er jo strukturstøtte. Jeg er enig i noget af det, hr. Henrik Dam Kristensen tidligere var inde på, nemlig at set fra ansøgerlandenes synspunkt var det jo klogere at satse hårdere på at få en strukturstøtte til at udvikle landbrugsdistrikterne.

Men alt det må vi drøfte. Det afgørende er jo ikke det enkelte element, men hvordan den samlede pakke kommer til at se ud. Så det er i den retning, mine tanker går.

Kl. 15.40

Så skal jeg sige til hr. Thulesen Dahl, at jeg følger, at debatten om arbejdskraftens fri bevægelighed var godt og glimrende overstået, men jeg kan bare sige, at det klart er regeringens opfattelse, at der bør være en sådan fri bevægelighed fra dag 1, og at den arbejdskraft, der måtte komme, er en klar fordel for det danske samfund. Jeg tror ikke, at det bliver så meget, men skulle der komme polsk arbejdskraft eller arbejdskraft fra andre ansøgerlande, vil de jo kun søge til Danmark i det omfang, hvor de kan finde et arbejde. Så er det, fordi der er brug for dem, og der er brug for mere arbejde i Danmark i de kommende år. Så det er klart en fordel.

Vedrørende hele den der datodiskussion kan jeg kun sige: Det, jeg har sagt i dag, er nøjagtig det samme, som jeg har sagt ved gentagne lejligheder tidligere, også til aviserne, nemlig at – det kan man også se i regeringsprogrammet – regeringen ikke har fastsat nogen dato. Regeringen har ikke lagt nogen tidsplan for, hvornår en eller flere folkeafstemninger hensigtsmæssigt kan finde sted. Det er det, jeg gerne vil gentage her. Det har været min opfattelse hele tiden. Jeg hol-

der mig til, hvad jeg tidligere har sagt, nemlig at oven på den folkeafstemning, vi havde i 2000, skulle der gå en rum tid, inden vi igen kaldte til en folkeafstemning.

Dette begreb, en rum tid, er faktisk meget godt og meget præcist, fordi det rummer, at der bliver tid til en ordentlig debat; at der bliver tid til virkelig at tænke igennem, hvordan Danmarks forhold skal være til Europa og til vores medlemskab af EU. Det synes jeg er vigtigere end sådan en datodiskussion. Det er nøjagtigt det samme, som jeg har sagt gentagne gange tidligere, også før vi dannede regering.

Så skal jeg endelig sige til hr. Keld Albrechtsen, som sagde, at han var så lettet over ikke at være blevet årets europæer: Jeg troede, at det var det, hr. Keld Albrechtsen havde kandideret til, dengang han prøvede at få sit parti med på en mere EU-positiv linje.

Så siger hr. Keld Albrechtsen, at nu styrer regeringen imod at blive stemt ned. Jeg ved ikke, hvad det er, hr. Keld Albrechtsen tænker på. Jeg kan konstatere, at den eneste, der indtil nu er blevet stemt ned, er hr. Keld Albrechtsen på sit partis kongres.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg kan nu også huske, at den nuværende statsminister, som dengang også var formand for partiet Venstre, blev stemt ned den 28. september ved folkeafstemningen om euroen. Det, jeg sagde og helt seriøst mener, er, at regeringen er på vej ud i en gentagelse af det, der skete den 28. september.

Men det, jeg bare her ved afslutningen af debatten ville konstatere, er, at den zigzagkurs, der har været ført fra regeringens side med hensyn til datomeldinger og datodiskussioner for en kommende folkeafstemning, har været rent taktisk begrundet bl.a. på grund af nogle fortløbende uenigheder og taktiske overvejelser ministre imellem og sådan nogle ting.

Men den egentlige kendsgerning er, at vi må være forberedt på, at på et eller andet tidspunkt kommer beslutningen, og vi kan ikke vide, hvornår den kommer. Det er da rart at få den melding i dag. Vi kan alle planlægge ud fra, at vi skal være beredt på, at der kommer en folkeafstemning, og at den kan komme hurtigt. Så håber jeg bare, at den får en rimelig debatfase, som statsministeren antydede det, når den bliver udskrevet. Det håber jeg er rigtigt forstået.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det kan jo godt være, at statsministeren føler sig fuldstændig fejlførtolket bl.a. i Berlingske Tiden- de i dag, hvor de skriver: Den indirekte melding fra statsministeren om, at der ikke i indeværende valgperiode bliver sendt nogen EU-forbehold til afstemning, ligger i direkte forlængelse af Venstres nye afdæmpede EU-kamp osv.

Det kan godt være, at statsministeren føler det. Men det ligger dog i helt naturlig forlængelse af det, som europaministeren – jeg nævnte integrationsministeren, men det er nok bedre i denne her sammenhæng at sige europaministeren – sagde i torsdags: Vi kan ikke gennemføre en folkeafstemning, før vi ved, hvordan en ny traktat ser ud.

Kl. 15.45

Den stil og de signaler, der sendes ud her, synes jeg er utrolig fornuftige, for det betyder, at den danske befolkning er bekendt med det nye traktatgrundlag, inden man beder befolkningen tage stilling til, om man vil afskaffe nogle af de eksisterende forbehold. Derfor skal det i hvert fald lyde her fra vores side, at vi synes, at den stil og de signaler, der er udsendt her i forskellige sammenhænge, på forskellige dage, i forskellige medier, faktisk er ganske gode, og der er ingen grund til, at statsministeren begynder at trække i land i forhold til det.

(Kort bemærkning).

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg vil gerne sige til hr. Thulesen Dahl, at jeg aldeles ikke trækker noget som helst i land. Jeg gentager, hvad jeg har sagt utallige gange tidligere, nemlig at der ikke er nogen fornuft i, der er intet behov for, på nuværende tidspunkt at lægge nogen tidsplan for, hvornår der skal holdes en eller flere folkeafstemninger.

Derfor er det heller ikke rigtigt, som hr. Keld Albrechtsen siger, at der kan komme en folkeafstemning meget hurtigt. Det har regeringen ingen planer om.

Jeg vil gerne sige både til hr. Thulesen Dahl og til andre, hvad jeg også tidligere har sagt, at min holdning er den, at man ikke skal komme rendende med krav om folkeafstemninger i tide og i utide, for det er kun egnet til at skabe en dyb kløft af mistillid mellem befolkningen og politikerne.

Befolkningen sagde nej til euroen i 2000. Jeg beklager det. Det var et nederlag for os, der gerne ville have været med i euroen, men vi må re-

spektere det. Og så skal man ikke komme rendende hele tiden med nye krav om folkeafstemninger, fordi det jo kun kan give det indtryk i befolkningen, at de der politikere, der vil have det ja, pinedød bliver ved med at kræve folkeafstemninger, indtil de får det ja, de så gerne vil have. Og det er i sig selv med til at grave en kløft mellem befolkningen og politikerne. Det er derfor, jeg ikke vil være med til hele tiden at snakke om, at nu skal vi have en ny folkeafstemning, og nu skal vi have en ny folkeafstemning.

Men det, vi skal gøre, er at bruge tiden fornuftigt til at få en fremadrettet og offensiv debat om, hvordan vi tjener danske interesser bedst. Jeg kan jo konstatere, at selv i partier, som hidtil har arbejdet kraftigt imod, at vi overhovedet måtte røre de danske forbehold, er der ved at være en bevægelse i gang, fordi man kan se, at det skader danske interesser, at vi har disse forbehold. Det tager jeg som tegn på, at der er ved at ske en modning, hvor flere og flere kan se, at det måske ville være bedre for Danmark at være fuldt og helt med i EU-samarbejdet, og den modning skal nu have den tid, som skal til. Det er derfor, jeg må gentage, hvad jeg har sagt tidligere: Folkeafstemningen kommer, når tiden er inde.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 64 af Charlotte Antonsen (V), Poul Nyrup Rasmussen (S), Lars Barfoed (KF), Elisabeth Arnold (RV) og Jann Sjørnsen (KRF) (se ovenfor) vedtoges med 89 stemmer (V, S, KF, RV og KRF) mod 17 (DF og EL); 10 (SF) stemte hverken for eller imod.

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag til vedtagelse nr. V 65 af Kristian Thulesen Dahl (DF).

Forslag til vedtagelse nr. V 66 af Villy Søvnald (SF).

Hermed sluttede forespørgslen.

Formanden:

Før vi går videre i dagens dagsorden skal jeg meddele, at eventuelle afstemninger i forbindel-

se med de to næste forespørgsler, F 47 og F 48, vil blive udsat til Tingets møde på torsdag, den 23. maj 2002.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Forespørgsel nr. F 47:

Forespørgsel til statsministeren:

»Hvad har regeringen gjort og hvilke fremtidige planer har regeringen for at sikre et gunstigt resultat af forhandlingerne op til og under topmødet i Sydafrika (Johannesburg) i september 2002 om bæredygtig udvikling, ikke mindst i forhold til ideen om en global aftale («global deal»)?«

Af Poul Nyrup Rasmussen (S), Svend Auken (S), Pernille Blach Hansen (S), Jeppe Kofod (S), Mogens Lykketoft (S) og Nicolai Wammen (S). (Forespørgslen anmeldt 25/4 2002. Fremme af forespørgslen vedtaget 3/5 2002).

Formanden:

Som tidligere meddelt vil afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse blive udsat til torsdag den 23. maj 2002.

Begrundelse

Poul Nyrup Rasmussen (S):

Socialdemokratiet har taget initiativ til denne forespørgsel, fordi vi er bekymrede, og fordi vores bekymring er voksende over for den situation, der hedder Johannesburg i slutningen af august og begyndelsen af september.

Kl. 15.50

Som bekendt formulerede SR-regeringen en meget vidtgående ambition for verdenstopmødet om indgåelse af en konkret og skelsættende Global Deal, som sigtede på en samlet langsigtet løsning på de mange problemer, der i dag stiller sig i vejen for en bæredygtig global udvikling i både økonomisk, miljømæssig og social henseende.

Der skal findes et samlet svar på verdenssamfundets enorme udfordringer: på den voksende globale ulighed; på den fortvivlende fattigdom, sygdom og lidelse og den sociale ustabilitet i verden; på de uheldige følger af verdenshandlens nuværende indretning; på de miljøproblemer, der truer fremtidige generationers velfærd og kun lader sig løse i fællesskab.